ក្រសួងបរិស្ថាន
MINISTRY OF ENVIRONMENT

វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់ មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

លេខ : ១៣៨០ សសណ.សប

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ២កើត ខែមិគសិរ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស.២៥៦៧

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ជម្រាបជូន

ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

កម្មវត្ថុ៖ ករណីគោរពស្នើសុំអនុញ្ញាតជាគោលការណ៍ ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់ការអនុវត្តមាត្រា៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

យោង ៖- លិខិតលេខ២១៤៥ ស.ណ ប.ស្ត ចុះថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ របស់ក្រសួងបរិស្ថាន

- ចំណារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតរបស់សម្តេចមហាបវរធិបតី **ហ៊ុន ម៉ាណែត** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣។

សេចក្តីដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុនិងយោងខាងលើ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីសូមជម្រាបជូនឯកឧត្តមជ្រាបថា រាជរដ្ឋាភិបាលអនុញ្ញាតជូនឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់ការអនុវត្តមាត្រា៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីជាលទ្ធភាពឱ្យក្រសួងបរិស្ថានស្វែងរកថវិកាពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មឥណទានកាបូនសម្រាប់មូលនិធិបរិស្ថាន និងសង្គម។

អាស្រ័យដូចបានជម្រាបជូនខាងលើ សូមឯកឧត្តមជ្រាបនិងចាត់ចែងអនុវត្ត។

ជ.រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋលេខាធិការ

សួន សុភ័ណ្ឌា

ចម្លងជូន៖

- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

អារម្ភកថា

នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ រដ្ឋភាគីចំនួន១៩៦ នៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) រួមទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានអនុម័តកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងគោលបំណងដើម្បីកម្រិតកំណើនកម្ដៅភពផែនដីឱ្យនៅក្រោម ២ អង្សាសែលស៊ុស ធៀបទៅនឹងកម្រិតមុនបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម និងបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកម្រិតកំណើនសីតុណ្ហភាពមធ្យមត្រឹម ១.៥ អង្សាសែលស៊ុស។ ភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស តម្រូវឱ្យរៀបចំផែនការរួមចំណែករបស់ជាតិ (NDC) ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលបានកំណត់គោលដៅសម្រាប់សកម្មភាពកាត់បន្ថយ និងការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រៀងរាល់ ៥ឆ្នាំម្ដង ដើម្បីដាក់ជូនទៅ UNFCCC។

ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព NDC នៅឆ្នាំ២០២០ ដោយបានប្ដេជ្ញាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG) ប្រមាណ ៤១,៧% បើធៀបទៅនឹងការព្យាករតាមទម្លាប់ធម្មតា (BAU) ជាមួយនឹងការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន (LTS4CN) នៅឆ្នាំ២០២១ ដោយបានកំណត់គោលដៅក្លាយជាប្រទេសអព្យាក្រឹតកាបូននៅឆ្នាំ២០៥០។ ការកំណត់គោលដៅកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) គឺជាកិច្ចការប្រឈម ដែលចាំបាច់ត្រូវគិតគូរក្នុងការដាក់ចេញនូវសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតជាច្រើន ដើម្បីឱ្យកម្ពុជាអាចបន្តបង្កើនការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងឧស្សាហកម្មតាមរយៈវិធានការប្រកបដោយចីរភាព និងការបញ្ចេញកាបូនតិច។

មាត្រា៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសនានាសហការដោយស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការអនុវត្ត NDC របស់ខ្លួន។ នៅក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការស្ម័គ្រចិត្តក្រោមមាត្រា៦ សំដៅលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាអន្តរជាតិនៃឥណទាន GHG ER រវាងប្រទេសនានា ដោយ GHG ER ដែលសម្រេចបាននៅក្នុងប្រទេសមួយ ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងលទ្ធផលនៃគោលដៅ NDC របស់ប្រទេសមួយផ្សេងទៀតជាថ្នូរនឹងការផ្តល់ថវិកា។ ហេតុដូចនេះហើយ វិធីសាស្ត្រសហការក្រោមមាត្រា៦ បានផ្តល់យន្តការមួយតាមរយៈហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដល់គម្រោង GHG ER នានា ដែលប្រឈមនឹងឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត។

ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រសហការក្រោមមាត្រា៦ វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ត្រូវបានរៀបចំឡើងតាមរយៈ

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងក្រសួងបរិស្ថាន និងវិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍បៃតងសកល (GGGI)។ វិធានប្រតិបត្តិនេះ នឹងគាំទ្រដល់ការបង្កើនលំហូរហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គម្រោងអាទិភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។ ឯកសារនេះ បង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់គម្រោងនានានៅក្រោមមាត្រា៦ និងបញ្ជាក់ពីតួនាទីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងដំណើរការពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រា៦។ វិធានប្រតិបត្តិនេះ នឹងផ្តល់នូវភាពច្បាស់លាស់ និងការធានាដល់ម្ចាស់គម្រោង និងអង្គភាពទិញដ៏មានសក្តានុពល ដែលនាំឱ្យមានកំណើននៃទីផ្សារកាបូនអន្តរជាតិប្រកបដោយសុចរិតភាពខ្ពស់។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមទាំង GGGI ដែលបានផ្តល់ជំនួយផ្នែកប្រឹក្សាយោបល់ ជំនាញ និងជំនួយបច្ចេកទេសជាបន្តបន្ទាប់ ក្នុងការរៀបចំវិធានប្រតិបត្តិនេះបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ វិធានប្រតិបត្តិនេះ គឺជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តការងារបែបបុរេសកម្ម ដែលត្រូវបានគិតគូរប្រកបដោយឈ្លាសវៃ ស្របទៅតាមស្ថានភាពនៃការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសកម្ពុជា៕

ថ្ងៃ អង្គារ ១៣ រោច ខែ មិគសិរ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស.២៥៦៧

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៩ ខែ មករា ឆ្នាំ២០២៤

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

បណ្ឌិត អ៊ាង សុផល្លែត

សេចក្តីណែនាំអំពីវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា

វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា (វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦) បង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័នសម្រាប់វិធីសាស្ត្រសហការសម្រាប់មាត្រា ៦ ដែលកម្ពុជាត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងនាមជារដ្ឋហត្ថលេខី។ វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ មានគោលបំណងផ្តល់ការណែនាំដល់តួអង្គដូចតទៅ៖

- **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** (RGC) តាមរយៈការបញ្ជាក់អំពីតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវរបស់ជនបង្គោលជាតិក្នុងការអនុវត្តយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) និងដំណើរការគ្រប់គ្រងសំណើសុំការអនុញ្ញាត (ជំពូកទី១-៣)
- **ម្ចាស់គម្រោងមានបំណងបង្កើតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត តាមរយៈការអនុវត្តគម្រោងនានានៅកម្ពុជា** ដោយត្រូវឆ្លើយតបនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការវាយតម្លៃសំណើសុំការអនុញ្ញាត (ជំពូកទី២) និងបំពេញដំណើរការដាក់លាក់សម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៃមាត្រា ៦ ដែលម្ចាស់គម្រោងត្រូវអនុវត្តតាម (ជំពូកទី៣)។
- **អង្គភាពទិញដែលមានសក្តានុពល** តាមរយៈការបង្ហាញឱ្យឃើញថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតនូវយន្តការផ្តល់ការអនុញ្ញាត និងការរាយការណ៍អំពីវិធីសាស្ត្រសហការសម្រាប់មាត្រា ៦ ដែលកម្ពុជាជាប្រទេសហត្ថលេខី ហើយប្រទេសកម្ពុជាបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការចូលរួមចំណែកអនុវត្តស្របតាមមាត្រា ៦.២ (ជំពូកទី១)។

វិធានប្រតិបត្តិនេះ មានរចនាសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោម៖

- **ជំពូកទី១** បរិយាយអំពីបរិបទ និងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជំពូកនេះ បរិយាយអំពីយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងយន្តការទីផ្សារកាបូនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមទាំងតួនាទីរបស់អាជ្ញាធរជាតិ សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងថ្លៃសេវារដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងវិធីសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការចូលរួមនៅក្នុងមាត្រា ៦ រួមទាំងរបៀបដែលកម្ពុជាបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួមនៃមាត្រា ៦ ផងដែរ។
- **ជំពូកទី២** បរិយាយលម្អិតអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិដែលគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ត្រូវបំពេញតាមដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ៦។

- **ជំពូកទី៣** បរិយាយអំពីដំណើរការ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតឡើងដើម្បីការអនុញ្ញាតចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុវត្តនៅកម្ពុជា ក៏ដូចជា ការចេញ និងការផ្ទេរ ឬការលុបចោលនូវការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត។ ជំពូកទី៣ មានគោលបំណងណែនាំដល់ម្ចាស់គម្រោងអំពីដំណើរការដែលពួកគេត្រូវអនុវត្តតាម ក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ការផ្ទេរស្របតាមវិធីសាស្ត្រសហការនៃមាត្រា ៦.២ ដែលកម្ពុជាគឺជារដ្ឋហត្ថលេខី។

បញ្ជីពាក្យបំព្រួញ

ពាក្យកាត់	និយមន័យ
CDM	យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
CMA	សន្និសីទភាគី ដែលជាកិច្ចប្រជុំភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស
FOLU	ព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីផ្សេងៗ
GHG ER	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
GGGI	វិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍បៃតងសកល
GWP	សក្តានុពលកម្តៅសកល
IPCC	ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
ITMO	លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ
JCM	យន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា
LTS4CN	យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន
MO	លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
NA	អាជ្ញាធរជាតិ
NCSD	ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព
NDC	ផែនការរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NSGHGI	អនុក្រុមការងារសារពើភ័ណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ
OIMP	គោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាអន្តរជាតិផ្សេងៗ
OMGE	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជារួមនៅក្នុងការបញ្ចេញឧស្ម័នជាសកល
RGC	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
SOP	ចំណែកប្រាក់ចំណេញ
UNFCCC	អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
VCS	ស្តង់ដារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត

និយមន័យនៃវាក្យសព្ទសំខាន់ៗ

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតបញ្ជីវាក្យសព្ទសំខាន់ៗ និងនិយមន័យពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព រួមជាមួយនឹងការបកប្រែផ្លូវការជាភាសាខ្មែរផងដែរ។[1] បញ្ជីវាក្យសព្ទនេះបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីបញ្ចៀសការភ័ន្តច្រឡំពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍ជាក់លាក់ណាមួយ ក៏ដូចជា ដើម្បីធានានូវសង្គតិភាពនៃការប្រើប្រាស់វាក្យសព្ទទាំងនោះ។ តារាងខាងក្រោមនេះ មានរៀបរាប់អំពីវាក្យសព្ទមួយចំនួនដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងសន្ធានុក្រម និងនៅក្នុងវិធានប្រតិបត្តិនេះ ព្រមទាំងវាក្យសព្ទត្រូវគ្នាផងដែរ។

វាក្យសព្ទ	*ការប្រើប្រាស់ក្នុង UNFCCC*	*និយមន័យ*
ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER)	លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (MO)	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ មានចំនួនមួយតោននៃការកាត់បន្ថយ ឬការដកការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដោយវាស់វែងគិតជាលក្ខខណ្ឌសមមូលឧស្ម័នកាបូនិក (CO_2) (ឧ. ១ GHG ER = ១tCO_2eq)។ យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សំដៅលើ "លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន ឬ MO"។ វិធានប្រតិបត្តិនេះ ប្រើប្រាស់ពាក្យថា ការកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅពេលសំដៅដល់លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន។
គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (គម្រោង GHG ER)	សកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ននិង/ឬ វិធីសាស្ត្រសហការ	គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់គឺជាសកម្មភាពមូលដ្ឋាននាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ សំដៅដល់ "សកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់"។ វិធានប្រតិបត្តិនេះប្រើប្រាស់ពាក្យថា គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅពេលសំដៅលើសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ មាត្រា ៦.២ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏សំដៅលើ "វិធីសាស្ត្រសហការ" ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវតែផ្តល់ការអនុញ្ញាតសម្រាប់វិធីសាស្ត្រសហការ ដែល

[1] https://ncsd.moe.gov.kh/lexicon

		ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីចូលរួម។ ដើម្បីឱ្យជ្រាបច្បាស់ "វិធីសាស្ត្រសហការ" នៅក្នុងបរិបទវិធានប្រតិបត្តិនេះ សំដៅលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបង្កើតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្រោមមាត្រា ៦។
ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ (GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត)	លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ (ITMO)	"ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦" សំដៅលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតសម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិស្របតាមវិធីសាស្ត្រសហការសម្រាប់មាត្រា ៦។ យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ សំដៅលើ "លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ" ឬ ITMOs។ វិធានប្រតិបត្តិនេះប្រើប្រាស់ពាក្យថា ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ នៅពេលសំដៅលើសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។
វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២	សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣ និង សេចក្តីសម្រេច -/CMA.៤	ពាក្យថា "វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២" ក្នុងបរិបទនៃវិធានប្រតិបត្តិនេះ សំដៅដល់សេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនានា ដែលជាកិច្ចប្រជុំភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស (CMA) បានធ្វើឡើង ដើម្បីផ្តល់នូវវិធានអំពីវិធីសាស្ត្រសហការ ដែលមាននៅក្នុងមាត្រា ៦ កថាខណ្ឌទី២ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ អាចរួមមានសេចក្តីសម្រេចដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ COP២៦ (សេចក្តី សម្រេច ២/CMA.៣) និង COP២៧ (សេចក្តីសម្រេច -/CMA.៤)។[2]

[2] រាល់សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់មានផ្សព្វផ្សាយនៅលើវែបសាយត៍ https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/cooperative-implementation

មាតិកា

សេចក្តីណែនាំអំពីវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា i

បញ្ជីពាក្យបំព្រួញ iii

និយមន័យនៃវាក្យសព្ទសំខាន់ៗ iv

មាតិកា vi

បញ្ជីរូបភាព viii

បញ្ជីតារាង ix

១. បរិបទ និងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងវិធីសាស្រ្តសហការ ស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ....... ១

១.១ កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ១

១.២ យុទ្ធសាស្រ្តកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ៤

១.៣ ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៥

១.៤ វិធីសាស្រ្តចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួម ១០

២. លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិនៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦....... ១៤

២.១. លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលការអនុញ្ញាតសម្រាប់គម្រោង GHG ER....... ១៤

៣. ដំណើរការសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្រោមមាត្រា ៦ .... ២៥

៣.១ រចនាសម្ព័ន្ធនៃជំពូក....... ២៦

៣.២ ដំណាក់កាលមុនអនុវត្តគម្រោង ២៨

៣.៣ ការអនុវត្តគម្រោង ៣៤

៣.៤ ការចេញ និងផ្ទេរ/លុបចោល ៣៨

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ ឯកសារគំរូ ៤៥

១.សំណើសុំលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៤៦

២.លិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៥០

៣. ស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៥២
៤. លិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់... ៥៨
៥. សំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន.. ៦២
៦. លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន ៦៤

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាព ១៖ ការប្រើប្រាស់ GHG ER ដែលមានការអនុញ្ញាត និងមិនមានការអនុញ្ញាតពក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ០៣
រូបភាព ២៖ យុទ្ធសាស្រ្តចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ របស់ប្រទេសកម្ពុជា ១២
រូបភាព ៣៖ ដំណាក់កាលនៃវដ្ត GHG ER មាត្រា ៦ .... ២៨
រូបភាព ៤៖ ដំណើរការផ្តល់ការអនុញ្ញាតលើ GHG ER ៣០
រូបភាព ៥៖ ដំណើរការសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៣៨
រូបភាព ៦៖ ដំណើរការសម្រាប់ការចេញ និងផ្ទេរ/លុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត ៤៣

បញ្ជីតារាង

តារាង ១៖ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ នៃគម្រោង GHG ER ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ១៦
តារាង ២៖ បញ្ជីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពសម្រាប់ការវាយតម្លៃសំណើសុំគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅកម្ពុជា.. ២១
តារាង ៣៖ ការពិពណ៌នាអំពីតួអង្គ.. ២៩
តារាង ៤៖ដំណើរការសម្រាប់ការស្នើសុំលិខិតគាំទ្រលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៣១
តារាង ៥៖ ដំណើរការសម្រាប់ការអនុញ្ញាតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៣៤
តារាង ៦៖ ដំណើរការសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់............. ៤០
តារាង ៧៖ ការចេញ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត................................. ៤៤
តារាង ៨៖ ការផ្ទេរ/ការលុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត ៤៦

១. បរិបទ និងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការ ស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ជំពូកនេះ បរិយាយអំពីបរិបទ និងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសម្រាប់ការចូលរួមរបស់កម្ពុជានៅក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការ ស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជំពូកនេះ កំណត់នូវយុទ្ធសាស្ត្រ កាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងយន្តការទីផ្សារកាបូន រួមទាំងអង្គភាពដែលទទួលបានអាណត្តិក្នុងការដើរតួនាទីជំនួសមុខឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រសហការនៃមាត្រា ៦ និងសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងវិធីសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការចូលរួមអនុវត្តមាត្រា ៦ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាព្រមទាំងរបៀបដែលកម្ពុជាបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌចូលរួមអនុវត្តមាត្រា ៦ ផងដែរ។

១.១ កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ

កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសដែលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) ចំនួន ១៩៦ បានអនុម័ត កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ មានគោលបំណងកាត់បន្ថយការកើនឡើងនូវកម្តៅផែនដីឱ្យស្ថិតក្រោមកម្រិត ២ អង្សាសែលស៊ុស ធៀបទៅនឹងកម្រិតមុនពេលបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងខិតខំប្រឹងប្រែងកម្រិតការកើនឡើងសីតុណ្ហភាពត្រឹម ១.៥ អង្សាសែលស៊ុស។ គ្រប់រដ្ឋភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ទីក្រុងប៉ារីស ត្រូវដាក់ចេញផែនការ និងគោលដៅថ្នាក់ជាតិដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពកាត់បន្ថយ និងសកម្មភាពបន្សាំ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផែនការ ដែលត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងផ្ញើជូន UNFCCC រៀងរាល់ ៥ ឆ្នាំម្តងនេះហៅថា ផែនការរួមចំណែករបស់ជាតិដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NDC)។

មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសនានាចូលរួមសហការដោយស្ម័គ្រចិត្ត ក្នុងការអនុវត្ត NDC នេះ។ កិច្ចសហការដោយស្ម័គ្រចិត្តក្រោមមាត្រា ៦ នេះ សំដៅលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មឥណទាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ជាអន្តរជាតិរវាងប្រទេស និងប្រទេស ដែលប្រទេសមួយសម្រេចបាននូវការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ អាចរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងគោលដៅ NDC របស់ប្រទេសមួយទៀតបាន តាមរយៈការទិញលក់។[3] ដូច្នេះ វិធីសាស្ត្រសហការសម្រាប់មាត្រា ៦ កំណត់យន្តការសម្រាប់ស្នើសុំហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលប្រឈមនឹងឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត។

[3] មាត្រា ៦ ចែងអំពី GHG ER ដែលអាចផ្ទេរជាអន្តរជាតិក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាអន្តរជាតិ ជាជាងវិធីសាស្ត្រសហការ ឬសម្រាប់គោលបំណងផ្សេងៗដែលបានកំណត់ដោយភាគីផ្ទេរ។ គោលបំណងទាំងនេះ ត្រូវបានហៅរួមគ្នាថាជា "គោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាអន្តរជាតិផ្សេងៗ"។

បញ្ញត្តិសំខាន់ៗក្នុងមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ខាងក្រោមនេះ គឺជាកថាខណ្ឌពាក់ព័ន្ធមួយចំនួននៃមាត្រា ៦ សម្រាប់ការអនុវត្តៈ

- **មាត្រា ៦.២** ផ្តល់នូវមូលដ្ឋានសម្រាប់ប្រទេសនានា ក្នុងការចូលរួមអនុវត្តវិធីសាស្រ្តសហការ។ ឯកសារអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) បានផ្តល់នូវវិធានប្រតិបត្តិអំពីកិច្ចសហការនៃមាត្រា ៦.២ ក្នុងនោះរួមបញ្ចូលទាំងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួម និងការរាយការណ៍ផងដែរ។[4] វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ នេះ ក៏បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់អំពីរបៀប គណនាការផ្ទេរ អត្រាការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) ជាអន្តរជាតិ តាមរយៈការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នាផងដែរ។ មាត្រា ៦.២ ជាក្របខ័ណ្ឌគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយសម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិនូវ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងអស់ "ដែលបានអនុញ្ញាត" ដោយប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ដោយមិនគិតអំពីយន្តការដែលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ត្រូវបានចេញជូននោះទេ (រូបភាព១)។
- **មាត្រា ៦.៤** បង្កើតយន្តការអន្តរជាតិជារួមមួយ ដែលយន្តការនេះនឹងចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ បន្តពីយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត (CDM)។[5] ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានចេញជូនស្របតាមយន្តការមាត្រា ៦.៤ ត្រូវតែនៅមានការអនុញ្ញាតស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិនៃមាត្រា ៦.២ ដដែល ដើម្បីអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ NDC របស់ប្រទេសមួយផ្សេងទៀតក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាអន្តរជាតិផ្សេងៗ ដូចមានបង្ហាញក្នុង រូបភាព១។ យន្តការដែលបានបង្កើតឡើងក្រោមមាត្រា ៦.៤ ត្រូវស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយអង្គភាពត្រួតពិនិត្យអន្តរជាតិស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។[6]

មាត្រា ៦.៨ កំណត់ "យុទ្ធសាស្រ្តមិនមែនទីផ្សារ" ដែលមិនតម្រូវឱ្យមានការផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នោះទេ។ វិធីសាស្រ្តនេះគឺមិនស្ថិតនៅក្រោមវិសាលភាពនៃឯកសារនេះនោះទេ។

---

[4] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣ និងសេចក្តីសម្រេច ៦/CMA.៤។

[5] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ៣/CMA.៣ ឧបសម្ព័ន្ធ មាននៅលើគេហទំព័រ https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_10_add1_adv.pdf#page=25 ។

[6] អង្គភាពត្រួតពិនិត្យ គឺមានសមាជិក ១២ រូប ដែលជាតំណាងមកពីនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។ អង្គភាពត្រួតពិនិត្យ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះ CMA។

សារៈសំខាន់នៃការអនុញ្ញាតរបស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះស្របតាមមាត្រា ៦

សកម្មភាពសំខាន់ៗដែលប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ[7] បានអនុវត្តដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិស្របតាមមាត្រា ៦ គឺជា "ការអនុញ្ញាត"។ ការអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដោយប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ក៏បានបញ្ជាក់អំពីកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នាផងដែរ នៅពេលផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់លើកដំបូង ពោលគឺស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២។ ដូច្នេះ ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ត្រូវរៀបចំក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័នដ៏រឹងមាំមួយសម្រាប់ការអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នេះ។

រូបភាព១៖ ការប្រើប្រាស់ GHG ER ដែលមានការអនុញ្ញាត និងគ្មានការអនុញ្ញាតនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស

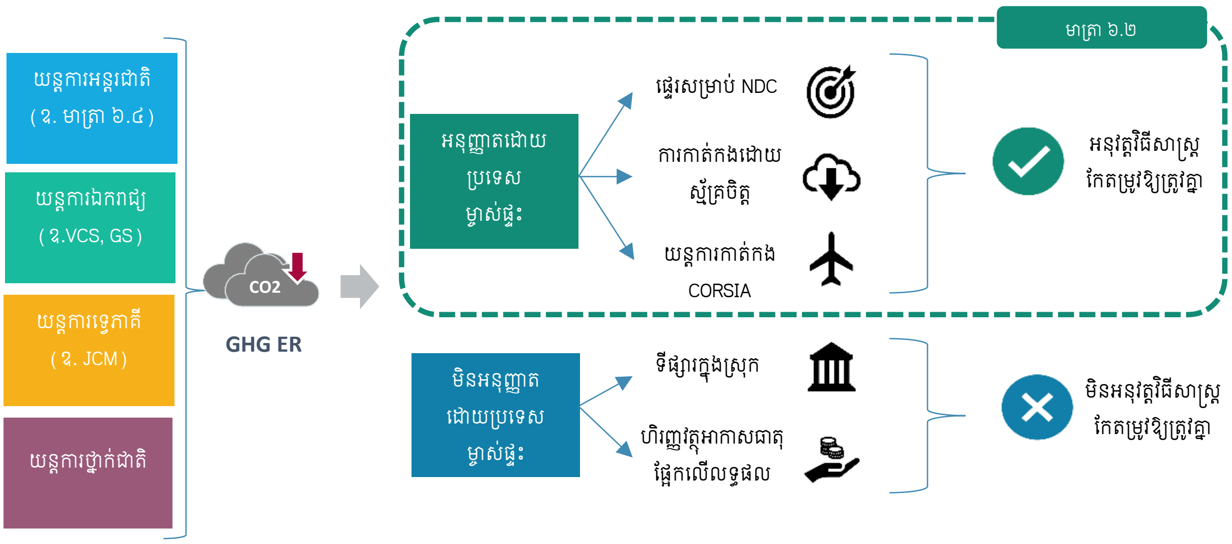

លើសពីនេះទៅទៀត ការអនុញ្ញាតចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្រោមក្របខ័ណ្ឌមាត្រា ៦.២ ក៏មានឥទ្ធិពលលើប្រភេទនៃការអះអាងរបស់ភាគីទិញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ផងដែរ។ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុង រូបភាព១ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្គ្រប់គោលដៅ NDC របស់ប្រទេសមួយទៀត ឬសម្រាប់គោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាអន្តរជាតិផ្សេងៗ ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការកាត់កងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬសម្រាប់ប្រើប្រាស់ស្របតាមកម្មវិធីអនុលោមភាព ដូចជា CORSIA កម្មវិធីកាត់កងសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍អន្តរជាតិ។ ការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលពុំមានការអនុញ្ញាតគឺកាន់តែមានភាពរឹតត្បិតក្រោមក្របខ័ណ្ឌដែលបានផ្តល់ជូនដោយកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

---

[7] ប្រទេសដឹកនាំគម្រោង GHG ER បង្កើត GHG ER សម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិស្របតាមមាត្រា ៦ ឬក៏ហៅម្យ៉ាងទៀតថា "ប្រទេសភាគីលក់" ឬ "ប្រទេសផ្ទេរ"។

១.២ យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ប្រទេសកម្ពុជា

ប្រទេសកម្ពុជា ជាភាគីនៃ UNFCCC និងបានផ្តល់សច្ចាប័នកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសនេះនៅក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧។ ទោះបីជាបានរួមចំណែកតិចតួចចំពោះការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សកលនាពេលកន្លងមក តែកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាអនុវត្តសកម្មភាពកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រកបដោយមហិច្ឆតា តាមរយៈ NDC ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន (LTS4CN) ត្រឹមឆ្នាំ២០៥០។

ផែនការបច្ចុប្បន្នភាពរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (Updated NDC)

ក្នុងឆ្នាំ២០២០ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានដាក់ផែនការបច្ចុប្បន្នភាពរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (Updated NDC) ជូន UNFCCC ដែលក្នុងនោះ ក៏បានដាក់បញ្ចូលនូវការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិត្រឹម ៦៤.៦ លានតោន CO_2 ក្នុងឆ្នាំ២០៣០ ធៀបនឹងសេណារីយ៉ូបន្ទាត់មូលដ្ឋាន "ការព្យាករណ៍តាមទម្លាប់ធម្មតា"។[8] ថ្លៃចំណាយលើការអនុវត្តសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលបានកំណត់នៅក្នុង NDC គឺត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួនប្រហែល ៥.៨ ប៊ីលានដុល្លារសម្រាប់រយៈពេលចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ ទៅឆ្នាំ២០៣០ ដោយសកម្មភាពភាគច្រើនគឺជាសកម្មភាពមានលក្ខខណ្ឌផ្អែកលើការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអន្តរជាតិ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅ NDC របស់ខ្លួន ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញថាវិធីសាស្ត្រសហការមាត្រា ៦ គឺជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីសម្រេចទៅតាមគោលដៅដាក់លាក់តាមវិស័យ។

យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន (LTS4CN)

ក្នុងឆ្នាំ២០២១ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់នូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន (LTS4CN) ជូនទៅកាន់ UNFCCC។[9] LTS4CN រៀបរាប់អំពីផែនការរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅមិនបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ត្រឹមឆ្នាំ២០៥០ ដែលស្របតាមគោលដៅនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ដើម្បីកម្រិតនូវការកើនឡើងនៃកម្តៅភពផែនដី។ ថ្លៃចំណាយប្រចាំឆ្នាំលើការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ LTS4CN នេះគឺត្រូវបានព្យាករណ៍ថាមានចំនួន ៦៩០ លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ហើយកើនឡើងដល់ ២ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០៥០។ ការវិនិយោគពីវិស័យឯកជន ត្រូវបានរំពឹងមានចំនួនប្រមាណជា ៧៥% ថេរនៃបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុនៃការអនុវត្ត LTS4CN។

[8] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/20201231_NDC_Updated_Cambodia.pdf
[9] https://unfccc.int/sites/default/files/resource/KHM_LTS_Dec2021.pdf

១.៣ ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ការបង្កើតអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER)

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចាត់តាំងឱ្យក្រសួងបរិស្ថានធ្វើជាអាជ្ញាធរជាតិអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) (តទៅនេះហៅកាត់ថា "អាជ្ញាធរជាតិ")។ អាជ្ញាធរជាតិនេះ គឺជាអង្គភាពទទួលបានការអនុញ្ញាតទាំងស្រុងក្នុងការដើរតួនាទីជំនួសមុខឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នៅពេលចេញលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការចេញលិខិតអនុញ្ញាត និងលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានមកពីគម្រោងមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ អាជ្ញាធរជាតិនេះ ក៏ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រសហការនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ជាមួយភាគីផ្សេងៗជំនួសមុខឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាផងដែរ។

រចនាសម្ព័ន្ធ មុខងារ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់អាជ្ញាធរជាតិនេះ អាចនឹងត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិបន្ថែម ដែលនឹងត្រូវរៀបចំឡើងដោយក្រសួងបរិស្ថាន។

<u>**រចនាសម្ព័ន្ធរបស់អាជ្ញាធរជាតិ**</u>

អាជ្ញាធរជាតិ ត្រូវមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

1. **ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិ**
2. **អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ**
3. **ក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ**
4. **លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ**

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព / រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវដើរតួនាទីជាប្រធានអាជ្ញាធរជាតិ។

<u>**មុខងាររបស់អាជ្ញាធរជាតិ**</u>

1. **ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិ**

   ក. ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិត្រូវតែជាតំណាងដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតតែម្នាក់គត់ក្នុងការចុះហត្ថលេខា លើលិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការផ្ទេរអន្តរជាតិនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ក្រោមមាត្រា ៦ បន្ទាប់ពី ទទួលអនុសាសន៍ណែនាំពីអ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ។

2. **អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ**

   ក. ចុះហត្ថលេខាលើលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

ខ. លើកសំណើសុំការអនុញ្ញាត និងគាំទ្រលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដោយពិចារណាអំពីលទ្ធផលរកឃើញ និងអនុសាសន៍ក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃបច្ចេកទេស ដែលបានរៀបចំឡើងដោយ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសរបស់អាជ្ញាធរជាតិ។

គ. ដាក់លិខិតអនុញ្ញាតលើសំណើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ជូនប្រធានអាជ្ញាធរជាតិដើម្បីចុះហត្ថលេខា។

ឃ. ជូនដំណឹងដល់ភាគីស្នើសុំយន្តការគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់អំពីការបដិសេធ សំណើសុំលិខិតគាំទ្រ លិខិតអនុញ្ញាត និងការពិនិត្យវិជ្ជមាន។

ង. ជ្រើសរើស ឬអញ្ជើញអ្នកជំនាញជាតិ និងអន្តរជាតិឱ្យជួយដល់ក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ នៅក្នុងការវាយតម្លៃឯកសារគម្រោងក្នុងករណីចាំបាច់។

ច. តាមដានលើអនុលោមភាពតាមបញ្ញត្តិនៃវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ និងផ្ដល់អនុសាសន៍ជូនប្រធានដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្ម ក្នុងករណីចាំបាច់ ដែលរួមបញ្ចូលការដកការអនុម័ត ក្នុងករណីការអនុវត្តគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មិនគោរពតាមការសន្យា ដូចមានចែងក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត។

ឆ. ជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធយន្តការឥណទានកាបូន និងប្រទេសភាគីទិញអំពីការលុបចោលការអនុញ្ញាតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ស្របតាមចំណុច (ច) ខាងលើ។

ជ. ដាក់ជូនរបាយការណ៍ និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធជូនដល់ UNFCCC ពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមរបស់កម្ពុជានៅក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

3. ក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ

ក. ពិនិត្យ វាយតម្លៃលើសំណើសុំគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងរៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃបច្ចេកទេសជាមួយនឹងលទ្ធផលរកឃើញ និងអនុសាសន៍ណែនាំដើម្បីជាជំនួយដល់អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តអនុម័តលើសំណើសុំការអនុញ្ញាតចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

ខ. សមាជិកនៃក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ អាចផ្ទេរមុខងាររបស់ខ្លួនបានទៅកាន់មន្ត្រីបច្ចេកទេសជាន់ខ្ពស់នៃស្ថាប័នរបស់ខ្លួន លុះត្រាណាតែសមាជិកនោះបង្ហាញអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើសុំការអនុញ្ញាតចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ។

4. **លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ**

ក. ទទួលសំណើសុំលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងសំណើសុំការអនុញ្ញាត និងការពិនិត្យវិជ្ជមាននៃគម្រោងការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងនាមអាជ្ញាធរជាតិ និងតាមដានដំណើរការស្នើសុំនោះគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ក៏ដូចជាជួយសម្រួលដល់អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិលើរាល់កិច្ចការរដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធនានា។

ខ. រៀបចំកិច្ចប្រជុំ ចែកចាយឯកសារ កត់ត្រា និងធ្វើរបាយការណ៍កិច្ចប្រជុំជូនដល់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ។

គ. គាំទ្រសកម្មភាពតាមដាន និងវាយតម្លៃរបស់អាជ្ញាធរជាតិ ដែលរួមបញ្ចូលការស្នើឱ្យម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម ឬផ្តល់លទ្ធភាពពេញលេញក្នុងការចុះពិនិត្យទីតាំងអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង ក្នុងករណីចាំបាច់។

ឃ. ជ្រើសរើសអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសជាតិ ឬអន្តរជាតិ នៅពេលមានការស្នើសុំពីអ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ។

ង. គាំទ្រដល់ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាននៃបញ្ជីការជាតិអំពី ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ រួមទាំងការចុះបញ្ជីសំណើគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្មីៗ និងសកម្មភាពនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាត និងការផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

ច. រៀបចំរបាយការណ៍ និងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធជូន UNFCCC ទាក់ទងទៅនឹងការចូលរួមរបស់កម្ពុជានៅក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

កម្មសិទ្ធិលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ការផ្ទេរអន្តរជាតិនៅក្រោមមាត្រា ៦

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានសិទ្ធិអធិបតេយ្យចំពោះធនធានកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលអាចសម្រេចបាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយផ្អែកលើការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជានៅក្នុងការលើកកម្ពស់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ បញ្ញត្តិខាងក្រោមពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលត្រូវស្នើសុំការអនុញ្ញាតសម្រាប់ការផ្ទេរអន្តរជាតិក្រោមមាត្រា ៦ នឹងត្រូវអនុវត្តៈ

១. កម្ពុជា ត្រូវប្រគល់កម្មសិទ្ធិលើឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងពីធនធានកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ទៅកាន់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាត ដោយផ្តល់សិទ្ធិលើធនធានទាំងនោះលើឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន

ផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាត ដែលបង្កើតឡើងពីគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធ និងសិទ្ធិលើផលបានមកពីការលក់ និងការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនាពេលអនាគតនៃឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតទៅកាន់អង្គភាពផ្សេងទៀតដូចខាងក្រោម៖

ក. ចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានទទួលលិខិតអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កម្មសិទ្ធិត្រូវផ្ទេរទៅកាន់ម្ចាស់គម្រោងដែលបានអនុញ្ញាត នៅពេលចេញបរិមាណកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ស្របតាមការបែងចែកដែលបានព្រមព្រៀងគ្នានៃឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត។

ខ. ក្នុងករណីដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មិនមែនជាអ្នកចូលរួមគម្រោង ប៉ុន្តែមានការចែងយ៉ាងច្បាស់លាស់ថា រដ្ឋាភិបាលដើរតួនាទីដឹកនាំពាក់ព័ន្ធនឹងកាអនុម័តលើគោលនយោបាយ ឬក្របខ័ណ្ឌច្បាប់អំណោយផលចាំបាច់សម្រាប់ការបង្កើតឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ប្រកបដោយជោគជ័យនៃគម្រោង នោះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អាចទាមទារកម្មសិទ្ធិរហូតដល់កម្រិតអតិបរិមា ១០% នៃឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងនោះ។

២. ផលទាំងអស់ដែលបានមកពីការលក់ឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតស្របតាមចំណែកដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវតែបែងចែកទៅកាន់មូលនិធិបរិស្ថាននិងសង្គម។

៣. កម្មសិទ្ធិលើឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានផ្ទេរទៅកាន់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ស្របតាមចំណុច (១) ខាងលើអាចលុបចោលវិញបានក្នុងករណីមិនអនុលោមតាមបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនៃវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦។

ថ្លៃសេវាលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលព្យាយាមបង្កើតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ៦ នឹងត្រូវបង់ថ្លៃសេវារដ្ឋបាល ដើម្បីរ៉ាប់រងលើថ្លៃចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងមុខងារដំណើរការរបស់លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ និងការទូទាត់ជូនអ្នកជំនាញ។ ថ្លៃសេវារដ្ឋបាល ត្រូវតែបង់នៅមុនពេលចេញលិខិតអនុញ្ញាតជូន។

ចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធនឹងរេដបូក អាចនឹងមានការគិតថ្លៃសេវាបន្ថែមដើម្បីរ៉ាប់រងលើថ្លៃចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធនឹងរេដបូក។ ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ត្រូវមើលបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធរបស់គម្រោងរេដបូក។

ថ្លៃសេវាវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា ក៏នឹងត្រូវគិតថ្លៃផងដែរ សម្រាប់ការអនុញ្ញាតលើឯកតាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នីមួយៗ ដើម្បីគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការបង្កើនកម្រិតកាត់បន្ថយ និងការបន្សាំ។ ថ្លៃសេវាវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា ត្រូវទូទាត់ជូនដល់អាជ្ញាធរជាតិនៅមុនពេលចេញលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានជូន។

រចនាសម្ព័ន្ធថ្លៃសេវារដ្ឋបាល និងថ្លៃសេវាវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា នឹងត្រូវរៀបចំ និងធ្វើនិយ័តកម្មបន្ថែមទៀតតាមរយៈក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដោយក្រសួងបរិស្ថាន និងផ្សព្វផ្សាយជូនដល់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

បញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងខិតខំបង្កើតបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការតាមដានគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលគ្រោង ឬកំពុងអនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលគម្រោងទាំងនោះបានបង្កើតឡើង។ នៅមុនពេលដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការនូវបញ្ជី ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តវិធីសាស្ត្រខាងក្រោមពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមនៅក្នុងវិធីសាស្ត្រសហការនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស៖

- ប្រើប្រាស់បញ្ជីការអន្តរជាតិ ដែលនឹងត្រូវផ្តល់ជូនដោយ UNFCCC ឬ
- ប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ជីការ ដែលផ្តល់ជូនដោយយន្តការឥណទានកាបូន។ ប្រការនេះអាចរួមបញ្ចូលយន្តការឥណទានទ្វេភាគី ឬយន្តការឥណទានឯករាជ្យ លុះត្រាណាតែយន្តការទាំងនេះបានបង្កើតនូវនីតិវិធីដើម្បីសម្របសម្រួលដល់ការផ្តល់ព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានតម្រូវដើម្បីបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍នៃមាត្រា ៦។

ដំណើរការប្តឹងជំទាស់

ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ មានសិទ្ធិប្តឹងជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមាន (ឧ. ការបដិសេធ សំណើសុំលិខិតគាំទ្រ សម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ឬសំណើសុំលិខិតអនុញ្ញាតឬលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់) ពីអាជ្ញាធរជាតិ។

ការជំទាស់នេះ ត្រូវតែបញ្ជូនទៅកាន់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព និងដាក់ជូនដោយម្ចាស់គម្រោងជូនដល់លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ ដោយមានសេចក្តីពន្យល់បកស្រាយអំពីមូលហេតុនៃការប្តឹងជំទាស់ និងឯកសារច្បាប់ដើម (ឬឯកសារបញ្ជាក់អំពីការចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម) នៅក្នុងរយៈពេលសាមសិប (៣០) ថ្ងៃធ្វើការ រាប់គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទទទួលសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមានពាក់ព័ន្ធនោះ។

ប្រធានលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព នឹងវាយតម្លៃមើលថា តើសេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរជាតិ បានធ្វើឡើងស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ ដែរឬយ៉ាងណា នៅក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំ

(១៥) ថ្ងៃធ្វើការគិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានបណ្ដឹងជំទាស់ ព្រមទាំងប្រាប់អំពីការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួនជូនដល់អ្នកសម្របសម្រួល និងលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិផងដែរ។ អាជ្ញាធរជាតិ នឹងជូនដំណឹងភ្លាមៗដល់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់អំពីសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងជំទាស់នោះ។

ដំណើរការប្ដឹងជំទាស់ អាចនឹងត្រូវកែប្រែនៅក្នុងឯកសារណែនាំបទប្បញ្ញត្តិបន្ថែម ដែលនឹងត្រូវរៀបចំឡើងដោយក្រសួងបរិស្ថាន។

បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធ

វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ នេះ គឺអនុវត្តចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងអស់ដែលអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងការស្នើសុំការអនុញ្ញាតលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សម្រាប់ការផ្ទេរអន្តរជាតិនៅក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅប្រទេសកម្ពុជា អាចនឹងត្រូវអនុវត្ត រួមទាំងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាក់លាក់តាមវិស័យ (ដូចជាគម្រោង រេដបូក) ឬចំពោះគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលកំពុងអនុវត្តនៅក្រោមយន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា (JCM) ដែលចំពោះគម្រោងទាំងនេះ បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនៃសៀវភៅណែនាំស្ដីពីយន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា នឹងត្រូវយកមកអនុវត្ត។ ប្រសិនបើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មានលក្ខណៈសម្បត្តិពាក់ព័ន្ធច្រើន នោះម្ចាស់គម្រោង ត្រូវអនុវត្តតាមការណែនាំពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ឧទាហរណ៍ គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជីនៅក្រោមយន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា និងការអនុញ្ញាតនៅក្រោមមាត្រា ៦ នឹងត្រូវតម្រូវឱ្យអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងដំណើរការដែលមានចែងនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំស្ដីពីយន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា និងវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦។

១.៤ វិធីសាស្ត្រចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួម

វិធីសាស្ត្រតាមដំណាក់កាលចំពោះការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦

ក្នុងឆ្នាំ២០២១ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាប់ផ្ដើមរៀបចំសម្រាប់ការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦។ ក្នុងដំណើរការនៃការរៀបចំនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានទទួលជំនួយបច្ចេកទេសពីអង្គការដៃគូនានា ដែលក្នុងនោះរួមមានវិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍បៃតងសកល (GGGI)។ ការរៀបចំទាំងនេះ បានឈានទៅដល់ការរៀបចំបង្កើតនូវប៉ារ៉ាម៉ែត្រជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួន សម្រាប់ជាការណែនាំអំពីការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ របស់កម្ពុជា ដោយធានានូវភាពស្របគ្នាជាមួយនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងចំណុចអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងការកាត់បន្ថយនូវហានិភ័យនៃការលក់ GHG ER ជាអន្តរជាតិលើសកម្រិតផងដែរ។

កម្ពុជា បានអនុម័តវិធីសាស្ត្រតាមដំណាក់កាលសម្រាប់ការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ (សូមមើលរូបភាព ២)។ បារ៉ាម៉ែត្រ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ អាចអនុវត្តក្នុងដំណាក់កាលទីមួយ ដែលអាចជួយកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាប្រទេសនាំមុខ ហើយអាចគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃការចូលរួមបាន៖

- **ដំណាក់កាលទី ១៖ ការចូលរួមអនុវត្តក្រោមមាត្រា ៦ ជាការសាកល្បង៖**
  វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦ នេះ បង្កើតនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីធៀបនឹងសំណើសុំការអនុញ្ញាតក្រោម មាត្រា ៦ ដែលត្រូវវាយតម្លៃរហូតដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥។ រយៈពេលមានកម្រិតនេះ បានកំណត់ដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួនគម្រោង GHG ER ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ ខណៈដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើនការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីក្របខ័ណ្ឌអភិបាលកិច្ចដែលបានបង្កើតឡើងថ្មីនេះ ប្រព័ន្ធតាមដានថ្នាក់ជាតិ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍ជូន UNFCCC ដែលពាក់ព័ន្ធ។ វិធីសាស្ត្រនេះ ក៏អនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសកម្ពុជា អាចវាយតម្លៃអំពីឥទ្ធិពលនៃការចូលរួមក្នុងមាត្រា ៦ ទៅលើការសម្រេចបានតាមគោលដៅកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នថ្នាក់ជាតិ និងបង្កើនមហិច្ឆតាកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- **ដំណាក់កាលទី ២៖ ការពង្រីកវិសាលភាពការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦៖**
  បទពិសោធន៍ពីដំណាក់កាលទី១ នឹងផ្តល់នូវព័ត៌មានសម្រាប់ការពិនិត្យមើលលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ អនុញ្ញាត ដែលថា ប្រសិនបើចាំបាច់ ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅក្នុងដំណាក់កាលកែសម្រួលវិធានប្រតិបត្តិ សម្រាប់ មាត្រា ៦ លើកក្រោយក្នុងឆ្នាំ២០២៥។ ដំណើរការពិនិត្យឡើងវិញនេះ ក៏ធ្វើឡើងដោយមានភាពស្របគ្នាជាមួយនឹងដំណើរការ Updated NDC របស់ប្រទេសកម្ពុជាសម្រាប់រយៈពេលពីឆ្នាំ ២០២៦ ដល់ឆ្នាំ ២០៣៥ ផងដែរ។

រូបភាព ២៖ យុទ្ធសាស្ត្រចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦ របស់ប្រទេសកម្ពុជា

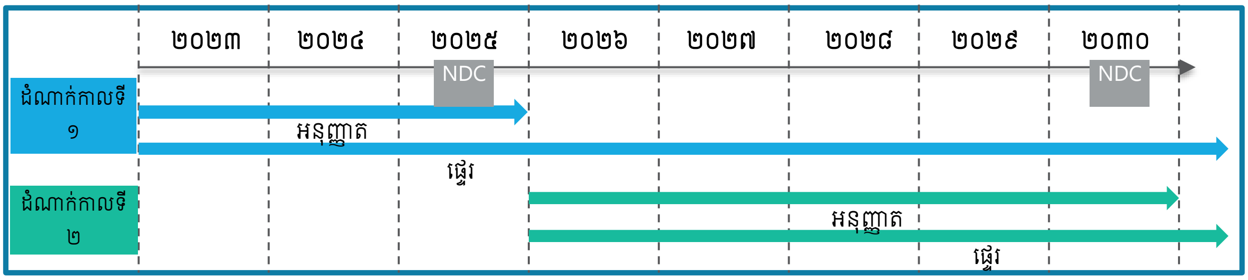

លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួមក្រោមមាត្រា ៦

ក្នុងនាមជាភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ប្រទេសកម្ពុជាធានាថា ការចូលរួមរបស់ខ្លួនតាមវិធីសាស្រ្តសហការ និងការអនុញ្ញាត ការផ្ទេរ និងការប្រើប្រាស់ ITMOs គឺមានសង្គតិភាពស្របទៅនឹងវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ និង សេចក្តីសម្រេចកិច្ចប្រជុំភាគីដែលជាកិច្ចប្រជុំភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស (CMA) ពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។[10] ការចូលរួមរបស់ប្រទេសកម្ពុជា គឺមានសង្គតិភាពស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួមដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២៖

- ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើសច្ចាប័ន្ធកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសនៅក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧។[11]
- ផែនការ Updated NDC របស់ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានដាក់ជូន UNFCCC នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០។[12]
    - គោលដៅកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នទាំងអស់ គឺត្រូវលើកឡើងជាឯកតា tCO_2eq ដោយប្រើប្រាស់តម្លៃសក្តានុពលកម្តៅសកល (GWP) ដែលបានដកស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍វាយតម្លៃលើកទីបួនរបស់ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (IPCC)។
    - គោលដៅកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ននេះ ត្រូវបានកំណត់ធៀបនឹងសេណារីយ៉ូបន្ទាត់មូលដ្ឋានការព្យាករណ៍តាមទម្លាប់ធម្មតាក្នុងឆ្នាំ២០៣០។
    - វិធីសាស្រ្តកម្រិតទី ១ បានចែងនៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំ IPCC ឆ្នាំ២០០៦ ហើយកត្តាបញ្ចេញឧស្ម័នដែលបានកំណត់ដោយ IPCC និងទិន្នន័យសកម្មភាពជាក់លាក់តាមប្រទេសពីឆ្នាំ ១៩៩៤ ទៅឆ្នាំ ២០១៦ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការវាយតម្លៃការព្យាករតាមទម្លាប់ធម្មតា។
    - វិស័យចំនួនប្រាំពីរដែលត្រូវគ្របដណ្តប់៖ ថាមពល សំណល់ ឧស្សាហកម្ម ការដឹកជញ្ជូន កសិកម្ម អគារ និងព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីផ្សេងៗ (FOLU)។
    - រយៈពេលអនុវត្ត NDC គឺពីឆ្នាំ ២០២១ ទៅឆ្នាំ ២០៣០។
    - ប្រទេសកម្ពុជា ក៏បានបង្កើតនូវឧបករណ៍តាមដាន NDC តាមអនឡាញ ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជារៀងរាល់ឆ្នាំផងដែរ។[13]
- ប្រទេសកម្ពុជាមានការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ITMOs ដើម្បីសម្រេចគោលដៅ NDC។ ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌនេះ គឺត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីដូចខាងក្រោម៖

[10] GHG ER (ដែលមានការអនុញ្ញាត) សំដៅដល់ក្នុងឯកសារនេះត្រូវនឹងពាក្យ 'លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ' (ITMOs) ដែលប្រើក្នុងបរិបទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីស។

[11] https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-៧-d&chapter=២៧&clang=_en

[12] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/២០២២-០៦/២០២០១២៣១_NDC_Updated_Cambodia.pdf

[13] https://ncsd.moe.gov.kh/ndc-tracking/

- ○ អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។
- ○ ប្រកាសស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។
- ○ វិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦។

- ប្រទេសកម្ពុជា បានរៀបចំយន្តការសម្រាប់ការតាមដាន ITMOs។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានប្រើប្រាស់បញ្ជី GHG ER ថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់ការតាមដាន ITMOs និងគាំទ្រការដាក់ឯកសារព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធជូនដល់ UNFCCC។ គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីបញ្ជី GHG ER ជាតិ រៀបរាប់យ៉ាងលម្អិតអំពីដំណើរការសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាននៅក្នុងបញ្ជី GHG ER ជាតិនោះ។
- ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់នូវរបាយការណ៍សារពើភណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាតិ ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពថ្មីចុងក្រោយជូនដល់ UNFCCC នៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២២ នេះ។[14]
- ការចូលរួមរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្រោមវិធីសាស្ត្រសហការនេះ ជាការរួមចំណែកដល់ការអនុវត្ត NDC និង LTS4CN ព្រមទាំងគោលដៅរយៈពេលវែងរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសផងដែរ។
  - ○ ដើម្បីធានាថាការចូលរួមក្រោមវិធីសាស្ត្រសហការសម្រាប់មាត្រា ៦ អាចរួមចំណែកដល់ការអនុវត្ត NDC របស់ប្រទេសកម្ពុជាបាន រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងអនុញ្ញាតឱ្យតែសកម្មភាពនានាដែលមាននៅក្នុង "បញ្ជីវិជ្ជមាន" របស់ប្រទេសប៉ុណ្ណោះ ឧទាហរណ៍ សកម្មភាពដែលនៅក្នុងផែនការបច្ចុប្បន្នភាព NDC ដែលបានកំណត់ថាមានលក្ខខណ្ឌនៅពេលមានការគាំទ្រអន្តរជាតិ (សូមមើលជំពូកទី ២)។
  - ○ ផែនការហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ LTS4CN បានកំណត់អំពីតម្រូវការការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ។ វិធីសាស្ត្រសហការក្រោមមាត្រា ៦ គឺត្រូវបានរំពឹងថានឹងដើរតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការផ្តល់នូវហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន ដែលចាំបាច់សម្រាប់ការអនុវត្ត LTS4CN។

មហិច្ឆតានៅក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងសកម្មភាពបន្សុំ

វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ ផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តយ៉ាងខ្លាំងទៅដល់ភាគី ដើម្បីប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការវិភាគទានធនធានមួយចំនួនសម្រាប់សកម្មភាពបន្សាំ។[15] អាជ្ញាធរជាតិនឹងធ្វើការពិភាក្សាជាមួយនឹងអង្គភាពភាគីទិញ (និង/ឬភាគីដែលជាអង្គភាពទិញ) អំពីចំណែកប្រាក់ចំណេញ (SOP) ដែលនឹងត្រូវទទួលយកនៅពេលធ្វើការផ្ទេរ GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត និងរក្សាទុកសម្រាប់ជាការរួមចំណែកដល់ការសម្របខ្លួននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ កិច្ចពិភាក្សានេះ ក៏អាចនឹងត្រូវពិចារណាអំពីសហអត្ថប្រយោជន៍នៃការបន្សុំពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង GHG ER ផងដែរ។

វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ ក៏បានលើកទឹកចិត្តឱ្យភាគី លុបចោលនូវ GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត ដើម្បីកុំឱ្យមានការរាប់ GHG ER ចូលទៅក្នុង NDC របស់ប្រទេស ឬសម្រាប់គោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាអន្តរជាតិ

[14] https://unfccc.int/sites/default/files/resource/២០២២០៩២១_Third%២០National%២០Communication_Cambodia.pdf

[15] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ, កថាខណ្ឌ ៣៧។

ផ្សេងៗ ដើម្បីសម្រេចបាននូវការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជារួមនៅក្នុងការបញ្ចេញឧស្ម័នសកល (OMGE)។ [16] អាជ្ញាធរជាតិនឹងធ្វើការពិភាក្សាជាមួយនឹងអង្គភាពទិញ (និង/ឬភាគីដែលអង្គភាពទិញ) អំពីចំណែក GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត ដែលអាចនឹងត្រូវលុបចោល ដើម្បីជួយដល់ការសម្រេចបាននូវ OMGE។

២. លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិនៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦

ជំពូកនេះ រៀបរាប់លម្អិតអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិមួយចំនួនដែលគម្រោង GHG ER ត្រូវតែបំពេញតាម ដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ៦។ អាជ្ញាធរជាតិនឹងផ្តល់ការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ សម្រាប់ GHG ER ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំងនេះ។

២.១. លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលការអនុញ្ញាតសម្រាប់គម្រោង GHG ER

ផ្នែកនេះ រៀបរាប់អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់ថាតើ GHG ER ដែលបង្កើតចេញពីគម្រោងដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជានេះ គឺមានលក្ខណៈសម្បត្តិទទួលសិទ្ធិស្របតាមការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ ដែរឬទេ។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាត នេះត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីធានាថាគម្រោង GHG ER នីមួយៗ មានលក្ខណៈសមស្របទៅតាមចំណុចអាទិភាពគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវមាត្រា ៦។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាត ក៏មានគោលបំណងកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលថាការអនុញ្ញាត GHG ER លើសកម្រិត អាចនឹងប៉ះពាល់ដល់ការសម្រេចបាននូវគោលដៅ NDC បច្ចុប្បន្ន និង/ឬអនាគតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

ម្ចាស់គម្រោងទាំងអស់ដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាត GHG ER ដែលបង្កើតចេញពីគម្រោង ចាំបាច់ត្រូវបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងតារាង ១។ ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនេះ មានផ្តល់ជូននៅផ្នែកខាងក្រោម។

តារាង ១៖ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រា ៦ នៃគម្រោង GHG ER ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

	១. គម្រោង GHG ER មាននៅក្នុង "បញ្ជីវិជ្ជមាន"
	២. ចំណែកនៃ GHG ER ត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស

[16] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ, កថាខណ្ឌ ៣៩។

	៣. រយៈពេលអនុញ្ញាតត្រូវស្របតាមរយៈពេលឥណទាននៃមាត្រា ៦.៤
	៤. GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត ត្រូវចេញដោយយន្តការកាបូនដែលមានសិទ្ធិទទួលបាន
	៥. GHG ER គឺពិតប្រាកដ បានផ្ទៀងផ្ទាត់ និងបន្ថែម
	៦. GHG ER ត្រូវបានបង្កើតចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ តទៅ
	៧. គម្រោង GHG ER ធានានូវសុចរិតភាពបរិស្ថានដោយៈ i. ការកំណត់បន្ទាត់មូលដ្ឋានបែបប៉ាន់ស្មាន និងការព្យាករណ៍ការបញ្ចេញឧស្ម័ន តាមរយៈ "ការព្យាករណ៍តាមទម្លាប់ធម្មតា" ii. ការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័ន
	៨. គម្រោង GHG ER ស្របតាមចំណុចអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

១. គម្រោង GHG ER មាននៅក្នុង "បញ្ជីវិជ្ជមាន"

- មានតែ GHG ER ពីគម្រោងដែលមាននៅក្នុង "បញ្ជីវិជ្ជមាន" នៃសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នរបស់ប្រទេសកម្ពុជាប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ៦។
- បញ្ជីវិជ្ជមាន មានរៀបរាប់អំពីសកម្មភាពទាំងអស់ដែលចាត់ទុកថាជាសកម្មភាព "មានលក្ខខណ្ឌ" នៅក្នុង ផែនការ Updated NDC របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។[17]

២. ចំណែកនៃ GHG ER ត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស

- ចំណែក GHG ER ដែលបានបង្កើតពីគម្រោង ត្រូវតែរក្សាទុកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស (ឧ. GHG ER នេះមិនត្រូវបានផ្តល់ការអនុញ្ញាត និងផ្ទេរជាអន្តរជាតិនោះទេ)។ ហេតុផលនេះ គឺដើម្បីធានាថាចំណែក GHG ER ដែលបង្កើតចេញពីគម្រោងដែលបានអនុវត្តនៅកម្ពុជា ត្រូវរាប់ចូលទៅក្នុងគោលដៅ NDC របស់ប្រទេសកម្ពុជា។

[17] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/២០២២-០៦/២០២០១២៣១_NDC_Updated_Cambodia.pdf

៣. រយៈពេលអនុញ្ញាតត្រូវស្របតាមរយៈពេលឥណទាននៃមាត្រា ៦.៤

- រយៈពេលដែល GHG ER ទទួលបានការអនុញ្ញាត អាចផ្ទេរជាលក្ខណៈអន្តរជាតិបាន (ឧ. រយៈពេលអនុញ្ញាត) មិនត្រូវលើសពីរយៈពេលឥណទានអតិបរមាដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.៤ នោះទេ។[18]
- ការអនុញ្ញាត អាចនឹងត្រូវផ្តល់ជូនសម្រាប់រយៈពេលអតិបរមាគឺ៖
    - ៥ ឆ្នាំ ដោយអាចបន្តបានពីរដង ហើយរយៈពេលសរុបគឺ ១៥ ឆ្នាំ ឬ
    - ១០ ឆ្នាំ ដោយមិនមានការបន្តបាននោះទេ ឬ
    - ១៥ ឆ្នាំ ដោយអាចបន្តបានពីរដង ហើយរយៈពេលសរុបគឺ ៤៥ ឆ្នាំ (អនុវត្តចំពោះគម្រោង GHG ER ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការដកចេញប៉ុណ្ណោះ)។[19]

៤. GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត ត្រូវចេញដោយយន្តការកាបូនដែលមានសិទ្ធិទទួលបាន

- GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាតដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវតែចេញដោយយន្តការកាបូនដែលមានសិទ្ធិអនុញ្ញាត
- ប្រភេទយន្តការកាបូនខាងក្រោមនេះ គឺមានលក្ខណៈសមស្របសម្រាប់ការចេញសិទ្ធិ GHG ER សម្រាប់គម្រោងដែលបានអនុវត្តនៅកម្ពុជា៖
    - **យន្តការកាបូនទ្វេភាគី**
        - យន្តការទ្វេភាគី គឺជាយន្តការដែលបានបង្កើតឡើងតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងភាគីមួយផ្សេងទៀតនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។[20]
    - **យន្តការកាបូនឯករាជ្យ**
        - យន្តការកាបូនឯករាជ្យ គឺមិនស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិ ឬសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិនោះទេ។ យន្តការនេះ ស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយស្ថាប័នភាគីទីបីឯករាជ្យ។[21]
    - **យន្តការមាត្រា ៦.៤**
        - យន្តការមាត្រា ៦.៤ គឺជាយន្តការអន្តរជាតិដែលបានបង្កើតឡើងស្របតាមមាត្រា ៦.៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។[22]

---

[18] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ៣/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ, កថាខណ្ឌ ៣១(ច)។

[19] ការដក GHG ER ក៏មាននូវដំណោះស្រាយផ្អែកលើលក្ខណៈ និងបច្ចេកវិទ្យា។ ការដកដោយផ្អែកលើលក្ខណៈ អាចរួមមានសកម្មភាពការដាំដើមឈើឡើងវិញ ការស្រូបទុកកាបូនក្នុងដី និងការស្តារដីសើម។

[20] ឧទាហរណ៍អំពីយន្តការផ្តល់ឥណទានទ្វេភាគី គឺជាយន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា (JCM) ដែលបានបង្កើតឡើងរវាងប្រទេសជប៉ុន ជាមួយនឹងប្រទេសដៃគូផ្សេងៗ។

[21] ឧទាហរណ៍នៃយន្តការឥណទានកាបូនឯករាជ្យ គឺរួមមាន Gold Standard និងស្តង់ដារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត (VCS)។

[22] យន្តការមាត្រា ៦.៤ គឺមិនរំពឹងថានឹងអាចអនុវត្តបាននៅចុងឆ្នាំ ២០២៤ នេះនោះទេ។

យន្តការកាបូនសម្រាប់បញ្ចេញ GHG ER ដែលបង្កើតចេញពីគម្រោងដែលបានអនុវត្តនៅកម្ពុជា ត្រូវតែមានលក្ខណៈ ដូចខាងក្រោម៖[23]

- យន្តការកាបូន ត្រូវតែបង្កើតឯកតាដែលតំណាងឱ្យការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន ឬដកចេញនូវការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលលើស។[24]
- ឯកតា GHG ER ត្រូវតែអាចកំណត់ជាចំនួន តាមដាន រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់បាន។
- ឯកតា GHG ER ត្រូវតែមានដំណើរប្រកបដោយភាពច្បាស់លាស់ និងតម្លាភាពនៅក្នុងយន្តការកាបូន (ឧ. GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាតនីមួយៗ ត្រូវកំណត់លេខសម្គាល់ជាក់លាក់ ដែលអាចតាមដានបាននៅពេលឯកតាត្រូវបានចេញតាមរយៈការផ្ទេរ និង/ឬការលុបចោល។
- ឯកតា GHG ER ត្រូវតែបង្ហាញអំពីការកាត់បន្ថយ ឬការដកការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលមានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍។
- យន្តការកាបូន ត្រូវតែជាយន្តការដែលមានដំណោះ និងអាចសម្រាលឧប្បត្តិហេតុដែលអាចកើតឡើង។
- GHG ER អាចរាប់បានសម្រាប់តែកាតព្វកិច្ចកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នប៉ុណ្ណោះ (ឧ. យន្តការកាបូនមានយន្តការក្នុងការបញ្ចៀសការចេញទ្វេដង ការប្រើប្រាស់ទ្វេដង និងការអះអាងទ្វេដង)។
- ឯកតា GHG ER ត្រូវតែបង្ហាញអំពីការកាត់បន្ថយ ឬការដកការបញ្ចេញឧស្ម័នពីគម្រោងដោយមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់។

៥. GHG ER **គឺពិតប្រាកដ ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ និងបន្ថែមបាន**

- វិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ ចែងថា GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាតពីវិធីសាស្ត្រសហការ គឺត្រូវតែមានលក្ខណៈពិតប្រាកដ ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ និងបន្ថែមបាន។[25]
    - ការប្រើប្រាស់យន្តការកាបូនដែលមានលក្ខណៈសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចេញឯកតា GHG ER និងការប្រើប្រាស់បន្ទាត់មូលដ្ឋានធម្មតា ធានាថា GHG ER ពីវិធីសាស្ត្រសហការក្រោមមាត្រា ៦.២ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី គឺពិតជាបង្ហាញអំពីការកាត់បន្ថយ ឬការដកការបញ្ចេញឧស្ម័នពិតប្រាកដមែន។
    - GHG ER ទាំងអស់ដែលបានពីវិធីសាស្ត្រសហការនៃមាត្រា ៦.២ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី គឺត្រូវតែបានផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយឯករាជ្យ ស្របតាមនីតិវិធីនៃយន្តការកាបូន ដែលគម្រោង GHG ER បានចុះបញ្ជី។

---

[23] ដកស្រង់ចេញពី CORSIA Emissions Unit Eligibility Criteria (ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩)។ អាចរកបាននៅ https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Documents/ICAO_Document_09.pdf.

[24] មានន័យថា GHG ER ត្រូវតែបង្កើតចេញពីគម្រោងដែលមិនទាន់បានអនុវត្តនៅពេលមិនមានវិធីសាស្ត្រសហការ។

[25] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ១ (ក)។

- GHG ER ពីវិធីសាស្ត្រសហការក្រោមមាត្រា ៦.២ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគីត្រូវតែមានលក្ខណៈបន្ថែម។ លក្ខណៈបន្ថែមនៃ GHG ER នេះ គឺត្រូវជានាស្របតាមលក្ខណៈដូចខាងក្រោម៖
  - រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាត GHG ER ដែលបង្កើតចេញពីសកម្មភាពនានាដែលមាននៅក្នុង "បញ្ជីវិជ្ជមាន" នៃសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ប៉ុណ្ណោះ។ បញ្ជីនេះ រៀបរាប់អំពីសកម្មភាពដែលបានកំណត់ថា "មានលក្ខខណ្ឌ" នៅក្នុង NDC បច្ចុប្បន្នភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានន័យថាសកម្មភាពទាំងនោះមិនអាចអនុវត្តបានដោយមិនមានការគាំទ្រដែលផ្តល់ជូនដោយវិធីសាស្ត្រសហការនោះទេ។
  - លក្ខណៈបន្ថែម ក៏ត្រូវបានវាយតម្លៃនៅក្នុងកម្រិតយន្តការកាបូនដែលគម្រោង GHG ER បានចុះបញ្ជី ស្របតាមវិធីសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធដែលបានប្រើប្រាស់ដោយយន្តការកាបូន។

៦. GHG ER ត្រូវបានបង្កើតចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ តទៅ

- នេះគឺជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២ ដែលថា GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត ត្រូវបង្កើតឡើង ស្របតាម ឬតំណាងឱ្យការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ តទៅ។[26]
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងមិនផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ GHG ER ដែលសម្រេចបានមុនឆ្នាំ២០២១ នោះទេ។

៧. គម្រោង GHG ER ធានានូវសុចរិតភាពបរិស្ថាន

- ម្ចាស់គម្រោង GHG ER ទាំងអស់ដែលមានបំណងបង្កើត GHG ER ដែលមានការអនុញ្ញាត ត្រូវតែបង្ហាញជាផ្នែកនៃសំណើសុំការអនុញ្ញាតរបស់ពួកគេ ដែលពួកគេធានាបាននូវសុចរិតភាពបរិស្ថានដោយ៖
  - ការកំណត់បន្ទាត់មូលដ្ឋាន និងការព្យាករណ៍ការបញ្ចេញឧស្ម័នក្រោម "ការព្យាករណ៍តាមទម្លាប់ធម្មតា"។
  - ការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន។
- រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងមិនផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតដល់ម្ចាស់គម្រោងដែលមិនបង្ហាញថាគម្រោង GHG ER ធានាបាននូវសុចរិតភាពបរិស្ថាននោះទេ។

[26] UNFCCC សេចក្តីសម្រេច ២/CMA.៣ ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ១ (e)។

៨. គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ គឺត្រូវស្របតាមចំណុចអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជា

- គម្រោងដែលបង្កើតចេញពីគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលមានការអនុញ្ញាត ត្រូវតែមានសង្គតិភាព និងរួមចំណែកដល់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរួចជាស្រេច ដើម្បីវាយតម្លៃភាពស្របគ្នានៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ជាមួយនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ដែលបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី២។
- គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងអស់ត្រូវតែបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំងនេះ ដើម្បីទទួលបានការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរជាតិ។ ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ត្រូវតែបង្ហាញអំពីរបៀបដែលខ្លួនបំពេញតាមចំណុចអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពដែលជាផ្នែកមួយនៃពាក្យស្នើសុំការអនុញ្ញាតដោយប្រើប្រាស់គំរូនៅក្នុងគំរូទម្រង់សំណើសុំការអនុញ្ញាតនៃកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (ឧបសម្ព័ន្ធ ៣)។
- រាល់ពិន្ទុដែលមានសញ្ញាអវិជ្ជមាន [សញ្ញា (-)] ណាមួយ គឺត្រូវចាត់ទុកថាមិនមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់។

តារាង ២៖ បញ្ជីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពសម្រាប់ការវាយតម្លៃសំណើសុំគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅកម្ពុជា

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
ប្រភេទ ១. ការលើកកម្ពស់ប្រាក់ចំណូល និងគុណភាពជីវិតនៅក្នុងសង្គម	
១.១ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	+ • បង្កើនឱកាសបង្កើតប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋាន • លើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋាន ជាពិសេសប្រជាជនក្រីក្រ និងក្រុមប្រជាជនងាយរងគ្រោះ 0 មិនមានឥទ្ធិពលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋានឡើយ - • ការធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋានបាត់បង់លទ្ធភាពទទួលបានធនធានសម្រាប់ការបង្កើតចំណូល

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
	• ការបម្លាស់ទីប្រជាពលរដ្ឋដោយមិនមានផ្តល់ជម្រើសផ្សេងទៀតសម្រាប់ការបង្កើតចំណូល
១.២ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍	+ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍ (អណ្តូងទឹក ផ្លូវថ្នល់ សាលារៀន ជាដើម) 0 ពុំមានឥទ្ធិពលអ្វីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍ឡើយ - ការធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍ (អណ្តូងទឹក ផ្លូវថ្នល់ សាលារៀន ជាដើម) ដោយសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង
១.៣ ការពិគ្រោះយោបល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	+ • ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធតាំងពីពេលចាប់ផ្តើមគម្រោង • គម្រោងបានរៀបចំឡើងដោយមានកិច្ចសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ • ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងមូលដ្ឋានគាំទ្រដល់គម្រោង • ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត 0 បានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ និងបានរកឃើញឥទ្ធិពលតិចតួចប៉ុណ្ណោះ - • មិនមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ • មិនយកចិត្តទុកដាក់លើមតិយោបល់របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ • ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធធ្វើឡើងតែនៅចុងបញ្ចប់នៃការរៀបចំគម្រោងប៉ុណ្ណោះ ដោយពុំមានឱកាសកែសម្រួលគម្រោងឡើយ • ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងមូលដ្ឋានមិនគាំទ្រគម្រោង ឬជំទាស់នឹងគម្រោង

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
១.៤ លទ្ធភាពចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍	+ លើកកម្ពស់លទ្ធភាពសម្រាប់សហគមន៍គោលដៅក្នុងការចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍ 0 ពុំមានការផ្លាស់ប្តូរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើលទ្ធភាពរបស់សហគមន៍គោលដៅក្នុងការចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍ឡើយ - ការកាត់បន្ថយលទ្ធភាពរបស់សហគមន៍គោលដៅក្នុងការចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍
១.៥ សមធម៌នៅក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោងសម្រាប់សហគមន៍គោលដៅ	+ គាំទ្រដល់ក្រុមប្រជាជនងាយរងគ្រោះបំផុតនៃសហគមន៍គោលដៅឱ្យមានលទ្ធភាពទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោង 0 សមធម៌សម្រាប់សហគមន៍គោលដៅក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោង - លទ្ធភាពសម្រាប់សហគមន៍គោលដៅក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោងមិនមានសមធម៌
១.៦ ការបង្កើតការងារនៅក្នុងប្រទេស	+ បង្កើនចំនួនការងារនៅថ្នាក់ជាតិ/តំបន់ ឬមូលដ្ឋាន 0 ពុំមានការផ្លាស់ប្តូរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើការងារធៀបទៅនឹងបន្ទាត់គោលនោះទេ ពោលគឺមិនបានបង្កើតការងារ ឬបាត់បង់ការងារ - • ការងារទាំងអស់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងបន្ទាត់គោល គឺត្រូវបានលុបចោល • ការបាត់បង់ការងារ
១.៧ ឥទ្ធិពលទៅលើសុខភាពសាធារណៈ	+ ការលើកកម្ពស់សុខភាពសាធារណៈ 0 ពុំមានឥទ្ធិពលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើសុខភាពសាធារណៈនោះទេ - ឥទ្ធិពលមិនល្អទៅលើសុខភាពសាធារណៈ
១.៨ សមធម៌យេនឌ័រ	+ ការលើកកម្ពស់សមធម៌យេនឌ័រ និងការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
	0 ពុំមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើសមធម៌យេនឌ័រ និងការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីនោះទេ - ការធ្វើឱ្យថយចុះនូវសមធម៌យេនឌ័រ ការរើសអើងលើស្ត្រី
១.៩ ការបន្សាំ	+ ការរួមចំណែកដល់ការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងការបន្សាំ 0 ពុំមានការផ្លាស់ប្តូរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងការបន្សាំនោះទេ - ការថយចុះ ឬការកាត់បន្ថយសមត្ថភាពនៅក្នុងការបន្សាំ
ប្រភេទ ២. ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា	
២.១ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដែលមានលក្ខណៈសមស្រប និងល្អបំផុត	+ • បច្ចេកវិទ្យាល្អបំផុតនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឧស្សាហកម្មទំនើប • បច្ចេកវិទ្យាល្អបំផុត និងបច្ចេកវិទ្យាដែលមានការទទួលស្គាល់ • បច្ចេកវិទ្យាល្អបំផុត និងបច្ចេកវិទ្យាដែលអាចថែទាំបានយ៉ាងងាយស្រួលនៅក្នុងមូលដ្ឋាន • បច្ចេកវិទ្យាល្អបំផុត និងបច្ចេកវិទ្យាដែលសមស្របសម្រាប់លក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៅក្នុងមូលដ្ឋាន 0 បានប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាស្តង់ដារ - • បច្ចេកវិទ្យាមិនសមស្រប មិនសម្របតាមតម្រូវការ និងសមត្ថភាពក្នុងមូលដ្ឋាន • មិនមានឧបករណ៍ និងជំនាញសម្រាប់ការថែទាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា • បច្ចេកវិទ្យាមិនមានការទទួលស្គាល់ ប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជាសម្រាប់ជាការសាកល្បងប៉ុណ្ណោះ

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
	• បច្ចេកវិទ្យាមិនទទួលបានការអនុញ្ញាតនៅក្នុងប្រទេសរបស់វិនិយោគិន
២.២ ការកសាងសមត្ថភាព	+ • ការផ្ទេរជំនាញសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ និងការថែទាំបច្ចេកវិទ្យា/ឧបករណ៍ • ការប្រើប្រាស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុក ដើម្បីដំឡើង និងថែទាំឧបករណ៍ • ការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកបច្ចេកទេសក្នុងមូលដ្ឋាននៅក្នុងជំនាញដែលមិនមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា 0 ការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកបច្ចេកទេសក្នុងមូលដ្ឋាននៅក្នុងជំនាញដែលមានស្រាប់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា - • មិនមានការផ្ទេរជំនាញសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ និងការថែទាំបច្ចេកវិទ្យា/ឧបករណ៍ • មិនប្រើប្រាស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកដើម្បីដំឡើង និងថែទាំឧបករណ៍ • ការពឹងផ្អែកទៅលើជំនាញការអន្តរជាតិដើម្បីដំឡើង/ថែទាំឧបករណ៍
ប្រភេទ ៣. អត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច	
៣.១ ការប្រើប្រាស់អាជីវកម្ម និងឧស្សាហកម្មក្នុងមូលដ្ឋាន	+ • គម្រោងធ្វើការងារផ្ទាល់ជាមួយដៃគូក្នុងមូលដ្ឋាន • ប្រើប្រាស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកដើម្បីផលិតឧបករណ៍ 0 ការប្រើប្រាស់អាជីវកម្ម និងឧស្សាហកម្មក្នុងមូលដ្ឋានតិចតួច - • មិនបានចាត់តាំងក្រុមហ៊ុនក្នុងមូលដ្ឋានក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលរចនា សាងសង់ អនុវត្ត ឬថែទាំ • មិនបានចាត់តាំងឱ្យក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកផលិតឧបករណ៍ឡើយ

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	ការវាយតម្លៃ
៣.១ ចំណែកនៃថវិកាគម្រោងដែលបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេស	+ ចំណែកយ៉ាងធំនៃថវិកាសរុបបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេសទៅលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា 0 ចំណែកសមរម្យនៃថវិកាសរុបដែលបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេសទៅលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា - ចំណែកតិចតួចនៃថវិកាសរុបដែលបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេសទៅលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា
៣.៣ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ធនៈផូស៊ីល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	+ • ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ធនៈហ្វូស៊ីល • ការបង្កើនការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញ និង/ឬប្រភពថាមពលស្អាត 0 មិនមានឥទ្ធិពលអ្វីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ធនៈហ្វូស៊ីលនោះទេ - បង្កើនការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ធនៈហ្វូស៊ីល
៣.៤ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	+ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល 0 មិនមានឥទ្ធិពលអ្វីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅលើការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល - បង្កើនការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល

៣. ដំណើរការសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្រោមមាត្រា ៦

ជំពូកនេះ មានគោលបំណងផ្តល់នូវការណែនាំអំពីដំណើរការដែលត្រូវអនុវត្តតាម ដើម្បីបង្កើត GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្រោមវិធីសាស្រ្តសហការមាត្រា ៦.២ ដែលប្រទេសកម្ពុជាគឺជាសមាជិក។ ជំពូកនេះ លើកឡើងអំពីដំណើរការដែលបានបង្កើតឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចំពោះ "លិខិតគាំទ្រ" ជូនដល់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការអនុញ្ញាតនៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានបង្កើតឡើងពីគម្រោងនានាដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាសម្រាប់ការចេញ និងការផ្ទេរ/ការលុប GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាតរួច។

ចំណុចជាក់លាក់នៃជំពូកនេះ៖

- បង្កើតនីតិវិធី រួមទាំង លំដាប់លំដោយ និងពេលវេលាសម្រាប់សកម្មភាព ដែលម្ចាស់គម្រោងមានបំណងស្នើសុំការអនុញ្ញាត GHG ER ត្រូវតែអនុវត្តតាម។
- បញ្ជីឯកសារគាំទ្រ ដែលម្ចាស់គម្រោង GHG ER ត្រូវតែដាក់ជូន អាជ្ញាធរជាតិទៅតាមជំហាននីមួយៗ។ គំរូពាក់ព័ន្ធ គឺមានបញ្ចូលទៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃឯកសារនេះ។
- បញ្ជាក់អំពីសកម្មភាពរបស់ អាជ្ញាធរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងវដ្តគម្រោង GHG ER មាត្រា ៦ ក្នុងនោះត្រូវរួមបញ្ចូលទាំងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍ផងដែរ។

៣.១ រចនាសម្ព័ន្ធជំពូក

វដ្តនៃគម្រោង GHG ER មាត្រា ៦ ក្នុងជំពូកនេះ បែងចែកជាដំណាក់កាលសំខាន់ៗចំនួនបី រួមមានដំណាក់កាលមុនការអនុវត្តគម្រោង ដំណាក់កាលអនុវត្តគម្រោង និងដំណាក់កាលចេញ និងផ្ទេរ/លុបចោល។

រូបភាព ៣៖ ដំណាក់កាលនៃវដ្ត GHG ER មាត្រា ៦

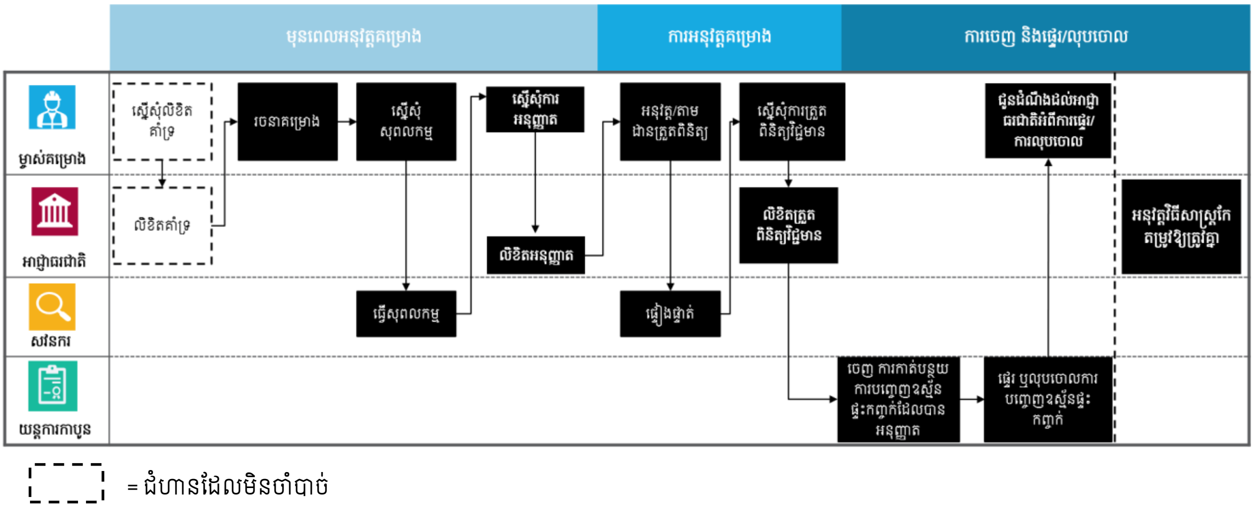

= ដំហានដែលមិនចាំបាច់

ជំពូកនេះ បែងចែកជាបីផ្នែក ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងជំហានទាំងបីនៃវដ្តគម្រោង GHG ER មាត្រា ៦ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាព ផ្នែកនីមួយៗរួមមាន៖

- តារាងលំហូរដំណើរការ ដែលបង្ហាញអំពីសកម្មភាពដែលតម្រូវដោយតួអង្គជាក់លាក់។
- បញ្ជីនៃជំហានដែលគ្របដណ្តប់នៅក្នុងតារាងលំហូរដំណើរការ ដែលមានរូបសញ្ញា (សូមមើលតារាង ៣) ដើម្បីបង្ហាញអំពីតួអង្គពាក់ព័ន្ធ និងផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងឯកសារផ្សេងៗទៀតក្នុងករណីពាក់ព័ន្ធ។
- តារាងដែលផ្តល់ព័ត៌មានអំពីជំហានលម្អិតសម្រាប់ម្ចាស់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងអាជ្ញាធរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ជូន និងការវាយតម្លៃ "លិខិតគាំទ្រ" នៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការអនុញ្ញាត និងការពិនិត្យវិជ្ជមាននៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ព្រមទាំងការចេញ និងការផ្ទេរ/ការលុបចោលគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុម័ត។

តារាង ៣.៖ ការពិពណ៌នាអំពីតួអង្គ

តួអង្គ	ការពិពណ៌នា
ម្ចាស់គម្រោង 	ម្ចាស់គម្រោង (ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាអ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង) គឺជាអង្គភាពដែលរចនា និងអនុវត្តគម្រោងដែលបង្កើត GHG ER ។ ម្ចាស់គម្រោងអាចជាអង្គភាពរដ្ឋាភិបាល អង្គភាពវិស័យឯកជន ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។
អាជ្ញាធរជាតិ (NA) 	អាជ្ញាធរជាតិ សម្រាប់យន្តការ GHG ER គឺជាស្ថាប័នមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈសៀវភៅណែនាំប្រតិបត្តិការនៃមាត្រា ៦ នេះ។ អាជ្ញាធរជាតិ ក៏ទទួលខុសត្រូវចំពោះការអនុញ្ញាត GHG ER ដែលបង្កើតដោយគម្រោង GHG ER សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្រោមមាត្រា ៦។
យន្តការកាបូន 	យន្តការផ្តល់ឥណទានកាបូន (ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាស្តង់ដារកាបូន) គឺជាប្រព័ន្ធដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការទូទាត់ GHG ER ដោយការចេញឥណទាន។ យន្តការផ្តល់ឥណទានកាបូនកំណត់ក្របខ័ណ្ឌដែល GHG ER ត្រូវបានវាស់វែង ផ្ទៀងផ្ទាត់ និងចេញជាឥណទាន។ មុខងារសំខាន់ៗដែលអនុវត្តដោយយន្តការឥណទានកាបូនមាន៖ • បង្កើត និងអនុម័តវិធីសាស្ត្រដែលបញ្ជាក់ពីរបៀបគណនាមូលដ្ឋាន និងវាស់វែង GHG ER ។ • ការទទួលស្គាល់សវនករឯករាជ្យភាគីទីបី ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យភាពត្រឹមត្រូវនៃការរចនាគម្រោងប្រឆាំងនឹងវិធីសាស្ត្រជាក់លាក់មួយដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយយន្តការផ្តល់ឥណទាន និងការផ្ទៀងផ្ទាត់ GHG ER។ • ដំណើរការបញ្ជីឈ្មោះដែលចេញឥណទានកាបូន (១ ឥណទាន = ១tCO_2e) និងអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃឥណទាន។

សវនករឯករាជ្យ
 	
	សវនករឯករាជ្យគឺជាអង្គភាពដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយយន្តការឥណទានកាបូនដើម្បីអនុវត្តមុខងារសំខាន់ពីរ៖
	• ធ្វើសុពលកម្មនៃការរចនាគម្រោង GHG ER ដោយពិនិត្យលើច្បាប់ និងតម្រូវការនៃយន្តការ/ស្តង់ដារ និងវិធីសាស្ត្រដែលអាចអនុវត្តបាន។
	• ការផ្ទៀងផ្ទាត់ GHG ER ដែលបានកើតឡើងជាលទ្ធផលនៃគម្រោង។ ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់បញ្ជាក់៖
	  ○ GHG ER សម្រេចបាន ស្របតាមឯកសារគម្រោងដែលធ្វើសុពលកម្ម។
	  ○ ការប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវនៃវិធីសាស្ត្រ និងឧបករណ៍ដែលអាចអនុវត្តបាននៃយន្តការកាបូន។
	  ○ គម្រោងបន្តបំពេញតាមវិធាន និងតម្រូវការនៃយន្តការកាបូន។

៣.២ដំណាក់កាលមុនអនុវត្តគម្រោង

ផ្នែក ៣.២ នេះ (*ដំណាក់កាលមុនការអនុវត្តគម្រោង*) គូសបញ្ជាក់អំពីដំណើរការសម្រាប់ការស្នើសុំ "លិខិតគាំទ្រ" នៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការអនុម័តគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបង្កើតចេញពីគម្រោងនានាដែលអនុវត្តនៅកម្ពុជាក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាលមុនអនុវត្តគម្រោង (រូបភាព ៤)។

រូបភាព ៤៖ ដំណើរការផ្តល់ការអនុញ្ញាតលើ GHG ER

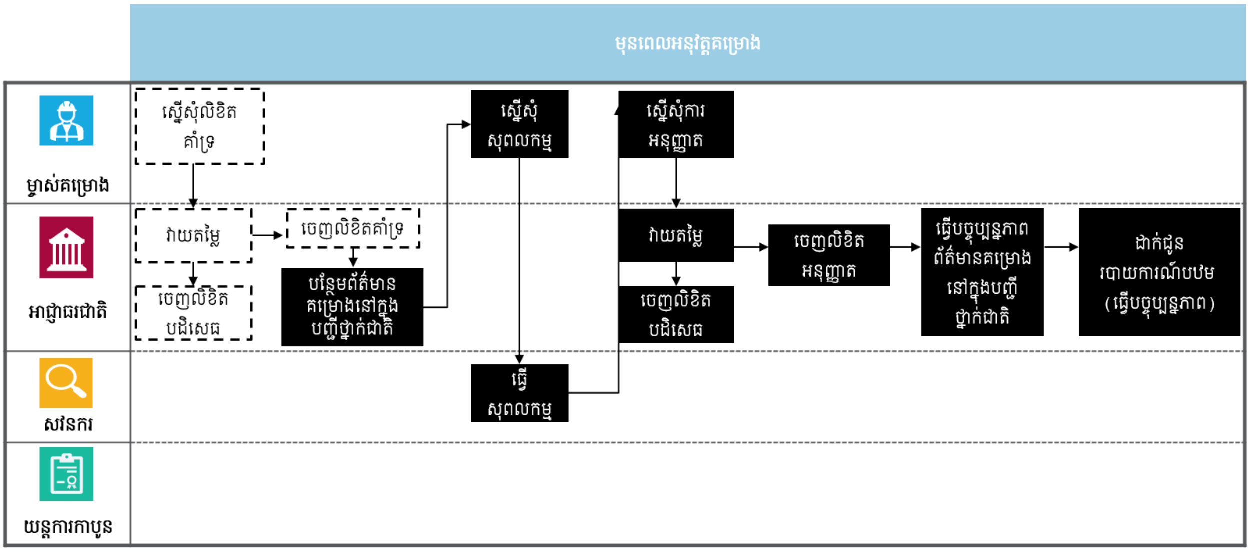

១. ជំហាន ១៖ លិខិតគាំទ្រ *(ជម្រើស)*

- **ការស្នើសុំលិខិតគាំទ្រ គឺជាជំហានជម្រើស ដែលអនុវត្តក៏បាន មិនអនុវត្តក៏បាន សម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងអស់។** អាជ្ញាធរជាតិ លើកទឹកចិត្តឱ្យម្ចាស់គម្រោងទាំងអស់ធ្វើការស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ការគាំទ្រដើម្បីទទួលបានអនុសាសន៍ពីអាជ្ញាធរជាតិ អំពីរបៀបបង្កើន សហអត្ថប្រយោជន៍នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពឱ្យដល់កម្រិតអតិបរិមា និងដើម្បីធានាភាពស្របគ្នាជាមួយនឹងអាទិភាពការអភិវឌ្ឍជាតិ។
- នីតិវិធីសម្រាប់ការស្នើសុំ និងការទទួលបានលិខិតគាំទ្រ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងតារាង៤។ ម្ចាស់គម្រោង នឹងភ្ជាប់ឯកសារទស្សនទាននៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាមួយនឹងសំណើសុំលិខិតគាំទ្រ។
- បន្ទាប់ពីការចេញលិខិតគាំទ្ររួចហើយ អាជ្ញាធរជាតិ ក៏នឹងទទួលខុសត្រូវផងដែរចំពោះការបញ្ចូលព័ត៌មានលម្អិតអំពីគម្រោងទៅក្នុងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ[27]

[27] មុនពេលដាក់ឱ្យដំណើរការបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ អាជ្ញាធរជាតិ អាចប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗដើម្បីតាមដានគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលត្រូវបានចេញជាមួយនឹងលិខិតគាំទ្រ។

- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
  - ម្ចាស់គម្រោង
  - អាជ្ញាធរជាតិ (NA)

តារាង ៤. ដំណើរការសម្រាប់ការស្នើសុំលិខិតគាំទ្រលើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ជំហាន	តួអង្គ	ធាតុចូល	សកម្មភាព	ធាតុចេញ
១.១	ម្ចាស់គម្រោង	• ពាក្យស្នើសុំលិខិតគាំទ្រ (ឧបសម្ព័ន្ធ ១) • ឯកសារទស្សនាទានគម្រោង	• ដាក់សំណើសុំលិខិតគាំទ្រជូនដល់លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ។	• លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិទទួលសំណើសុំលិខិតគាំទ្រ។
១.២	លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំលិខិតគាំទ្រ	• ផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពពេញលេញនៃសំណើសុំលិខិតគាំទ្រក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ។ • ស្នើសុំព័ត៌មានបន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់។	• ជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់គម្រោងអំពីសំណើសុំលិខិតគាំទ្រ និង • បញ្ជូនសំណើសុំលិខិតគាំទ្រ ភ្លាមៗទៅកាន់អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ និងប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ។
១.៣	ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំលិខិតគាំទ្រ	• ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមាជិកក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិមកពីវិស័យពាក់ព័ន្ធ។ • បង្កើតអនុសាសន៍ក្នុងរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃធ្វើការ។	• ដាក់ជូនលទ្ធផលរកឃើញ និងអនុសាសន៍ជូនដល់អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ។
១.៤	អ្នកសម្របសម្រួលអាជ្ញាធរជាតិ	• លទ្ធផលរកឃើញ និងអនុសាសន៍របស់ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ	• ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តស្ថាពរ (ការទទួលយក/ការបដិសេធ) សំណើសុំការអនុញ្ញាតក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ។	• ក្នុងករណីសេចក្តីសម្រេចវិជ្ជមាន ចេញលិខិតគាំទ្រជូនដល់ម្ចាស់គម្រោង។ • ក្នុងករណីសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមាន ជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់គម្រោងអំពីការបដិសេធ។

២. ជំហាន ២៖ ការធ្វើសុពលកម្ម

- ម្ចាស់គម្រោង ត្រូវដាក់សំណើសុំការធ្វើសុពលកម្មឯករាជ្យស្របតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងដោយយន្តការកាបូនពាក់ព័ន្ធ។
- យន្តការកាបូនដែលមានសិទ្ធិចេញបរិមាណការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតដែលបានបង្កើតពីគម្រោងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺមាន នៅក្នុងជំពូក ២។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - សវនករ
    - យន្តការវេណទានកាបូន

៣. ជំហាន ៣៖ ការអនុញ្ញាត

- ការស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាត គឺជាជំហានចាំបាច់សម្រាប់គ្រប់ម្ចាស់គម្រោងទាំងអស់ ដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាតនៃមាត្រា ៦ ទៅលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានបង្កើតឡើងពីគម្រោងរបស់ខ្លួន។
- ដំណើរការសម្រាប់ការស្នើសុំការអនុញ្ញាតគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងតារាង ៥។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - អាជ្ញាធរជាតិ (NA)

តារាង ៥៖ ដំណើរការសម្រាប់ការអនុញ្ញាតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ជំហាន	តួអង្គ	ធាតុចូល	សកម្មភាព	លទ្ធផល
៣.១	ម្ចាស់គម្រោង	• ពាក្យស្នើសុំការអនុញ្ញាត (ឧបសម្ព័ន្ធ ៣) • របាយការណ៍សុពលកម្ម	• ដាក់ទម្រង់ស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតជូនលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• លេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិទទួលបានសំណើសុំការអនុញ្ញាត
៣.២	លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំការអនុញ្ញាត	• ផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពពេញលេញនៃសំណើសុំការអនុញ្ញាតនៅក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ • ស្នើសុំឯកសារបន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់	• ជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់គម្រោងអំពីការទទួលបានសំណើសុំការអនុញ្ញាតនិង • ផ្ញើសំណើសុំការអនុញ្ញាតភ្លាមៗទៅកាន់អ្នកសម្របសម្រួលនៃ អាជ្ញាធរជាតិ និងប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ
៣.៣	ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំការអនុញ្ញាត	• ចាត់តាំងសមាជិកគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិនៅក្នុងរយៈពេល ១០ ថ្ងៃធ្វើការ	• ជូនដំណឹងដល់បុគ្គលដែលបានចាត់តាំងឱ្យដើរតួនាទីជាសមាជិកនៃគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស

៣.៤	គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំការអនុញ្ញាត	• វាយតម្លៃសំណើសុំការអនុញ្ញាតដោយធៀបទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអនុញ្ញាតនៅក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃធ្វើការ • លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃការអនុញ្ញាតមានរៀបរាប់នៅក្នុងតារាងទី ១	• ដាក់ជូនរបាយការណ៍អមជាមួយលទ្ធផលរកឃើញ និងអនុសាសន៍ជូនដល់ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ
៣.៥	ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• របាយការណ៍របស់គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• ផ្តល់អនុសាសន៍បច្ចេកទេសចុងក្រោយនៅក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ	• ផ្តល់អនុសាសន៍បច្ចេកទេសចុងក្រោយដល់អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ
៣.៦	អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• អនុសាសន៍ស្ថាពររបស់ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសអាជ្ញាធរជាតិ	• ផ្តល់សម្រេចចិត្តស្ថាពរទៅលើសំណើសុំការអនុញ្ញាតនៅក្នុងរយៈពេល ១០ ថ្ងៃធ្វើការ	• ក្នុងករណីសេចក្តីសម្រេចវិជ្ជមានសូមឱ្យប្រធានអាជ្ញាធរជាតិចុះហត្ថលេខា និងចេញលិខិតអនុញ្ញាត (ឧបសម្ព័ន្ធ ២) ជូនដល់ម្ចាស់គម្រោង • ក្នុងករណីសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមាន លិខិតបដិសេធនឹងចេញជូនដល់ម្ចាស់គម្រោង (រួមទាំងអនុសាសន៍អំពីការកែសម្រួល ប្រសិនបើមាន)

៤. ជំហាន ៤៖ របាយការណ៍បឋម

- បន្ទាប់ពីការចេញលិខិតអនុញ្ញាតរួចហើយ លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ នឹងដាក់ជូននូវរបាយការណ៍បឋមក្រោមមាត្រា ៦ ជូនដល់ UNFCCC សម្រាប់វិធីសាស្ត្រសហការពាក់ព័ន្ធ។
- ដំណើរការសម្រាប់ការដាក់ជូនរបាយការណ៍បឋម គឺមានរៀបរាប់លម្អិតបន្ថែមខាងក្រោម (លក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់របាយការណ៍ UNFCCC ។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - អាជ្ញាធរជាតិ

លក្ខខណ្ឌតម្រូវរបាយការណ៍របស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)

- *របាយការណ៍បឋម*
    - លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ នឹងដាក់របាយការណ៍បឋមក្រោមមាត្រា ៦.២ ស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិមាត្រា ៦.២៖[28]
        - របាយការណ៍បឋមក្រោមមាត្រា ៦.២ ត្រូវតែដាក់ជូនឱ្យបានមុនលិខិតអនុញ្ញាតនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់តាមរយៈវិធីសាស្ត្រសហការ អមជាមួយនឹងរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងរបស់កម្ពុជា។[29]
        - ជនបង្គោលថ្នាក់ជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវដាក់ជូនរបាយការណ៍បឋម តាមរយៈគេហទំព័របញ្ជូនឯកសាររបស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)។[30]
        - អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) បានផ្តល់គំរូរបាយការណ៍បឋមរួចហើយ។[31]

---

[28] សេចក្តីសម្រេចរបស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) លេខ ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ១៨។

[29] យោងតាមកថាខណ្ឌ ១៧(ក) បុព្វកថានៃវិធានប្រតិបត្តិរបស់មាត្រា ៦.២ ដែលបានអនុម័តនៅ CMA.៤ វិធានប្រតិបត្តិបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងការកំណត់ដំណាក់កាល និងការកំណត់ពេលវេលានៃការដាក់របាយការណ៍បឋម គឺត្រូវពិចារណាតាម CMA.៥។

[30] ដំណោះស្រាយនេះគឺជាដំណោះស្រាយបណ្តោះអាសន្ន ដោយផ្អាកការបង្កើតវេទិកាគណនេយ្យ និងរបាយការណ៍មជ្ឈការរបស់ (CARP) របស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)។ វេបសាយឯកសារនេះអាចចូលប្រើប្រាស់បានតាមរយៈ៖ https://www4.unfccc.int/sites/submissionsstaging/Pages/Home.aspx.

[31] គំរូរបាយការណ៍បឋម គឺអាចរកបាននៅ៖ https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement/cooperative-implementation/centralized-accounting-and-reporting-platform#Template.

- ○ សម្រាប់វិធីសាស្រ្តសហការបន្ថែមនីមួយៗ កម្ពុជា ត្រូវដាក់ជូនព័ត៌មានស្តីពីវិធីសាស្រ្តសហការនោះនៅក្នុងរបាយការណ៍បឋមបច្ចុប្បន្នភាព និងរួមបញ្ចូលព័ត៌មាននោះនៅក្នុងរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងដែលដល់កាលកំណត់។[32]

៣.៣ ការអនុវត្តគម្រោង

ផ្នែក ៣.៣ នេះ (*ការអនុវត្តគម្រោង*) គូសបញ្ជាក់អំពីដំណើរការសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្រោមមាត្រា ៦ ដែលអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាលអនុវត្តគម្រោង (រូបភាព៥)។

រូបភាព ៥៖ ដំណើរការសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

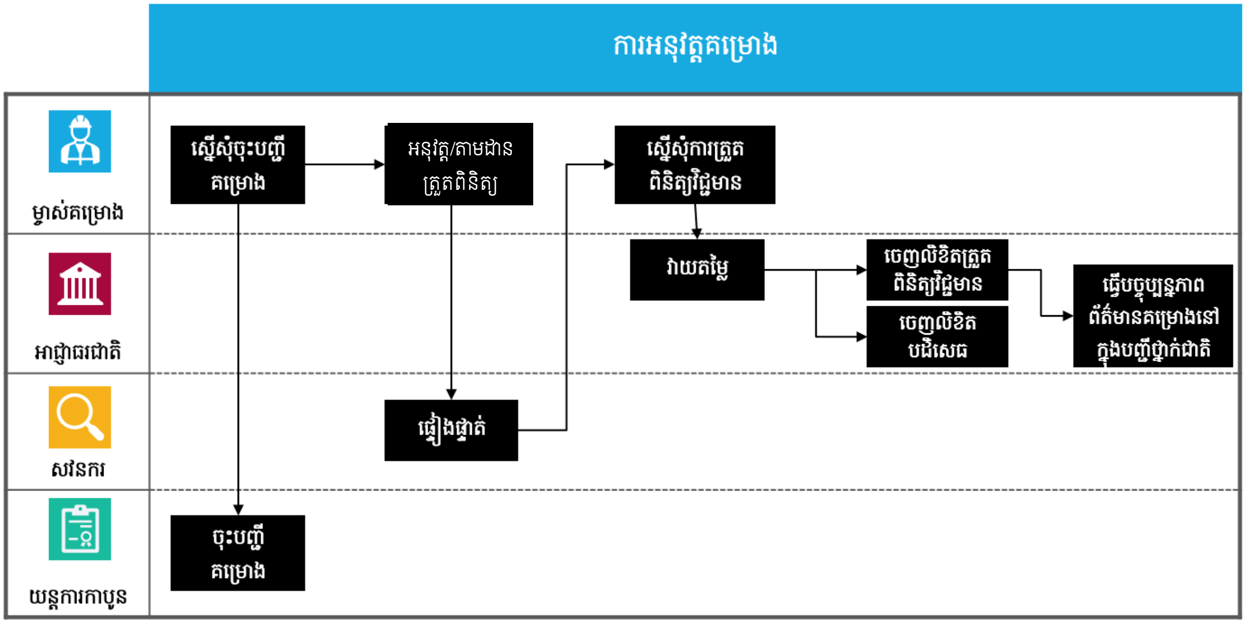

១. ជំហាន ១៖ ការចុះបញ្ជីគម្រោង

- ម្ចាស់គម្រោង ត្រូវតែស្នើសុំការចុះបញ្ជីគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាមួយយន្តការកាបូនពាក់ព័ន្ធស្របតាមនីតិវិធីនៃយន្តការ។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
  - ○ ម្ចាស់គម្រោង
  - ○ យន្តការផលធានកាបូន

[32] សេចក្តីសម្រេចរបស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) លេខ ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ១៩។

២. ជំហាន ២៖ ការអនុវត្តគម្រោង

- ម្ចាស់គម្រោង អនុវត្តគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង

៣. ជំហាន ៣៖ ការផ្ទៀងផ្ទាត់

- ម្ចាស់គម្រោង ត្រូវដាក់សំណើសុំការផ្ទៀងផ្ទាត់ឯករាជ្យស្របតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងដោយយន្តការកាបូនពាក់ព័ន្ធ។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - សវនករ
    - យន្តការឥណទានកាបូន

៤. ជំហាន ៤៖ ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

- ការស្នើសុំលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន គឺជាជំហានចាំបាច់សម្រាប់គ្រប់ម្ចាស់គម្រោងទាំងអស់ ដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាតទៅលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត និងបានបង្កើតឡើងពីគម្រោងរបស់ខ្លួន។
- **ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ណាមួយដែលមិនមានលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន នោះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងមិនចាត់ទុកថាជាការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលមានការអនុញ្ញាតឡើយ។**
- ដំណើរការសម្រាប់ការស្នើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងតារាង ខាងក្រោម។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - អាជ្ញាធរជាតិ (NA)

តារាង ៦៖ ដំណើរការសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ជំហាន	តួអង្គ	ធាតុចូល	សកម្មភាព	លទ្ធផល
៤.១	ម្ចាស់គម្រោង	• ទម្រង់ស្នើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន (ឧបសម្ព័ន្ធ៥) • របាយការណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់	• ដាក់ជូនទម្រង់សំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន និងរបាយការណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់ជូនដល់លេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិ	• លេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិត្រួតពិនិត្យសំណើ
៤.២	លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	• ផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពពេញលេញនៃសំណើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៅក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ • ស្នើសុំឯកសារបន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់	• ជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់គម្រោងអំពីការទទួលបានសំណើសុំត្រួតពិនិត្យ
៤.៣	លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• សំណើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	• ផ្ទៀងផ្ទាត់ថា សំណើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន គឺស្របជាមួយនឹងខ្លឹមសារអនុញ្ញាតនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតនៅក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ[33]	• ក្នុងករណីនៃការវាយតម្លៃវិជ្ជមាន សូមផ្តល់អនុសាសន៍ដល់អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ • ក្នុងករណីនៃការវាយតម្លៃអវិជ្ជមាន សូមផ្តល់អនុសាសន៍អំពីការបដិសេធនោះជូនដល់អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ។

[33] សមាសធាតុទាំងនេះ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត។ សមាសធាតុទាំងនេះមាន៖ វិធីសាស្ត្រសហការដែលបានអនុញ្ញាត អង្គភាពដែលបានអនុញ្ញាត បរិមាណនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សរុបបូកបង្គរអតិបរិមាដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរ និងប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ រយៈពេលអនុញ្ញាត រយៈពេលនៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ដែលក្នុងរយៈពេលនោះមានការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ការចេញយន្តការកាបូន ការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត។

៤.៤	អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ	• អនុសាសន៍របស់លេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិ	• ធ្វើការសម្រេចចិត្តស្តាពរទៅលើសំណើសុំត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៅក្នុងរយៈពេល ១០ ថ្ងៃ	• ក្នុងករណីជាសេចក្តីសម្រេចវិជ្ជមាន សូមណែនាំលេខាធិការដ្ឋាន នៃអាជ្ញាធរជាតិឱ្យចេញលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន (ឧបសម្ព័ន្ធ ៦) ដល់ម្ចាស់គម្រោង • ក្នុងករណីជាសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមាន សូមណែនាំលេខាធិការដ្ឋាននៃ អាជ្ញាធរជាតិឱ្យចេញលិខិតបដិសេធដល់ម្ចាស់គម្រោង។
៤.៥	លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ	• លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	• ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិដោយមានបរិមាណនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលមានសិទ្ធិសម្រាប់ការបញ្ចេញពីគម្រោង[34]	• ព័ត៌មានគម្រោង ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅក្នុងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីបង្ហាញថាគម្រោងអាចបង្កើតបរិមាណជាក់លាក់លើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត។

៥. ជំហាន ៥៖ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានគម្រោងនៅក្នុងបញ្ជីការថ្នាក់ជាតិ

- បន្ទាប់ពីការចេញលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន អាជ្ញាធរជាតិ ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ

[34] នីតិវិធីសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ រួមទាំងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំនៃបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ។

ដើម្បីបង្ហាញថា ឥឡូវនេះគម្រោងគឺអាចចេញ និងផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតហើយ (ស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត)។

- ម្យ៉ាងវិញទៀត មុនពេលដាក់ឱ្យដំណើរការបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ អាជ្ញាធរជាតិអាចប្រើប្រាស់បញ្ជីការអន្តរជាតិ ដែលនឹងផ្តល់ជូនដោយ UNFCCC ឬប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលផ្តល់ជូនដោយយន្តការឥណទានកាបូនឯករាជ្យ ពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់ព័ត៌មានទាំងអស់ដែលតម្រូវដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍នៃមាត្រា ៦។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - អាជ្ញាធរជាតិ

លក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍របស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)

នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ មិនមានលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍របស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនោះទេ។

៣.៤ ការចេញ និងផ្ទេរ/លុបចោល

ផ្នែក ៣.៤ នេះ (*ការចេញ និងការផ្ទេរ/ការលុបចោល*) គូសបញ្ជាក់អំពីដំណើរការសម្រាប់ការចេញ និងការផ្ទេរ និង/ឬការលុបចោលកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិដែលបានអនុញ្ញាត (រូបភាព ៦)។

រូបភាព ៦៖ ដំណើរការសម្រាប់ការចេញ និងផ្ទេរ/លុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត

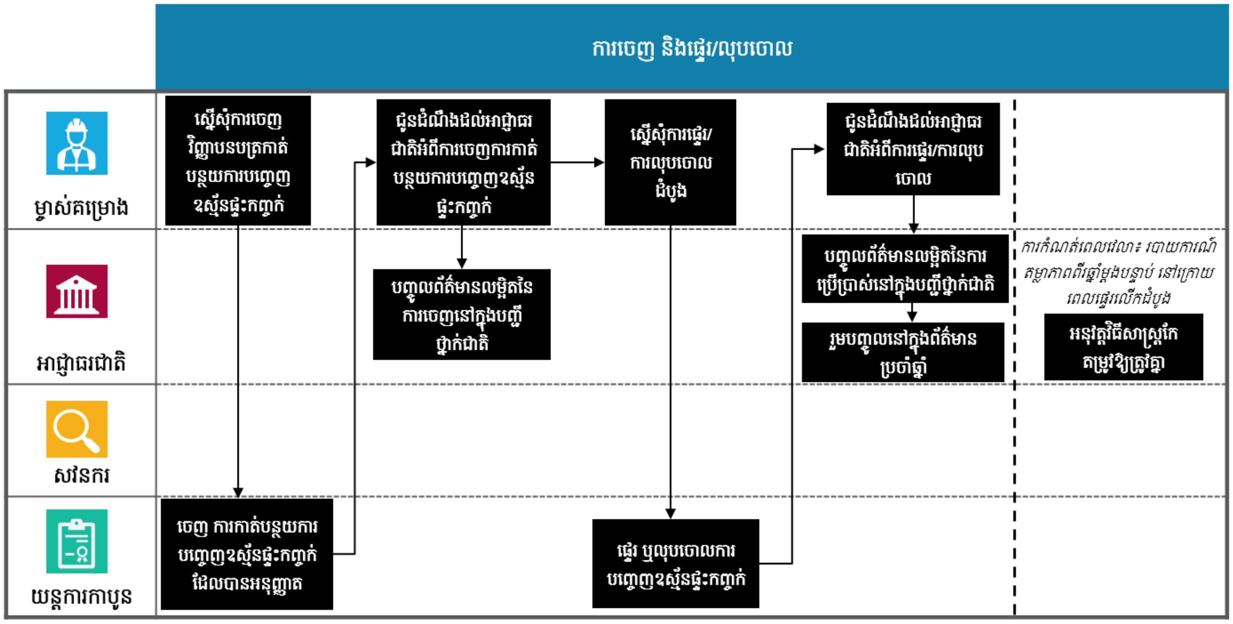

១. ជំហាន ១៖ សំណើសុំចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

- នៅពេលដែលទទួលបានលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានហើយ ម្ចាស់គម្រោងអាចដាក់សំណើសុំការចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ តាមយន្តការកាបូនពាក់ព័ន្ធ ស្របតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងដោយយន្តការនោះ។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - យន្តការឥណទានកាបូន

២. ជំហាន ២៖ ជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរជាតិអំពីការចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

- ម្ចាស់គម្រោង គឺតម្រូវឱ្យជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរជាតិអំពីការចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅក្នុងរយៈពេលម្ភៃ(២០)ថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីការចេញនោះដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងតារាង៧។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - ម្ចាស់គម្រោង
    - អាជ្ញាធរជាតិ (NA)

តារាង ៧៖ ការចេញ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត

ជំហាន	តួអង្គ	ធាតុចូល	សកម្មភាព	លទ្ធផល
២.១	ម្ចាស់គម្រោង	លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	• ស្នើសុំយន្តការកាបូន ដើម្បីចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត	• យន្តការកាបូនចេញបរិមាណជាក់លាក់នៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត
២.២	ម្ចាស់គម្រោង	ភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីការចេញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	• ដាក់ជូនភស្តុតាងអំពីការចេញការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតជូនដល់លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិក្នុងរយៈពេល ២០ ថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីការចេញ។	• ប្រសិនបើបញ្ជីការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិដំណើរការ នោះលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីការកាត់បន្ថយឧស្ម័ន ផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិជាមួយនឹងបរិមាណ

			• លុះត្រាតែមានបញ្ជាក់ផ្សេងពីនេះការជូនដំណឹងនេះគួរតែធ្វើតាមរយៈអ៊ីម៉ែលទៅកាន់អាជ្ញាធរជាតិ។	ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានចេញ និងលេខសម្គាល់កំណត់អត្តសញ្ញាណនៃការចេញនោះ និងផ្លាស់ប្តូរស្លាកសម្គាល់ទៅជា "បានចេញ"។ • ប្រសិនបើបញ្ជីការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិមិនទាន់ដំណើរការទេ នោះលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិនឹងត្រូវពឹងផ្អែកលើព័ត៌មានដែលផ្តល់ជូនដោយយន្តការឥណទានកាបូនពាក់ព័ន្ធ។

៣. ជំហាន ៣៖ ស្នើសុំការផ្ទេរ/ការលុបចោលការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់លើកទី១

- ម្ចាស់គម្រោងត្រូវដាក់សំណើសុំផ្ទេរ និង/ឬលុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ស្របតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើងដោយយន្តការកាបូនពាក់ព័ន្ធ។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
  - ម្ចាស់គម្រោង
  - យន្តការឥណទានកាបូន

៤. ជំហាន ៤៖ ជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរជាតិអំពីការផ្ទេរ/ការលុបចោលការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់លើកទី១

- ម្ចាស់គម្រោង ដែលអនុវត្តគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្រោមមាត្រា ៦ គឺតម្រូវឱ្យជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរជាតិអំពីការផ្ទេរ និង/ឬការលុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតក្នុងរយៈពេលម្ភៃ (២០) ថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីការផ្ទេរ និង/ឬការលុបចោលនោះ ដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងតារាង ៨។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
  - ម្ចាស់គម្រោង
  - អាជ្ញាធរជាតិ (NA)

តារាង ៨៖ ការផ្ទេរ/ការលុបចោលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត

ជំហាន	តួអង្គ	ធាតុចូល	សកម្មភាព	លទ្ធផល
២.១	ម្ចាស់គម្រោង	ភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីការផ្ទេរ / ការលុបចោល	• ជូនដំណឹងដល់លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិអំពីការផ្ទេរ/ការលុបចោលកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតក្នុងរយៈពេល ២០ ថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីការផ្ទេរ/ការលុបចោល។ • លុះត្រាតែមានបញ្ជាក់ផ្សេងពីនេះការជូនដំណឹងនេះគួរតែធ្វើតាមរយៈអ៊ីម៉ែលទៅកាន់អាជ្ញាធរជាតិ។	• ប្រសិនបើបញ្ជីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិដំណើរការ លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្លាកសញ្ញាកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបញ្ជីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ ទៅជា "បានផ្ទេរ" ឬ "បានលុបចោល"។ • ប្រសិនបើបញ្ជីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិមិនទាន់ដំណើរការទេនោះ លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិត្រូវពឹងផ្អែកលើព័ត៌មានដែលផ្តល់ជូនដោយយន្តការឥណទានកាបូនពាក់ព័ន្ធ។

៥. ជំហាន ៥៖ បញ្ចូលការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅក្នុងព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ

- លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ ត្រូវរួមបញ្ចូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្ទេរ ការទិញ ការកាន់កាប់ និងការលុបចោលលើកដំបូងនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅក្នុងព័ត៌មានដែលខ្លួនដាក់ជូននៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យក្រោមមាត្រា ៦ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។
- ដំណើរការសម្រាប់ការដាក់ជូនព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតបន្ថែមនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍របស់ UNFCCC។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - អាជ្ញាធរជាតិ

៦. ជំហាន ៦៖ អនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា

- លេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ ត្រូវអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា ចំពោះគ្រប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតទាំងអស់ ដែលត្រូវបាន "ផ្ទេរលើកដំបូង" ដែលនាំឱ្យមានសមតុល្យការបញ្ចេញឧស្ម័ន ដែលនឹងត្រូវដាក់ជូន UNFCCC អមជាមួយនឹងរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តង។
- ដំណើរការសម្រាប់ការអនុវត្ត និងការរាយការណ៍អំពីវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា គឺមានរៀបរាប់លម្អិតបន្ថែមនៅខាងក្រោម (គន្លឹះសម្រាប់ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា)។
- តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖
    - អាជ្ញាធរជាតិ

គន្លឹះសម្រាប់ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា

- វិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា ត្រូវតែអនុវត្តចំពោះចំនួនសរុបនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាត ដែលជាការ "ផ្ទេរលើកដំបូង" សម្រាប់ឆ្នាំនីមួយៗនៅក្នុងរយៈពេលអនុវត្ត NDC របស់ជាតិ។[35]

- និយមន័យអំពីការ "ផ្ទេរលើកដំបូង" អាស្រ័យលើការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាត៖

    - ចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ឆ្ពោះទៅរកការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិរបស់ប្រទេសដទៃទៀត ការ "ផ្ទេរលើកដំបូង" គឺជាការផ្ទេរជាអន្តរជាតិលើកដំបូងនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

        - នៅក្នុងករណីដែលការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចឱ្យបាននូវការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិរបស់ប្រទេសដទៃទៀតការទទួលបានការជូនដំណឹងពីម្ចាស់គម្រោងថា ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិលើកដំបូងនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុវត្តបានធ្វើឡើង គឺជា "ចំណុចគន្លឹះ" ដើម្បីឱ្យលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិ ក្នុងការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នាចំពោះសមតុល្យបញ្ចេញឧស្ម័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្មើទៅនឹងបរិមាណនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានផ្ទេរលើកដំបូង។

[35] សេចក្តីសម្រេចរបស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) លេខ ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ៧។

- ចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត សម្រាប់គោលបំណងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នជាលក្ខណៈអន្តរជាតិផ្សេងៗ ការ "ផ្ទេរលើកដំបូង" គឺជា ១) ការអនុញ្ញាត ឬ ២) ការចេញ ឬ ៣) ការប្រើប្រាស់ ឬការលុបចោល ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត។[36]

ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា

- បន្ទាប់ពីការ "ផ្ទេរលើកដំបូង" នៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា នឹងត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះសមតុល្យការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលរាយការណ៍នៅក្នុងព័ត៌មានទូទៅជូនដល់ UNFCCC ដែលដាក់ជូនជាឧបសម្ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តង។ សូមមើល "លក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍របស់ UNFCCC" នៅក្នុងអនុផ្នែកខាងក្រោម។
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ "មធ្យមភាគ" ដើម្បីអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា សម្រាប់រាល់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតទាំងអស់ដែលបានផ្ទេរជាលើកដំបូង។ វិធីសាស្ត្រ "មធ្យមភាគ" នេះ គឺមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) លេខ ២/CMA.៣, ឧបសម្ព័ន្ធ កថាខណ្ឌ ៧ និងសង្ខេបជូននៅខាងក្រោម៖
  - រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការគណនាចំនួនប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យមនៃបរិមាណកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានផ្ទេរជាអន្តរជាតិលើកដំបូង ដោយយកចំនួនបូកបញ្ចូលគ្នានៃបរិមាណការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានផ្ទេរលើកដំបូង ចែកនឹងចំនួនឆ្នាំដែលបានកន្លងផុតនៅក្នុងរយៈពេលអនុវត្ត NDC។ វិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា "ដាក់លាក់" គឺស្មើទៅនឹងចំនួនមធ្យមនេះ គណនាជាប្រចាំឆ្នាំ និងបន្ទាប់មក វិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា គឺស្មើទៅនឹងចំនួនមធ្យមនេះ គណនានៅក្នុងឆ្នាំគោលដៅ NDC។
  - ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា ដើម្បីគណនាសមតុល្យនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងត្រូវរួមបញ្ចូលនៅក្នុងរបាយការណ៍អំពី "ព័ត៌មានទៀងទាត់" (ភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តង) ជូនដល់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)។

[36] OIMP សំដៅទៅលើទាំង "គោលបំណងកាត់បន្ថយអន្តរជាតិជាជាងសមិទ្ធិផលនៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិផ្សេងទៀត" (ឧ. ប្រើប្រាស់នៅក្នុង CORSIA) និង "គោលបំណងផ្សេងទៀត" (ឧ. ការប្រើប្រាស់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត)។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវរាយការណ៍របស់អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)

- *ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ*
    - លេខាធិការដ្ឋាននៃ អាជ្ញាធរជាតិ នឹងបញ្ចូលព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យនៃមាត្រា ៦ ដោយប្រើប្រាស់គំរូដែលផ្តល់ជូនដោយ UNFCCC។[37] ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ រួមមានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការចេញ ការផ្ទេរលើកដំបូង ការផ្ទេរ ការទិញ ការកាន់កាប់ ការលុបចោល និងការលុបចោលដោយស្ម័គ្រចិត្តនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត។
    - ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវតែដាក់ជូនជាប្រចាំឆ្នាំដោយមិនឱ្យលើសពីថ្ងៃទី១៥ ខែមេសានៃឆ្នាំបន្ទាប់ឡើយ។
- *ព័ត៌មានទៀងទាត់*
    - លេខាធិការដ្ឋាននៃអាជ្ញាធរជាតិ នឹងដាក់ជូន "ព័ត៌មានទៀងទាត់" ជូនដល់ UNFCCC ជា**ឧបសម្ព័ន្ធនេះរបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងរបស់កម្ពុជា** ស្របតាមមាត្រា ១៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។ ការដាក់ ជូនព័ត៌មាននេះ ត្រូវធ្វើឡើងមិនឱ្យលើសពីថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូនៃឆ្នាំពាក់ព័ន្ធនោះទេ។
    - អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) នឹងផ្តល់គំរូសម្រាប់ព័ត៌មានទៀងទាត់ជូន។
    - រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នាបែបចង្កូលបង្ហាញ សម្រាប់គ្រប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតដែលបានផ្ទេរលើកដំបូងទាំងអស់ ក្នុងអំឡុងពេលរាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធ និងរាយការណ៍អំពីការផ្ទេរទាំងនេះនៅក្នុងព័ត៌មានទៀងទាត់។
    - ចំពោះ របាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងដែលមានចែងអំពីឆ្នាំគោលដៅនៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (២០៣០) របស់កម្ពុជា វិធីសាស្ត្រកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នា នឹងត្រូវអនុវត្តដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រមធ្យមភាគ ដើម្បីគណនារកសមតុល្យបញ្ចេញឧស្ម័ន។

[37] គំរូព្រាង គឺអាចស្វែងរកបាននៅ https://unfccc.int/documents/624366។

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ ឯកសារគំរូ

លេខឧបសម្ព័ន្ធ	ឈ្មោះឯកសារ
១	សំណើសុំលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
២	លិខិតគាំទ្រ
៣	សំណើសុំការអនុញ្ញាតសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
៤	លិខិតអនុញ្ញាត
៥	សំណើត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានទៅលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
៦	លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

១.សំណើសុំលិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

សំណើសុំលិខិតគាំទ្រ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការបំពេញទម្រង់នេះ៖

- ទម្រង់ស្នើសុំនេះ ត្រូវដាក់ជូនជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិក (MS Word) ទៅកាន់អាជ្ញាធរជាតិ។
- ដើម្បីសម្របសម្រួលដល់ដំណើរការដាក់ពាក្យស្នើសុំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា សូមប្រាកដថាចន្លោះទាំងអស់គឺត្រូវបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញ។ ប្រសិនបើមិនមានព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំទេ សូមផ្តល់សេចក្តីពន្យល់សង្ខេបអំពីមូលហេតុដែលមិនមានព័ត៌មានទាំងនោះ។
- ឯកសារគាំទ្រខាងក្រោមនេះ ត្រូវតែដាក់ជូនអមជាមួយនឹងសំណើសុំលិខិតអនុញ្ញាតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នេះ៖
  - ឯកសារទស្សនទានគម្រោង
  - ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត (ដូចជាការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន)។

សូមបំពេញគ្រប់ចន្លោះទាំងអស់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

អង្គភាពអនុវត្តគម្រោង	
កាលបរិច្ឆេទដាក់ជូន	
សំណើសុំដាក់ឯកសារ៖ (សូមគូសសញ្ញា X ក្នុងប្រអប់ពាក់ព័ន្ធ) ចំណាំ៖ ទម្រង់ពាក្យសុំនេះត្រូវតែភ្ជាប់មកជាមួយ PIN ដែលបានបញ្ចប់។	☐ ឯកសារទស្សនទានគម្រោង ☐ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត (សូមបញ្ជាក់)៖
ក. ព័ត៌មានលម្អិតអំពីគម្រោង	
ឈ្មោះគម្រោង	
តើគម្រោងនេះត្រូវបានអាជ្ញាធរជាតិពិនិត្យហើយឬនៅ?	☐បាទ/ចាស ☐ទេ

ប្រសិនបើបាទ/ចាស សូមផ្តល់កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ស្នើលើកដំបូង ថាតើវាជាពាក្យស្នើសុំលិខិតគាំទ្រ ឬលិខិតអនុញ្ញាត ហើយសង្ខេបលទ្ធផលនៃការពិនិត្យរបស់អាជ្ញាធរជាតិ (១-២ បន្ទាត់ប៉ុណ្ណោះ)	ប្រសិនបើបាទ/ចាស សូមផ្តល់កាលបរិច្ឆេទ និងសេចក្តីសង្ខេបនៃលទ្ធផលពិនិត្យ៖
ទីតាំងគម្រោង	*សូមផ្តល់អាសយដ្ឋាន/ទីតាំង*
ប្រភេទនៃគម្រោង	□ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល □តម្រូវការថាមពល □ដំណើរការឧស្សាហកម្ម □ការដឹកជញ្ជូន □ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ □ព្រៃឈើ/ការប្រើប្រាស់ដី □ផ្សេងទៀត (សូមបញ្ជាក់)៖
ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់គោលដៅ	សូមបញ្ជាក់ និងផ្តល់នូវបរិមាណប៉ាន់ស្មាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពីគម្រោង (គិតជា tCO_2eq)
សូមបញ្ជាក់ពីរបៀបដែលគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ស្របតាម «បញ្ជីវិជ្ជមាន» នៃគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់របស់កម្ពុជា។	
សូមបញ្ជាក់អំពីរបៀបដែលគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងស្រុកត្រូវស្របតាមអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា។	សូមបំពេញតារាងទី២ ខាងក្រោមឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ សូមកំណត់ការឆ្លើយតបចំពោះលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនីមួយៗត្រឹម២០០ពាក្យ។
កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមគម្រោង	
កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់គម្រោង	
ឆ្នាំដំបូងនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	
ខ. ព័ត៌មានលម្អិតអំពី ម្ចាស់គម្រោង	
ប្រភេទនៃអង្គការ	ជ្រើសរើសស្ថាប័នខាងក្រោម៖ □រដ្ឋាភិបាលជាតិ □ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល

	☐រដ្ឋបាលខេត្ត ☐អាជ្ញាធរក្នុងស្រុក ☐ក្រុមហ៊ុនឯកជន ☐អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ☐ផ្សេងទៀត (សូមបញ្ជាក់)៖
អាសយដ្ឋាន	
អាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍ (ប្រសិនបើខុសពីខាងលើ)	
ជនបង្គោល	
អាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែល	
លេខទូរស័ព្ទ	

តារាង២៖ ការពិនិត្យភាពស្របតាមរវាងគម្រោងនឹងសកម្មភាពអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	ព័ត៌មានលម្អិត
ប្រភេទ១. ការលើកកម្ពស់ប្រាក់ចំណូល និងគុណភាពជីវិតនៅក្នុងសង្គម	
១.១ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	
១.២ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍	
១.៣ ការពិគ្រោះយោបល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	
១.៤ លទ្ធភាពចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍	
១.៥ សមធម៌នៅក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោងសម្រាប់សហគមន៍គោលដៅ	
១.៦ ការបង្កើតការងារនៅក្នុងប្រទេស	
១.៧ ឥទ្ធិពលទៅលើសុខភាពសាធារណៈ	
១.៨ សមធម៌យេនឌ័រ	
១.៩ ការបន្សាំ	

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	ព័ត៌មានលម្អិត
ប្រភេទ ២. ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា	
២.១ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដែលមានលក្ខណៈសមស្រប និងល្អបំផុត	
២.២ ការកសាងសមត្ថភាព	
ប្រភេទ ៣. អត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច	
៣.១ ការប្រើប្រាស់អាជីវកម្ម និងឧស្សាហកម្មក្នុងមូលដ្ឋាន	
៣.១ ចំណែកនៃថវិកាគម្រោងដែលបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេស	
៣.៣ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ទនៈហ្វូស៊ីល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	
៣.៤ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	

ចប់

២.លិខិតគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

លិខិតគាំទ្រ

[កាលបរិច្ឆេទ]

លេខយោង៖

ពី៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

[ឈ្មោះ] អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិ សម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

លិខិតគាំទ្រពាក់ព័ន្ធនឹង *[ឈ្មោះគម្រោង]*

ក្នុងនាមជាអង្គភាពទទួលបន្ទុកដែលបានចាត់តាំងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ សូមបញ្ជាក់ថា អាជ្ញាធរជាតិផ្តល់លិខិតគាំទ្រលើ «[ឈ្មោះគម្រោង]» ។ [ឈ្មោះគម្រោង] គឺមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការដាក់ពាក្យស្នើសុំការអនុញ្ញាតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបង្កើតឡើងដោយគម្រោង ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងវិធានប្រតិបត្តិសម្រាប់មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា។

លិខិតគាំទ្រនេះមិនធានាថា ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ណាមួយដែលបង្កើតឡើងដោយគម្រោងនេះនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់ការផ្ទេរការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ អន្តរជាតិក្រោមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសនោះទេ។

លិខិតគាំទ្រត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយ [ឈ្មោះ] អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

……………………………………………..

[ឈ្មោះ]

អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

អាជ្ញាធរចេញលិខិតៈ

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព

ជាន់ទី ៣ អគារមរតកតេជោ ដីឡូត៍លេខ ៥០៣ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

gssdadmin@camclimate.org.kh

ចប់

៣ .ស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

សំណើសុំការអនុញ្ញាតសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការបំពេញទម្រង់នេះ៖

- ទម្រង់ស្នើសុំនេះ ត្រូវដាក់ជូនជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិក (MS Word) ទៅកាន់ អាជ្ញាធរជាតិ។
- ដើម្បីសម្របសម្រួលដល់ដំណើរការដាក់ពាក្យស្នើសុំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា សូមប្រាកដថាចន្លោះទាំងអស់គឺត្រូវបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញ។ ប្រសិនបើមិនមានព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំទេ សូមផ្តល់សេចក្តីពន្យល់សង្ខេបអំពីមូលហេតុដែលមិនមានព័ត៌មានទាំងនោះ។
- មុនការចេញលិខិតអនុញ្ញាត ម្ចាស់គម្រោងត្រូវបង់ថ្លៃសេវាជូនអាជ្ញាធរជាតិ តាមការណែនាំដែលត្រូវបង្កើតដោយក្រសួងបរិស្ថាន។
- ឯកសារគាំទ្រខាងក្រោមនេះ ត្រូវតែដាក់ជូនអមជាមួយនឹងសំណើសុំលិខិតអនុញ្ញាត ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នេះ៖
    - លិខិតគាំទ្រ (ប្រសិនជាមាន)
    - ឯកសារស្តីពីការរចនាគម្រោង
    - របាយការណ៍សុពលកម្ម
    - លិខិតអនុញ្ញាតដែលទទួលបានកន្លងមក (ចំពោះការស្នើសុំបន្តរយៈពេលអនុញ្ញាតប៉ុណ្ណោះ)

សូមបំពេញគ្រប់ចន្លោះទាំងអស់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

អង្គភាពអនុវត្តគម្រោង	
កាលបរិច្ឆេទដាក់ជូន	
ក. ព័ត៌មានលម្អិតអំពីគម្រោង	
ឈ្មោះគម្រោង	

សំណើសុំដាក់ឯកសារៈ (សូមគូសសញ្ញា X នៅក្នុងប្រអប់ពាក់ព័ន្ធ) សម្គាល់៖ ចំពោះសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនឹងការបន្តរយៈពេលអនុញ្ញាត នោះចាំបាច់ត្រូវដាក់ជូនទាំងលិខិតអនុម័ត និងលិខិតអនុញ្ញាតច្បាប់ដើម	☐សំណើសុំការអនុញ្ញាត ☐សំណើសុំបន្តរយៈពេលអនុញ្ញាត
តើពីមុនមក អាជ្ញាធរជាតិធ្លាប់បានបដិសេធសំណើសុំការអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នេះដែរឬទេ? ប្រសិនបើធ្លាប់ សូមផ្តល់កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ឯកសារជូនដំបូង និងមូលហេតុនៃការបដិសេធ (១-២ បន្ទាត់ប៉ុណ្ណោះ)	☐ធ្លាប់ ☐មិនធ្លាប់
	ប្រសិនបើធ្លាប់ សូមផ្តល់មូលហេតុនៃការបដិសេធ៖
បញ្ជាក់អំពីបរិមាណ (គិតជា tCO_2eq) នៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលកំពុងស្នើសុំការអនុញ្ញាត	
ខ. ការបន្សុីទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិ	
១. សូមបញ្ជាក់ថាគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មានភាពស្របគ្នាជាមួយនឹង «បញ្ជីវិជ្ជមាន» នៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់របស់កម្ពុជា។ តើពីមុនមក អ្នកធ្លាប់បានទទួលលិខិតអនុម័តសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មានស្រាប់ដែរឬទេ?	
២. សូមបញ្ជាក់អំពីចំណែកនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលនឹងត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក (ឧ. ដែលនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត)	

៣. សូមបញ្ជាក់អំពីរយៈពេលដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាត (កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម-កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់)	
៤. សូមបញ្ជាក់អំពីប្រភេទយន្តការកាបូនដែលត្រូវ ឬនឹងត្រូវចុះបញ្ជីគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	☐យន្តការទ្វេភាគី ☐យន្តការឯករាជ្យ ☐យន្តការមាត្រា ៦.៤
	ឈ្មោះយន្តការកាបូន៖
	លេខចុះបញ្ជីនៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ)៖
៥. បញ្ជាក់ថាតើគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មានស្រាប់ ធានាបាននូវសុចរិតភាពបរិស្ថាននៅក្នុងទិដ្ឋភាពខាងក្រោមបានដូចម្តេច៖ សូមមើលឯកសារ និង/ឬរបាយការណ៍ សុពលកម្មនៃការរចនាគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ	*កម្រិតមូលដ្ឋាន គឺត្រូវបានកំណត់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងនៅក្រោមការព្យាករណ៍ការបញ្ចេញឧស្ម័ន "ការព្យាករណ៍តាមទម្លាប់ធម្មតា"។ សូមកម្រិតការឆ្លើយតបក្រោម ៣០០ ពាក្យ។*
	ហានិភ័យនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នមិនអចិន្ត្រៃយ៍ គឺត្រូវបានកាត់បន្ថយ។ សូមកម្រិតការឆ្លើយតបក្រោម ៣០០ ពាក្យ។

៦. សូមបញ្ជាក់អំពីរបៀបដែលគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ត្រូវបានបន្សីជាមួយសកម្មភាពអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា។	*សូមបំពេញតារាង ២ នៅខាងក្រោមពាក្យស្នើសុំនេះ។ សូមកម្រិតចម្លើយចំពោះលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនីមួយៗ ក្រោម ៣០០ ពាក្យ។*
គ. ព័ត៌មានលម្អិតអំពីភាគីទិញ	
តើភាគីទិញសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដែរឬទេ?	☐បាទ/ចាស – សូមបំពេញផ្នែក គ ☐ទេ – សូមរំលងទៅផ្នែក ឃ
ប្រភេទភាគីទិញ	☐រដ្ឋាភិបាលជាតិ (ឬអ្នកតំណាងមានសិទ្ធិ) ☐ភាគីទិញផ្សេងទៀត
សូមបញ្ជាក់អំពីការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលកំពុងតែស្នើសុំការអនុញ្ញាត (សូមជ្រើសរើសចំណុចទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ)	☐ប្រើប្រាស់ដើម្បីសម្រេចបាននូវ NDC ☐គោលបំណងកាត់បន្ថយអន្តរជាតិផ្សេងទៀត
តើប្រទេសដែលភាគីទិញ ធ្លាប់ចុះកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការសហការមាត្រា ៦.២ ជាមួយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែរឬទេ?[38]	☐ធ្លាប់ ☐មិនធ្លាប់ ប្រសិនបើធ្លាប់ សូមបញ្ជាក់ឈ្មោះប្រទេស៖
ឃ. ការទទួលស្គាល់ និងការបញ្ជាក់	
ខ្ញុំ (ម្ចាស់គម្រោង) សូមទទួលស្គាល់ថា លិខិតអនុញ្ញាតដែលបានផ្តល់ជូនដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គឺមានលក្ខណៈយថាភូត នៅពេលទទួលបានលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន ដែលនឹងត្រូវផ្តល់ជូនបន្ទាប់ពីការដាក់ជូនសំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន និងរបាយការណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ គម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។	
ខ្ញុំ (ម្ចាស់គម្រោង) សូមប្រកាសអំពីការប្រកាន់ខ្ជាប់ទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (ESIA) នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាការការពារបរិស្ថាន និងសង្គម ដាក់លាក់តាមយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលគម្រោងនេះស្នើសុំ។	

[38] សូមកត់សម្គាល់ថា ប្រសិនបើអង្គភាពភាគីទិញ មានមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសដែលបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខណ្ឌសម្រាប់ការសហការ មាត្រា ៦.២ ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នោះលក្ខខណ្ឌបន្ថែមនានាដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ នឹងអនុវត្តចំពោះសំណើសុំការអនុញ្ញាតនេះ។

ខ្ញុំ (ម្ចាស់គម្រោង) សូមប្រកាសថានឹងចៀសចាងពីការចុះបញ្ជីជាន់គ្នាសម្រាប់គម្រោងតែមួយនៅក្រោមយន្តការការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពីរ ឬច្រើន ដែលនាំឱ្យមានការរាប់ទ្វេដង និងទទួលស្គាល់ការលុបចោលឥណទាន និងទណ្ឌកម្មពាក់ព័ន្ធក្នុងការមានការរាប់ទ្វេ។	
ខ្ញុំ (ម្ចាស់គម្រោង) យល់ព្រមដាក់ជូនគម្រោងឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ស្របតាមវិធាននានាដែលចែងដោយអាជ្ញាធរជាតិ។	
ខ្ញុំ (ម្ចាស់គម្រោង) សូមទទួលស្គាល់ថា រាល់ព័ត៌មានទាំងអស់ដែលបានដាក់ជូនអាជ្ញាធរជាតិ គឺមានសង្គតិភាព សុក្រឹត និងពេញលេញប្រាកដមែន។	
ង. ព័ត៌មានទំនាក់ទំនងរបស់ម្ចាស់គម្រោង	
អាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែល	
លេខទូរស័ព្ទ	

តារាង២៖ ការពិនិត្យភាពស្របតាមរវាងគម្រោងនឹងសកម្មភាពអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់ កម្ពុជា

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	ព័ត៌មានលម្អិត
ប្រភេទ១. ការលើកកម្ពស់ប្រាក់ចំណូល និងគុណភាពជីវិតនៅក្នុងសង្គម	
១.១ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	
១.២ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍	
១.៣ ការពិគ្រោះយោបល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	
១.៤ លទ្ធភាពចូលប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងសហគមន៍	
១.៥ សមធម៌នៅក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍សហគមន៍របស់គម្រោងសម្រាប់សហគមន៍គោលដៅ	
១.៦ ការបង្កើតការងារនៅក្នុងប្រទេស	
១.៧ ឥទ្ធិពលទៅលើសុខភាពសាធារណៈ	
១.៨ សមធម៌យេនឌ័រ	

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	ព័ត៌មានលម្អិត
១.៩ ការបន្សុំ	
ប្រភេទ ២. ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា	
២.១ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដែលមានលក្ខណៈសមស្រប និងល្អបំផុត	
២.២ ការកសាងសមត្ថភាព	
ប្រភេទ ៣. អត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច	
៣.១ ការប្រើប្រាស់អាជីវកម្ម និងឧស្សាហកម្មក្នុងមូលដ្ឋាន	
៣.១ ចំណែកនៃថវិកាគម្រោងដែលបានចំណាយនៅក្នុងប្រទេស	
៣.៣ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកទៅលើឥន្ធនៈហ្វូស៊ីល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	
៣.៤ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើថាមពលនាំចូល (គម្រោងថាមពលប៉ុណ្ណោះ)	

....

[ឈ្មោះ]

ចប់

៤. លិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

លិខិតអនុញ្ញាត

[*កាលបរិច្ឆេទ*]

លេខយោង៖

ពី៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

[ឈ្មោះ] ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

លិខិតអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធនឹង [*ឈ្មោះគម្រោង*]

ក្នុងនាមជាអង្គភាពទទួលបន្ទុកដែលបានចាត់តាំងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ សូមជូនដំណឹងដល់លោក/លោកស្រីថា "[ឈ្មោះគម្រោង]" ដែលបានចុះបញ្ជីជា [លេខគម្រោង] នៅក្នុងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា គឺត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) សម្រាប់ការផ្ទេរជាលក្ខណៈអន្តរជាតិស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ យោងតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងលិខិតនេះ។[39]

[39] ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត សំដៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតនេះ គឺស្របតាមពាក្យថា "លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ" (ITMOs) ដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងបរិបទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមបញ្ជាក់ថា៖

ក) កម្ពុជាបានអនុម័តលើកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសនៅថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ និងបានដាក់ផែនការ ការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NDC) នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

ខ) គម្រោងនេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិដែលមានលក្ខខណ្ឌរបស់កម្ពុជា។

គ) ចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានផ្ទេរនៅក្រោមគម្រោងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មិនប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្ហាញអំពីសមិទ្ធផលនៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិនោះទេ។

ឃ) ការចូលរួមរបស់កម្ពុជានៅក្នុងវិធីសាស្រ្តសហការពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងនេះ គឺជាការចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្ត។

ង) គម្រោងនេះរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនៅកម្ពុជា និង

ច) រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងអស់របស់កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស រួមទាំងការ រាយការណ៍ ការបង្ការការរាប់ទ្វេដង និងការអនុវត្ត វិធីសាស្រ្តកែតម្រូវឱ្យត្រូវគ្នាតាមការចាំបាច់។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមអនុញ្ញាតឱ្យ [អង្គភាពអនុវត្តគម្រោង] សម្របសម្រួល គ្រប់គ្រង និងអនុវត្តគម្រោងក្នុង នាមជាអង្គភាពសម្របសម្រួល គ្រប់គ្រង និងចុះកិច្ចព្រមព្រៀងសម្រាប់ការផ្ទេរបរិមាណការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញ ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ [ក្នុងបរិមាណដែលបានអនុញ្ញាតអតិបរិមា] ដែលបានបង្កើតឡើងដោយគម្រោងសម្រាប់រយៈពេល [រយៈពេលអនុញ្ញាត]។

[អង្គភាពអនុវត្តគម្រោង] ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិទាក់ទងនឹង [ទាំងអស់] ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុញ្ញាតដែលបង្កើតឡើងដោយគម្រោង។

លក្ខខណ្ឌនៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះលិខិតអនុញ្ញាតនេះ៖

សមាសធាតុនៃការអនុញ្ញាត	**ព័ត៌មានលម្អិត**
វិធីសាស្រ្តសហការដែលបានអនុញ្ញាត	[សូមបញ្ចូលឈ្មោះគម្រោង GHG ER]
អង្គភាពដែលបានអនុញ្ញាត	[សូមបញ្ចូលឈ្មោះអង្គភាពអនុវត្តគម្រោង GHG ER]
បរិមាណអតិបរិមាបូកបង្គរសរុបនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែល	[សូមបញ្ចូល tCO_2eq ដែលគ្របដណ្តប់លើឆ្នាំទាំងអស់នៃវិធីសាស្រ្តសហការ]

បានអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរជាអន្តរជាតិ និងប្រើប្រាស់	
រយៈពេលអនុញ្ញាត	[ឆ្នាំដែលបរិមាណខាងលើអាចនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិស្របតាមមាត្រា ៦.២]
រយៈពេល NDC ដែលក្នុងរយៈពេលនោះ GHG ER គឺត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់	[សូមបញ្ចូលឆ្នាំនៃរយៈពេល NDC]
ការចេញយន្តការកាបូន	[សូមបញ្ចូលឈ្មោះ យន្តការកាបូនដែល GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត នឹងត្រូវចេញជូន]
ការប្រើប្រាស់ដែលបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ GHG ER	ក. ☐ប្រើប្រាស់សម្រាប់សមិទ្ធផលនៃ ការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ខ. ☐ប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងកាត់បន្ថយអន្តរជាតិផ្សេងៗ
	ប្រសិនបើ ខ នោះ GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត នឹងត្រូវចាត់ទុកថា "បានផ្ទេរលើកដំបូង" នៅពេល៖ ☐ការអនុញ្ញាត ☐ការចេញ ☐ការប្រើប្រាស់ ឬការលុបចោល

តាមរយៈលិខិតនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមប្តេជ្ញាថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវគាំទ្រដល់ការផ្ទេរ និងគណនាបរិមាណនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពីគម្រោងនេះស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស។

លិខិតអនុញ្ញាតនេះមានលក្ខណៈយថាភូត នៅពេលទទួលបានលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន ដែលនឹងត្រូវចេញជូនដោយអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅមុនពេលការចេញ និងការផ្ទេរលើកដំបូងនៃ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាតដែលយោងនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតនេះ។

លិខិតអនុញ្ញាតនេះ គឺត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយ [ឈ្មោះ] ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ *នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។*

……………………………………………..

[ឈ្មោះ]

ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

អាជ្ញាធរចេញលិខិតៈ

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព

ជាន់ទី ៣ អគារមរតកតេជោ ដីឡូត៍លេខ ៥០៣ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

gssdadmin@camclimate.org.kh

ចប់

៥. សំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

សំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការបំពេញទម្រង់នេះ៖

- ទម្រង់ស្នើសុំនេះ ត្រូវដាក់ជូនជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិក (MS Word) ទៅកាន់ អាជ្ញាធរជាតិ។
- ដើម្បីសម្របសម្រួលដល់ការដំណើរការពាក្យស្នើសុំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា សូមប្រាកដថាចន្លោះទាំងអស់គឺត្រូវបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញ។ ប្រសិនបើមិនមានព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំទេ សូមផ្តល់សេចក្តីពន្យល់សង្ខេបអំពីមូលហេតុដែលមិនមានព័ត៌មានទាំងនោះ។
- ឯកសារគាំទ្រខាងក្រោមនេះ ត្រូវតែដាក់ជូនអមជាមួយនឹងសំណើសុំការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នេះ៖
    - លិខិតអនុញ្ញាត
    - លិខិតអនុម័ត
    - របាយការណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់

សូមបំពេញគ្រប់ចន្លោះទាំងអស់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

ព័ត៌មានទូទៅ	
វិធីសាស្ត្រសហការដែលបានអនុញ្ញាត	[សូមបញ្ចូលឈ្មោះគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់]
អង្គភាពដែលបានអនុញ្ញាត	[សូមបញ្ចូលឈ្មោះអង្គភាពអនុវត្តគម្រោងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់]
កាលបរិច្ឆេទដាក់ជូន	
ព័ត៌មានអំពីការអនុញ្ញាត	

បញ្ជាក់អំពីបរិមាណ (គិតជា tCO_2eq) នៃការកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលកំពុងស្នើសុំការអនុញ្ញាត	
សូមបញ្ជាក់អំពីចំណែកនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលនឹងត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក (ឧ. ដែលនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត)	
សូមបញ្ជាក់អំពីរយៈពេលដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាត (កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម-កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់)	
សូមបញ្ជាក់អំពីប្រភេទនៃយន្តការកាបូន ដែលនឹងត្រូវចេញជូនពី ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងព័ត៌មានអំពីយន្តការកាបូននោះ	☐យន្តការទ្វេភាគី ☐យន្តការឯករាជ្យ ☐យន្តការនៃមាត្រា ៦.៤
	ឈ្មោះយន្តការកាបូន៖
	លេខចុះបញ្ជីនៃគម្រោងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់៖
សូមបញ្ជាក់អំពីការប្រើប្រាស់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលកំពុងស្នើសុំការអនុញ្ញាត	☐ ប្រើប្រាស់ដើម្បីសម្រេចបាននូវ NDC ជាតិ ☐គោលបំណងកាត់បន្ថយអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ☐ការប្រើប្រាស់ណាមួយ
ព័ត៌មានទំនាក់ទំនងរបស់ម្ចាស់គម្រោង	
អាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែល	
លេខទូរស័ព្ទ	

……………………………………..

[ឈ្មោះ]

ចប់

៦. លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន

[កាលបរិច្ឆេទ]

លេខយោង៖

ពី៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

[ឈ្មោះ] អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមានពាក់ព័ន្ធនឹង *[ឈ្មោះគម្រោង]*

ក្នុងនាមជាអង្គភាពទទួលបន្ទុកដែលបានចាត់តាំងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ សូមបញ្ជាក់ថា «[ឈ្មោះគម្រោង]» ដែលបានចុះបញ្ជីលេខ [លេខគម្រោង] នៅក្នុងបញ្ជីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិរបស់កម្ពុជា គឺត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG ER) សម្រាប់ការផ្ទេរជាអន្តរជាតិស្របតាមមាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ យោងតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធ [លេខយោង]។[40]

សមតុល្យនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានបង្កើតពីគម្រោងដែលបានអនុញ្ញាត បានត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន និងបានផ្ទេរជាលើកដំបូងមកដល់បច្ចុប្បន្ន គឺមានបង្ហាញជូននៅក្នុងតារាងខាងក្រោម។

[40] ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលបានអនុញ្ញាត សំដៅក្នុងលិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននេះ គឺស្របតាមពាក្យថា "លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលផ្ទេរជាអន្តរជាតិ" (ITMOs) ដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងបរិបទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ព័ត៌មាន	បរិមាណ (tCO_2eq)
បរិមាណសរុបនៃ GHG ER ដែលបានអនុញ្ញាត	
បរិមាណបូកបង្គរសរុបនៃ GHG ER ដែលបានទទួលការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	
បរិមាណនៅសល់ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាន	

លិខិតត្រួតពិនិត្យវិជ្ជមាននេះ គឺត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយ [ឈ្មោះ] អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

…………………………………………..

[ឈ្មោះ]

អ្នកសម្របសម្រួលនៃអាជ្ញាធរជាតិសម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

អាជ្ញាធរចេញលិខិត៖

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព

ជាន់ទី ៣ អគារមរតកតេជោ ដីឡូត៍លេខ ៥០៣ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

gssdadmin@camclimate.org.kh

ចប់

ក្រសួងបរិស្ថាន
MINISTRY OF ENVIRONMENT

Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate Change in Cambodia

2024

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Office of the Council of Ministers

Number: 1380 Sor Chor Nor.Dor Bor

Phnom Penh, Thursday 14 December 2023

Permanent Deputy Prime Minister, Minister in charge of Office of the Council of Ministers
To
Minister of Environment

Objective : Request an official approval to launch "Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate change in Cambodia".

Reference : - Ministry of Environment's letter N.2145 Sor.Nor.Bor.Sthor dated on 6 December 2023.

- A memo by Samdech Moha Borvor Thipadei Hun Manet, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia dated on 8 December 2023.

In accordance with the above objective and references, the Office of the Council of Ministers would like to inform your excellency, the Minister of Environment, the Royal Government of Cambodia approved the permission to launch "Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate change in Cambodia" which would provide the Ministry of Environment the means for resource mobilization from carbon trading for environmental and social funds.

Accordance with the above mentioned, please, Your Excellency, be informed and proceed.

(supersede) Minister in charge of Office of the Council of Ministers

Secretary of State

(Signed and Stamped)

Soung Sophorn

CC:

- Ministry of Economy and Finance
- Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation
- Ministry of Commerce
- Cabinet of Samdech Prime Minister
- Cabinet of the Permanent Deputy Prime Minister
- Records-Archives

Foreword

In December 2015, 196 Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), including the Kingdom of Cambodia, adopted the Paris Agreement with the aim of limiting global warming to well below 2 degrees Celsius compared to pre-industrial levels, and to pursue efforts to limit the temperature increase to 1.5 degrees Celsius. All Parties to the Paris Agreement are required to communicate nationally determined contribution (NDC), which included targets for climate change mitigation and adaptation actions to the UNFCCC every 5 years.

Cambodia updated and submitted her NDC in 2020 by committing to reducing 41.7% of greenhouse gas (GHG) emissions compared to business as usual (BAU) with adequate finance support. Also, Cambodia submitted Long-Term Strategy for Carbon Neutrality (LTS4CN) in 2021, targeting to become a carbon neutral country by 2050. The greenhouse gas emissions reduction (GHG ER) target set is challenging that need to be considered, and several creative mitigation activities have been identified that will enable Cambodia to continue pursuing economic and industrial growth through sustainable and low-carbon solutions.

Article 6 of the Paris Agreement allows countries to cooperate voluntarily in the implementation of their NDC. In practice, Article 6 voluntary cooperation refers to the international trading of GHG ER credits between countries, with the GHG ER achieved in one country counted towards the NDC targets of another in exchange for payment. Article 6 cooperative approaches, therefore, provide a mechanism through which international finance can be channeled to GHG ER projects that face barriers for implementation.

To facilitate the implementation of Article 6 cooperative approaches, the Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate Change in Cambodia has been developed through cooperation between the Ministry of Environment (MoE) and Global Green Growth Institute (GGGI). This Operations Manual will support increased flows of finance for the ministries' priority projects. It establishes eligibility criteria for Article 6 projects and clarifies the role of government in managing relevant Article 6 processes. The manual will provide clarity and assurance to project proponents and potential buyers, ultimately supporting the growth of robust and high-integrity international carbon markets.

I ,therefore, would like to express my sincere gratitude to all line ministries and other relevant stakeholders as well as GGGI for their ongoing advisory assistance, expertise, and technical support in developing this comprehensive manual. This manual is a result of proactive work, which shall wisely be considered implementing subject to Cambodia's development circumstances.

Phnom Penh,...09...January........2024

Dr. EANG Sophalleth,

Minister, Ministry of Environment

Introduction to the Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate Change in Cambodia

The Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate Change in Cambodia (Article 6 Operations Manual) formalizes the institutional framework for Article 6 cooperative approaches to which Cambodia is a party. This document is intended to guide the following actors:

- **Royal Government of Cambodia (RGC)** by clarifying the roles and responsibilities of the National Authority (NA) for Greenhouse Gas Emission Reductions (GHG ER) Mechanisms and the processes for managing requests for GHG ER authorization (Chapters 1–3).
- **Project proponents seeking to generate authorized GHG ERs from projects implemented in Cambodia** by communicating the criteria against which requests for authorization are assessed (Chapter 2) and clarifying the processes specific to Article 6 GHG ER projects that project proponents must follow (Chapter 3).
- **Potential buyer entities** by demonstrating that the RGC has established arrangements for authorization and reporting on Article 6 cooperative approaches to which it is a party, and that Cambodia meets the Article 6.2 participation requirements (Chapter 1).

The manual is structured as follows:

- **Chapter 1** describes the policy context and framework for Cambodia's participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement. This chapter covers the RGC's climate change mitigation strategies, the regulatory framework for managing carbon market mechanisms, including the role of the National Authority, ownership rights of authorized GHG ERs, and applicable administrative fees, and the approach and framework for Article 6 engagement, including how Cambodia meets the Article 6 participation requirements.
- **Chapter 2** details the eligibility criteria that GHG ER projects must meet to obtain Article 6 authorization.
- **Chapter 3** outlines the process established by the RGC for the authorization of GHG ERs generated from projects implemented in Cambodia, as well as for the issuance and transfer or cancellation of authorized GHG ERs. Chapter 3 is intended to guide project proponents through the process that must be followed to generate authorized GHG ERs for transfer under an Article 6 cooperative approach to which Cambodia is a party.

List of abbreviations

Abbreviation	Definition
CDM	Clean Development Mechanism
CMA	Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement
FOLU	Forestry and other land use
GHG ER	Greenhouse gas emissions reduction
GGGI	Global Green Growth Institute
GWP	Global warming potential
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
ITMO	Internationally transferred mitigation outcome
JCM	Joint Crediting Mechanism
LTS4CN	Long-Term Strategy for Carbon Neutrality
MO	Mitigation outcome
NA	National Authority
NCSD	National Council for Sustainable Development
NDC	Nationally determined contribution
NSGHGI	National Sub-working Group of Greenhouse Gas Inventory
OIMP	Other international mitigation purposes
OMGE	Overall mitigation in global emissions
RGC	Royal Government of Cambodia
SOP	Share of proceeds
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
VCS	Verified Carbon Standard

Definition of key terms

The Royal Government of Cambodia's (RGC's) National Council for Sustainable Development (NCSD) has developed a list of key terms and definitions related to sustainable development, along with their official translations in Khmer.[1] This list aims to avoid any confusion regarding the use of certain words and ensure consistency in their use. The following table defines some of the key terms used in the NCSD lexicon and this manual, and the corresponding term used in United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) texts.

Term	*UNFCCC equivalent*	*Definition*
Greenhouse gas emissions reduction (GHG ER)	Mitigation outcome (MO)	A GHG ER represents one ton of emissions reductions or removals, measured in CO2 equivalent terms (i.e. 1 GHG ER = 1tCO_2eq). Under the Paris Agreement, GHG ERs are referred to as 'mitigation outcomes', or MOs. This manual uses the term GHG ER when referring to MOs.
Greenhouse gas emissions reduction project (GHG ER project)	Mitigation activity and/or cooperative approach	A GHG ER project is the underlying activity that generates GHG ERs. Under the Paris Agreement, GHG ER projects are referred to as 'mitigation activities'. This manual uses the term GHG ER project when referring to mitigation activities. Article 6.2 of the Paris Agreement also refers to 'cooperative approaches' and provides that the RGC must provide authorization for cooperative approaches to which Cambodia is a participating Party. For clarity, a 'cooperative approach' in the context of this manual refers to the GHG ER project that generates GHG ERs for use under Article 6.
Article 6 authorized greenhouse gas emissions reduction (Authorized GHG ER)	Internationally transferred mitigation outcome (ITMO)	An 'Article 6 authorized GHG ER' refers to a GHG ER for which the RGC has provided an authorization for its international transfer under an Article 6 cooperative approach. Under the Paris Agreement, Article 6 authorized GHG ERs are referred to as 'internationally transferred mitigation outcomes', or ITMOs. This manual uses the term 'authorized GHG ER' when referring to ITMOs.

[1] https://ncsd.moe.gov.kh/lexicon

Term	*UNFCCC equivalent*	*Definition*
Article 6.2 guidance	Decision 2/CMA.3 and Decision 6/CMA.4	The term 'Article 6.2 guidance' in the context of this manual refers to the relevant decisions taken by the Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement (CMA) that provide guidance on the cooperative approaches referred to in Article 6, paragraph 2 of the Paris Agreement. These decisions include but are not limited to those taken at COP26 (Decision 2/CMA.3) and COP27 (Decision 6/CMA.4).[2]

[2] All relevant decisions are available at https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/cooperative-implementation

Contents

Introduction to the Operations Manual for the Implementation of Article 6 of the Paris Agreement on Climate Change in Cambodia i

List of abbreviations ii

Definition of key terms iii

Contents v

List of figures vi

List of tables vii

1. Context and framework for participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement 1

   1.1 The Paris Agreement and nationally determined contributions 1

   1.2 Cambodia's climate change mitigation strategies 2

   1.3 Regulatory framework for managing GHG ER mechanisms 3

   1.4 Article 6 engagement approach and participation requirements 7

2. Eligibility of GHG ER projects for Article 6 authorization 10

   2.1 Authorization criteria for GHG ER projects 10

3. Process for Article 6 GHG ER projects 17

   3.1 Structure of chapter 17

   3.2 Project pre-implementation 19

   3.3 Project implementation 22

   3.4 Issuance and transfer/cancellation 25

Annexes: Template documentation 30

   1. Request Form for Letter of No Objection 31

   2. Letter of No Objection for GHG ER project 34

   3. Request Form for Authorization of GHG ERs 35

   4. Letter of Authorization for GHG ERs 39

   5. Request Form for Positive Examination 41

   6. Letter of Positive Examination 42

List of figures

FIGURE 1. USE OF AUTHORIZED AND NON-AUTHORIZED GHG ERS UNDER ARTICLE 6 OF THE PARIS AGREEMENT. 2
FIGURE 2. CAMBODIA'S ARTICLE 6 ENGAGEMENT STRATEGY. 8
FIGURE 3. STAGES OF ARTICLE 6 GHG ER CYCLE… 17
FIGURE 4. PROCESS FOR AUTHORIZATION OF GHG ERS. 19
FIGURE 5. PROCESS FOR POSITIVE EXAMINATION OF GHG ERS... 22
FIGURE 6. PROCESS FOR ISSUANCE AND TRANSFER/CANCELLATION OF AUTHORIZED GHG ERS 25

List of tables

TABLE 1. ELIGIBILITY CRITERIA FOR ARTICLE 6 AUTHORIZATION OF GHG ERS IN CAMBODIA. 10
TABLE 2. LIST OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT CRITERIA FOR ASSESSMENT OF GHG ER PROJECT PROPOSALS IN CAMBODIA. 13
TABLE 3. DESCRIPTION OF ACTORS 18
TABLE 4. PROCESS FOR NO OBJECTION OF GHG ER PROJECT. 20
TABLE 5. PROCESS FOR AUTHORIZATION OF GHG ERS. 21
TABLE 6. PROCESS FOR POSITIVE EXAMINATION OF GHG ERS. 23
TABLE 7. ISSUANCE OF AUTHORIZED GHG ERS. 26
TABLE 8. TRANSFER/CANCELLATION OF AUTHORIZED GHG ERS. 27

1. Context and framework for participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement

This chapter describes the policy context and framework for Cambodia's participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement. This covers the Royal Government of Cambodia's (RGC's) climate change mitigation strategies, the regulatory framework for managing carbon market mechanisms, including the entities mandated to act on behalf of the RGC with respect to Article 6 cooperative approaches and ownership rights related to GHG ERs, and the approach and framework for Article 6 engagement, including how Cambodia meets the Article 6 participation requirements.

1.1 The Paris Agreement and nationally determined contributions

The Paris Agreement, adopted by 196 Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) in December 2015, aims to limit global warming to well below 2 degrees Celsius compared to pre-industrial levels, and to pursue efforts to limit the temperature increase to 1.5 degrees Celsius. All Parties to the Paris Agreement are required to submit national plans and targets for climate change mitigation and adaptation actions. These plans, updated and communicated to the UNFCCC every 5 years, are known as nationally determined contributions (NDCs).

Article 6 of the Paris Agreement allows countries to cooperate voluntarily in the implementation of their NDCs. In practice, Article 6 voluntary cooperation refers to the international trading of greenhouse gas emission reduction (GHG ER) credits between countries, with the GHG ERs achieved in one country counted towards the NDC targets of another in exchange for payment.[3] Article 6 cooperative approaches therefore provide a mechanism through which international finance can be channeled to GHG ER projects that face barriers to implementation.

Key provisions of Article 6 of the Paris Agreement

There are several paragraphs of Article 6 that are particularly relevant for its operationalization:

- **Article 6.2** provides the basis for countries to participate in cooperative approaches. The UNFCCC has provided guidance for Article 6.2 cooperation, including the participation and reporting requirements.[4] The Article 6.2 guidance also specifies how to account for the international transfer of GHG ERs through the application of corresponding adjustments. Article 6.2 serves as an overarching framework for the international transfer of all GHG ERs 'authorized' by a host government, irrespective of the mechanism through which the GHG ERs are issued (Figure 1).
- **Article 6.4** establishes a centralized mechanism which will issue GHG ERs succeeding the Clean Development Mechanism (CDM).[5] The GHG ERs that are issued by the Article 6.4 mechanism must

[3] Article 6 also provides for authorized GHG ERs to be used for international mitigation purposes other than a cooperative approach or for other purposes as determined by the transferring Party; these are collectively referred to as 'other international mitigation purposes'.
[4] UNFCCC Decision 2/CMA.3 and Decision 6/CMA.4.
[5] UNFCCC Decision 3/CMA.3, Annex. Available at https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_10_add1_adv.pdf#page=25.

still be authorized as per the Article 6.2 guidance in order to be used towards another country's NDC or for other international mitigation purposes (OIMP) as shown in Figure 1. The mechanism established under Article 6.4 will be governed by an international Supervisory Body under the guidance of the Paris Agreement.[6]

Article 6.8 provides for 'non-market approaches' which do not entail the transfer of emissions reductions. These approaches fall outside the scope of the current document.

Importance of host country authorization under Article 6

The key action taken by a host country[7] to allow an activity to generate GHG ERs for international transfer under Article 6 is 'authorization'. The authorization of GHG ERs by a host country introduces an obligation to apply corresponding adjustments upon the first transfer of those GHG ERs, as per the Article 6.2 guidance. Host countries must therefore establish strong institutional arrangements for the authorization of GHG ERs.

Figure 1. Use of authorized and non-authorized GHG ERs under Article 6 of the Paris Agreement.

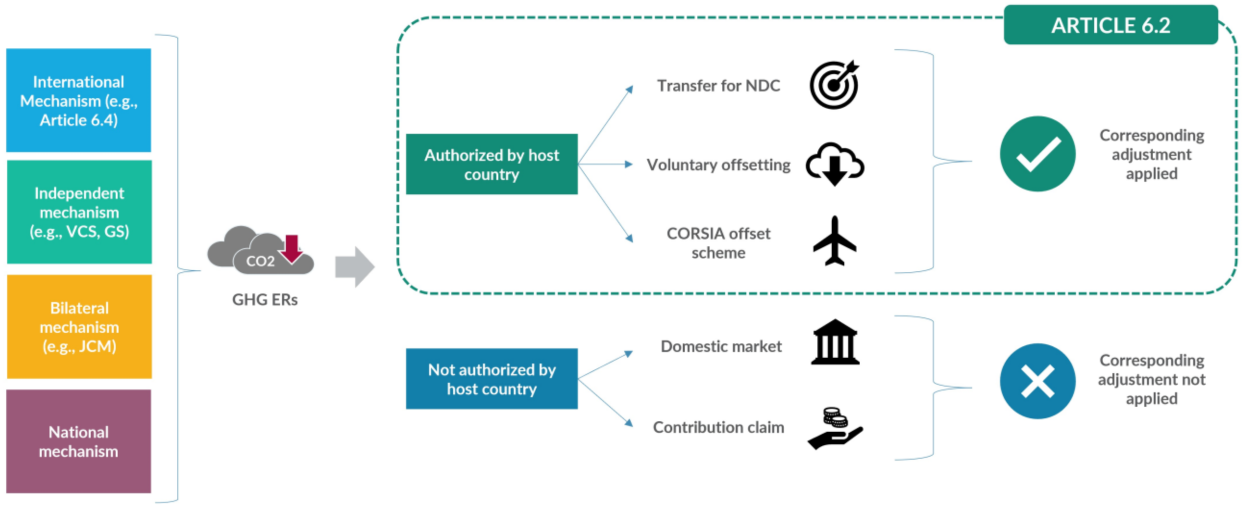

In addition, the authorization of a GHG ER under the Article 6.2 framework impacts the types of claims that can be made by the buyer of the GHG ER. As shown in Figure 1, GHG ERs can be authorized for use towards the achievement of another country's NDC or for OIMP, including voluntary offsetting or for use under compliance schemes, such as CORSIA, the offset scheme for international airlines. The potential uses of non-authorized GHG ERs are more limited under the framework provided by the Paris Agreement.

1.2 Cambodia's climate change mitigation strategies

Cambodia is a Party to the UNFCCC and ratified the Paris Agreement in February 2017. Despite making historically low contributions to global GHG emissions, Cambodia has committed to ambitious climate change

[6] The Supervisory Body is made up of 12 members, representing Parties to the Paris Agreement. The Supervisory Body is accountable to the CMA.
[7] The country hosting the GHG ER project that generates the GHG ERs for international transfer under Article 6; also known as the 'seller country' or 'transferring country'.

mitigation actions through both its updated NDC and the Long-Term Strategy for Carbon Neutrality (LTS4CN) by 2050.

Cambodia's Updated NDC

In 2020, the RGC submitted an updated NDC to the UNFCCC, which included a commitment to reduce national GHG emissions by 64.6 million metric tons of CO2 equivalent in 2030 compared to a 'business-as-usual' baseline scenario.[8] The cost of implementing the mitigation actions identified in the NDC is estimated at USD 5.8 billion for the period 2021 to 2030, with the majority of actions conditional on the provision of international finance. To help achieve its NDC goals, Cambodia has indicated that Article 6 cooperation will be a part of the financing strategy used to reach sector-specific targets.

Long Term Strategy for Carbon Neutrality (LTS4CN)

In 2021, the RGC submitted its Long-Term Strategy for Carbon Neutrality (LTS4CN) to the UNFCCC.[9] The LTS4CN outlines Cambodia's plan to reach net-zero emissions by 2050, in line with the Paris Agreement's goal to limit increases in the global temperature. The annual cost of implementing the LTS4CN is projected to be USD 690 million in 2030, rising to over USD 2 billion by 2050. Investment from the private sector is expected to account for a consistent 75% of the financial burden of implementing the LTS4CN.

1.3 Regulatory framework for managing GHG ER mechanisms

Establishment of the National Authority for GHG ER Mechanisms

The RGC designates the Ministry of Environment as the permanent National Authority for GHG ER Mechanisms (hereafter referred to as the 'National Authority'). The National Authority is the solely authorized entity to act on behalf of the RGC when issuing letters of no objection for GHG ER projects, and issuing letters of authorization and positive examination for GHG ERs generated from eligible projects in Cambodia. The National Authority is also responsible for engaging in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement with other Parties on behalf of the RGC.

The structure, functions and criteria of the National Authority may be amended in further regulatory framework to be developed by the Ministry of Environment.

<u>Structure of the National Authority</u>

The National Authority shall have the following composition:

1. **Chair of the National Authority**
2. **Coordinator of the National Authority**
3. **Technical Group of the National Authority**
4. **Secretariat of the National Authority**

The Chair of the NCSD / Minister of Environment shall serve as the Chair of the National Authority.

[8] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/20201231_NDC_Update_Cambodia.pdf
[9] https://unfccc.int/sites/default/files/resource/KHM_LTS_Dec2021.pdf

__Functions of the National Authority__

1. **Chair of the National Authority**
    a. The Chair of the National Authority shall be the solely authorized representative to sign letters of authorization for the international transfer of GHG ERs under Article 6, upon recommendation from the Coordinator of the National Authority.
2. **Coordinator of the National Authority**
    a. Sign Letters of No Objection for GHG ER projects.
    b. Make determinations on requests for authorization of GHG ERs, taking into consideration the findings and recommendations of the technical assessment provided by the Technical Group of the National Authority.
    c. Submit Letters of Authorization for GHG ERs to the Chair of the National Authority for signing.
    d. Notify GHG ER project proponents of the rejection of requests for No Objection, authorization, and positive examination.
    e. Recruit or invite international and national experts to assist the Technical Group of the National Authority in the assessment of project documents, as required.
    f. Monitor compliance with the provisions of this Article 6 Operations Manual, and recommend to the Chair to issue sanctions as needed, including withdrawal of its authorization in the case where the GHG ER project proponent fails to comply with commitments made in the Letter of Authorization.
    g. Notify the GHG ER project proponent, relevant carbon crediting mechanism, and acquiring country Party of any revocations of authorization of GHG ERs, pursuant to point (f) above.
    h. Submit relevant reports and information to the UNFCCC with respect to Cambodia's participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement.
3. **Technical Group of the National Authority**
    a. Review and assess requests for the authorization of GHG ERs and produce a technical assessment report with findings and recommendations to assist the Coordinator of the National Authority in deciding on requests for authorization of GHG ERs.
    b. Members of the Technical Group of the National Authority may delegate their functions to other senior technical staff of their respective institutions, provided they indicate their representative to the Chair of the Technical Group within 5 working days of receiving a request for authorization of GHG ERs for review.
4. **Secretariat of the National Authority**
    a. Receive requests for the No Objection of GHG ER projects, and requests for the authorization and positive examination of GHG ERs, on behalf of the National Authority, and track such requests through all steps of the relevant processes and assist the Coordinator of the National Authority in all related administrative matters.
    b. Organize meetings, distribute documentation, take minutes, and produce reports of the working sessions of the Technical Group of the National Authority.

c. Support the assessment and monitoring of activities of the National Authority, including the issuance of requests to GHG ER project proponents for further information or to full access to the project development site, as required.
d. Recruit national or international technical experts, when requested by the Coordinator of the National Authority.
e. Support information management of the National Registry of the GHG ER (once operationalized), including the registration of new GHG ER projects and of actions related to the authorization and transfer of GHG ERs.
f. Prepare relevant reports and information to the UNFCCC with respect to Cambodia's participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement.

Ownership of GHG ERs authorized for international transfer under Article 6

The RGC has sovereign rights to the GHG ER resources that can be achieved in Cambodia. Given Cambodia's commitment to promoting GHG ER efforts, the following provisions regarding ownership of GHG ERs for which authorization for international transfer under Article 6 is being sought will apply:

1. Cambodia shall confer ownership of the GHG ER Units to be generated from the GHG ER resources to the authorized GHG ER project participants, entitling them to the authorized GHG ER units generated from the respective GHG ER projects and to the proceeds obtained from future sale and transfer of ownership those authorized GHG ER units to other entities as follows:
    a. For the GHG ER projects which have obtained a Letter of Authorization from the RGC, ownership shall be conferred to the authorized project participant at the time of issuance of GHG ERs, according to the agreed distribution of the GHG ER units specified in the Letter of Authorization.
    b. Where the RGC is not a project participant but where it is explicitly stated that the government takes the lead related to the enactment of enabling policies or legal frameworks necessary for the successful generation of the GHG ER units by the project, the RGC may claim ownership up to a maximum of 10% of those GHG ER units.
2. All proceeds of the sales of the authorized GHG ERs corresponding to the share owned by the RGC shall be allocated to the Environmental and Social Fund.
3. Ownership of GHG ERs units conferred to the relevant GHG ER project proponent as per (1) above can be revoked in case of non-compliance with applicable provisions of this Article 6 Operations Manual.

Fees on GHG ER projects

For GHG ER projects seeking to generate Article 6 authorized GHG ERs, an administrative fee will be charged to cover the costs associated with the functioning of the NA Secretariat and the payment of experts. The administrative fee shall be paid prior to the issuance of a Letter of Authorization.

For REDD+ related GHG ER projects, an additional fee may be charged to cover the costs associated with the monitoring and evaluation of REDD+ - related GHG ER projects. GHG ER project proponents should refer to the relevant REDD+ regulations.

A corresponding adjustment fee will also be charged for the authorization of each GHG ER unit, to support the RGC to raise its level of mitigation and adaptation ambition. The corresponding adjustment fee shall be paid to the National Authority prior to the issuance of a Letter of Positive Examination.

The administrative fee structure and corresponding adjustment fee will be further developed and regulated through the legal framework by the Ministry of Environment and communicated to GHG ER project proponents.

National GHG ER Registry

The RGC will seek to develop a National GHG ER Registry to support the tracking of GHG ER projects being planned or implemented in Cambodia and the GHG ERs such projects generate. Prior to the operationalization of a National GHG ER Registry, the RGC shall take the following approach with respect to participation in cooperative approaches under Article 6 of the Paris Agreement:

- Utilize the international registry to be provided by the UNFCCC; or
- Utilize the registry infrastructure provided by the issuing carbon crediting mechanism. This may include bilateral crediting mechanisms or independent crediting mechanisms, provided that such mechanisms have established procedures to facilitate the provision of all information required by the RGC to fulfill Article 6 reporting requirements.

Appeal process

GHG ER project proponents have the right to appeal a negative decision (i.e., a rejection of a request for No Objection of a GHG ER project, or of a request for authorization or positive examination of GHG ERs) from the National Authority.

The appeal shall be addressed to the Head of the NCSD Secretariat and submitted by the GHG ER project proponent to the National Authority Secretariat, with an explanation of the reasons for the appeal and the original documents (or authenticated copies) within thirty (30) working days from the date of receipt of the relevant negative decision.

The Head of the NCSD Secretariat will assess whether the decision of the National Authority was taken in conformity with this Article 6 Operations Manual within fifteen (15) days of receiving the appeal, and will communicate their decision to the National Authority Coordinator and Secretariat. The National Authority will immediately notify the GHG ER project proponent of the decision on the appeal.

The appeals process may be amended in further regulatory guidance to be developed by the Ministry of Environment.

Related regulations and procedures

This Article 6 Operations Manual is applicable to all GHG ER projects implemented in Cambodia and seeking the authorization of GHG ERs for international transfer under Article 6 of the Paris Agreement.

Other relevant regulations and procedures for managing GHG ER mechanisms in Cambodia may apply, including those relating to sector-specific GHG ER projects (such as REDD+) or to GHG ER projects being implemented under the Joint Crediting Mechanism (JCM), for which relevant provisions in the JCM Manual will apply. If a GHG ER project has multiple relevant characteristics, then project proponents must follow all relevant guidance. For example, a GHG ER project seeking both registration under the JCM *and* authorization under Article 6 would be required to follow the requirements and processes contained in both the JCM Manual and the Article 6 Operations Manual.

1.4 Article 6 engagement approach and participation requirements

Phased approach to Article 6 engagement

In 2021, the RGC began preparations for Article 6 engagement. As part of these preparations the RGC received technical assistance from partner organizations including the Global Green Growth Institute (GGGI). These preparations have led to the establishment of a set of strategic parameters to guide Cambodia's Article 6 engagement, ensuring alignment with national climate change and sustainable development priorities while reducing the risk of overselling Article 6 authorized GHG ERs.

Cambodia is adopting a phased approach to Article 6 engagement (see Figure 2). The following strategic parameters will be applicable to the first phase, which will enable Cambodia to be an early mover, while managing the risks of such engagement:

- **Phase 1: Pilot Article 6 engagement:**
  This version of the Article 6 Operations Manual establishes the criteria against which Article 6 authorization requests will be evaluated until December 2025. This limited period has been chosen to minimize the number of GHG ER projects granted Article 6 authorization while the RGC gains familiarity with newly established governance frameworks, national tracking systems, and relevant UNFCCC reporting requirements. This approach will also allow Cambodia to assess the impact of Article 6 participation on achieving national mitigation targets, and its contribution to raising Cambodia's level of climate ambition.

- **Phase 2: Scaled-up Article 6 engagement:**
  Lessons learned from Phase 1 will inform the review of authorization criteria which, if required, will be updated in the next scheduled revision of the Article 6 Operations Manual in 2025. This review process will also align with the process to update Cambodia's NDC for the period 2026-2035.

Figure 2. Cambodia's Article 6 engagement strategy.

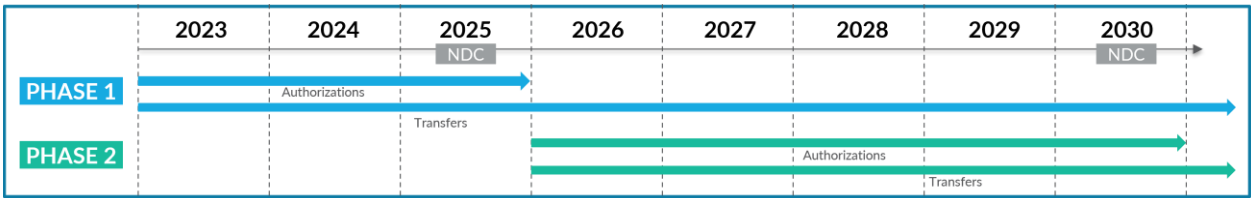

Article 6 participation requirements

As a Party to the Paris Agreement, Cambodia will ensure that its participation in cooperative approaches and the authorization, transfer and use of GHG ERs is consistent with the Article 6.2 guidance and other relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement (CMA).[10] Cambodia's participation is consistent with the participation requirements stipulated in the Article 6.2 guidance, as detailed as follows:

- Cambodia ratified the Paris Agreement in February 2017.[11]
- Cambodia's updated NDC was submitted to the UNFCCC on 31 December 2020.[12]
  - All emission reduction targets are communicated in tCO_2eq using global warming potential (GWP) values taken from the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).
  - Emission reduction targets are defined against a projected business-as-usual baseline scenario in 2030.
  - Tier 1 methodologies set out in the IPCC 2006 Guidelines and IPCC default emission factors and country specific activity data from 1994 to 2016 were used for the business-as-usual assessment.
  - Seven sectors are covered: Energy, waste, industry, transport, agriculture, building, and forestry and other land use (FOLU).
  - The NDC implementation period is 2021 to 2030.
  - Cambodia has also made available an online NDC tracking tool, which is updated annually.[13]
- Cambodia has arrangements in place for authorizing the use of GHG ERs towards the achievement of NDCs. These arrangements are formalized in the Article 6 Operations Manual.
- Cambodia has arrangements in place for tracking authorized GHG ERs. These arrangements are detailed in the Article 6 Operations Manual, with the National Authority responsible for tracking and reporting related to authorized GHG ERs. The RGC will develop a National GHG ER Registry for tracking authorized GHG ERs and supporting the submission of relevant information to the UNFCCC. Prior to such operationalization, the RGC will:
  - Utilize the international registry to be provided by the UNFCCC; or

[10] The (authorized) GHG ERs referred to in this document correspond to the term 'internationally transferred mitigation outcomes' (ITMOs) used in the context of the Paris Agreement.
[11] https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=_en
[12] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/20201231_NDC_Update_Cambodia.pdf
[13] https://ncsd.moe.gov.kh/ndc-tracking/

  - Utilize the registry infrastructure provided by the issuing carbon crediting mechanism, provided that such mechanisms have established procedures to facilitate the provision of all information required by the RGC to fulfill Article 6 reporting requirements.
- Cambodia provided its most recent national inventory report to the UNFCCC in September 2022.[14]
- Cambodia's participation in cooperative approaches contributes to the implementation of its NDC and LTS4CN, and the long-term goals of the Paris Agreement.
  - To ensure that participation in Article 6 cooperative approaches contributes to the implementation of Cambodia's NDC, the RGC will only authorize activities included on the country's 'positive list', i.e., those activities in the updated NDC that have been designated as conditional upon international support (see Chapter 2).
  - The financing plan for the LTS4CN notes a significant need for international financial support. Article 6 cooperative approaches are expected to play an important role in providing some of the finance that is required for the implementation of the LTS4CN.

Ambition in mitigation and adaptation actions

The Article 6.2 guidance strongly encourages parties to commit to contribute resources for adaptation.[15] Cambodia's National Authority will discuss with the buyer entity (and/or the Party in which the buyer entity is located) the share of proceeds (SOP) to be levied on any transfer of authorized GHG ERs and reserved as a contribution to adaptation in Cambodia. Such discussions may also take into account any adaptation co-benefits associated with a GHG ER project.

The Article 6.2 guidance also strongly encourages parties to cancel authorized GHG ERs so that they are not counted towards any country's NDC or for OIMP, to deliver an overall mitigation in global emissions (OMGE).[16] Cambodia's National Authority will discuss with the buyer entity (and/or the Party in which the buyer entity is located) the share of authorized GHG ERs that may be cancelled to help deliver OMGE.

[14] https://unfccc.int/sites/default/files/resource/20220921_Third%20National%20Communication_Cambodia.pdf
[15] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 37.
[16] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 39.

2. Eligibility of GHG ER projects for Article 6 authorization

This chapter details the eligibility criteria that GHG ER projects must meet to obtain Article 6 authorization. The National Authority will provide Article 6 authorization for GHG ERs based on these criteria.

2.1 Authorization criteria for GHG ER projects

This section formalizes the criteria used to determine whether GHG ERs generated from a project being implemented in Cambodia are eligible for Article 6 authorization. The authorization criteria have been developed to ensure that such GHG ER projects are aligned with both national policy priorities and the Article 6 requirements. The authorization criteria are also intended to minimize the risk that authorizing an excessive volume of GHG ERs will jeopardize the achievement of Cambodia's current and/or future NDC targets.

All project proponents seeking the authorization of GHG ERs generated from their projects are required to satisfy the criteria listed in Table 1. Further information on these criteria is provided in the section below.

Table 1. Eligibility criteria for Article 6 authorization of GHG ERs in Cambodia.

1. Inclusion in 'positive list' of GHG ER projects
2. Share of GHG ERs reserved for domestic use
3. Authorization period aligned to Article 6.4 crediting periods
4. Authorized GHG ERs issued by an eligible carbon mechanism
5. GHG ERs are real, verified, and additional
6. GHG ERs are generated from 2021 onward
7. GHG ER project ensures environmental integrity by: i. Setting baselines conservatively and below 'business-as-usual' emission projections ii. Minimizing risk of non-permanence of mitigation
8. GHG ER project is aligned with Cambodia's sustainable development priorities

1. Inclusion in 'positive list' of GHG ER projects

- Only GHG ERs from projects included in Cambodia's 'positive list' of mitigation activities are eligible for Article 6 authorization.

- The positive list encompasses all activities designated as 'conditional' in the RGC's updated NDC.[17]

2. Share of GHG ERs reserved for domestic use

- A share of the GHG ERs generated from the project must be reserved for domestic use (i.e., they cannot be authorized and transferred internationally). This ensures that a portion of the GHG ERs generated from projects implemented in Cambodia count towards Cambodia's NDC targets.
- The share of GHG ERs will be determined on a case-by-case basis. GHG ER project proponents must specify the share of GHG ERs to be reserved for domestic use in their request for authorization.

3. Authorization period aligned to Article 6.4 crediting periods

- The period during which authorized GHG ERs can be internationally transferred (i.e., the authorization period) must not exceed the maximum crediting periods stipulated in the Article 6.4 guidance.[18]
- Authorizations will be granted for a maximum period of either:
  - 5 years, renewable a maximum of twice, for a total of 15 years; or
  - 10 years with no option of renewal; or
  - 15 years, renewable a maximum of twice, for a total of 45 years (only applicable for GHG ER projects involving removals).[19]

4. Authorized GHG ERs issued by an eligible carbon mechanism

- GHG ERs authorized by the RGC must be issued by an eligible carbon mechanism.
- The following types of carbon mechanisms are eligible to issue authorized GHG ERs for projects implemented in Cambodia:
  - **Bilateral carbon mechanisms**
    - Bilateral mechanisms are those established through an agreement between Cambodia and another Party to the Paris Agreement.[20]
  - **Independent carbon mechanisms**
    - Independent carbon mechanisms are not governed by any national regulation or international treaties. They are administered by independent, third-party organizations.[21]
  - **Article 6.4 mechanism**
    - The Article 6.4 mechanism is the international mechanism established under Article 6.4 of the Paris Agreement.[22]

[17] https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/20201231_NDC_Update_Cambodia.pdf
[18] UNFCCC Decision 3/CMA.3, annex, paragraph 31(f).
[19] GHG ER removals include both nature-based and technological solutions. Nature-based removals may include activities such as afforestation, soil carbon sequestration and wetland restoration.
[20] An example of a bilateral crediting mechanism is the Joint Crediting Mechanism (JCM) established between Japan and partner countries.
[21] Examples of independent crediting mechanisms include Gold Standard and the Verified Carbon Standard (VCS).
[22] The Article 6.4 mechanism is not expected to be operational until the end of 2024.

The carbon mechanisms that issue authorized GHG ERs generated from projects implemented in Cambodia must exhibit the following characteristics:[23]

- Carbon mechanisms must generate units that represent emissions reductions or removals that are additional.[24]
- GHG ER units must be quantified, monitored, reported, and verified.
- GHG ER units must have a clear and transparent chain of custody within the carbon mechanism (i.e., each authorized GHG ER must be assigned a unique identifier that can be tracked from when the unit is issued through to its transfer and/or cancellation).
- GHG ER units must represent emissions reductions or removals that are permanent.
- Carbon mechanisms must have measures in place to assess and mitigate incidences of leakage.
- GHG ERs are only counted once towards a mitigation obligation (i.e., the carbon mechanism has in place measures to avoid double issuance, double use, and double claiming).
- GHG ER units must represent emissions reductions or removals from projects that do no net harm.

5. GHG ER are real, verified, and additional

- The Article 6.2 guidance stipulates that authorized GHG ER from a cooperative approach must be real, verified, and additional.[25]
    - The use of an eligible carbon mechanism to issue GHG ER units and the application of conservative baselines ensures that GHG ERs from Article 6.2 cooperative approaches to which Cambodia is a party represent real emission reductions or removals.
    - All GHG ERs from Article 6.2 cooperative approaches to which Cambodia is a party must be independently verified, as per the procedures of the carbon mechanism with which the underlying GHG ER project is registered.
    - GHG ERs from Article 6.2 cooperative approaches to which Cambodia is a party must be additional. The additionality of GHG ER is assured in the following ways:
        - The RGC will only provide a Letter of Authorization for GHG ERs generated from activities in Cambodia's 'positive list' of mitigation activities. This list encompasses activities designated as 'conditional' in the RGC's updated NDC, meaning that they would not take place in the absence of the support provided by the cooperative approach.
        - Additionality is also assessed at the level of the carbon mechanism with which the underlying GHG ER project is registered, as per the relevant methodology used by the carbon mechanism.

[23] Adapted from the CORSIA Emissions Unit Eligibility Criteria (March 2019). Available at https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Documents/ICAO_Document_09.pdf.
[24] Meaning that the GHG ERs must be generated from a project that would not have taken place in the absence of the cooperative approach.
[25] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 1(a).

6. GHG ERs are generated from 2021 onward

- It is a requirement of the Article 6.2 guidance that authorized GHG ERs are generated in respect of or represent mitigation from 2021 onward.[26]
- The RGC will not provide a Letter of Authorization for GHG ERs achieved prior to 2021.

7. GHG ER project ensures environmental integrity

- All GHG ER project proponents intending to generate authorized GHG ERs must demonstrate as part of their request for authorization that they ensure environmental integrity by:
  - Setting baselines conservatively and below 'business-as-usual' emission projections.
  - Minimizing risk of non-permanence of mitigation.
- The RGC will not provide a Letter of Authorization to project proponents that fail to demonstrate that the GHG ER project ensures environmental integrity.

8. GHG ER project is aligned with Cambodia's sustainable development priorities

- The projects from which authorized GHG ERs are generated must be consistent with and contribute to the sustainable development objectives of Cambodia. The RGC has already developed criteria to assess the alignment of GHG ER projects with Cambodia's sustainable development priorities which are outlined in Table 2.
- All GHG ER projects must satisfy these criteria in order to obtain approval from the National Authority. GHG ER project proponents must demonstrate as part of their request for authorization how they meet the sustainable development priorities, using the template in the template Request Form for Authorization of GHG ERs (Annex 3).
- Any minus score is disqualifying.

Table 2. List of sustainable development criteria for assessment of GHG ER project proposals in Cambodia.

ELIGIBILITY CRITERIA	ASSESSMENT
Category 1. Social enhancement of Income and Quality of Life	
1.1 Poverty alleviation	**+** • Increase of income generation opportunities for local people • Improvement of livelihood of local people, in particular the poor and the disadvantaged groups **0** No significant impact on livelihoods of local people **-** • Removal of ability of local people to access resources for income generation • Displacement of people without provision of alternatives for income generation
1.2 Provision of community infrastructure	**+** Provision of community infrastructures (wells, roads, schools etc.) **0** No significant impact on community infrastructures

[26] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 1(e.).

ELIGIBILITY CRITERIA	ASSESSMENT
	- Degradation of community infrastructures (wells, roads, schools etc.) by project related activities
1.3 Stakeholder consultation	+ • Stakeholder consultation from the beginning of the project • Project designed in collaboration with stakeholders • Local stakeholders support the project • Participation of stakeholders in the decision-making process 0 Stakeholders were consulted and minimal impact identified - • No consultation of stakeholders • Disregard of stakeholders' comments • Consultation of stakeholders only at the end of the project design with no opportunity to modify the project • Local stakeholders do not support the project or are opposed to it
1.4 Access to community assets	+ Improved access for the target communities to community assets 0 No significant change in access for the target communities to community assets - Reduction of access for the target communities to community assets
1.5 Equity in accessing the community benefits of the project for the target communities	+ Support the most disadvantaged groups of the target communities to access to the community benefits of the project 0 Equitable access for the target communities to the community benefits of the project - Inequitable access for the target communities to the community benefits of the project
1.6 Creation of employment in country	+ Increase in number of jobs at national/regional or local levels 0 No significant change in employment compared to the baseline; no jobs are created or lost - • All jobs identified in the baseline are eliminated • Job losses
1.7 Impact on public health	+ Improvement in public health 0 No significant impact on public health - Adverse impact on public health
1.8 Gender equity	+ Promotion of gender equity and women empowerment 0 No significant change in gender equity and women empowerment - Reduction in gender equity, discrimination against women
1.9 Adaptation	+ Contribution to enhancement of adaptation capacity 0 No significant change in enhancement of adaptation capacity - Decrease or reduction in adaptation capacity

ELIGIBILITY CRITERIA	ASSESSMENT
Category 2. Technology Transfer	
2.1 Transfer of appropriate and best available technology	+ • Best available technology in advanced industrial economies • Best available technology and technology well proven • Best available technology and technology can easily be maintained locally • Best available technology and technology appropriate for local economic and social conditions **0** Standard technology used - • Inappropriate technology, not adapted to local needs and capacity • Equipment and skills for maintenance not available in Cambodia • Technology not proven, using Cambodia as a testing ground • Technology would not be allowed in investors' countries
2.2 Capacity building	+ • Transfer of skills for use and maintenance of technology/equipment • Use of local companies to install and maintain equipment • Training of local technicians in areas of expertise not available in Cambodia **0** Training of local technicians in areas of expertise already available in Cambodia - • No transfer of skills for use and maintenance of technology/equipment • No use of local companies to install and maintain equipment • Reliance on international experts to install/maintain equipment
Category 3. Economic Benefits	
3.1 Use of local businesses and industries	+ • Project working directly in local partnership • Use of local companies to manufacture equipment **0** Minimal use of local businesses and industries - • No local companies employed during the designing, construction, implementation or maintenance stages • No local companies employed to produce equipment
3.2 Share of project budget spent in country	**+** Significant proportion of total budget spent in country on Cambodian economy **0** Reasonable proportion of total budget spent in country on Cambodian economy **-** Minimal total budget spent in country on Cambodian economy
3.3 Reduced dependence on fossil fuels (energy projects only)	+ • Reduction of dependence on fossil fuels • Increased use of renewable and/or clean energy resources **0** No significant impact on dependence on fossil fuels **-** Increased dependence on fossil fuels

ELIGIBILITY CRITERIA	ASSESSMENT
3.4 Reduced dependence on imported energy (energy projects only)	**+** Reduction of dependence on imported energy **0** No significant impact on dependence on imported energy **-** Increased dependence on imported energy

3. Process for Article 6 GHG ER projects

This chapter is intended to provide guidance through the process that must be followed to generate authorized GHG ERs for use under an Article 6 cooperative approach to which Cambodia is a party. The chapter outlines the process established by the RGC for the 'No Objection' to a GHG ER project, the authorization of GHG ERs generated from projects implemented in Cambodia, as well as for the issuance and transfer or cancellation of authorized GHG ERs.

Specifically, this chapter:

- Formalizes the procedures, including the sequence and timing of actions, that project proponents seeking the authorization of GHG ERs must follow.
- Lists the supporting documents that GHG ER project proponents must submit to the National Authority at specific steps. Relevant templates are included in the Annexes to this document.
- Clarifies the actions of relevant National Authority entities throughout the Article 6 GHG ER project cycle, including reporting requirements.

3.1 Structure of chapter

The Article 6 GHG ER project cycle covered in this chapter is divided into three discrete stages: project pre-implementation; project implementation; and issuance and transfer/cancellation.

Figure 3. Stages of Article 6 GHG ER cycle.

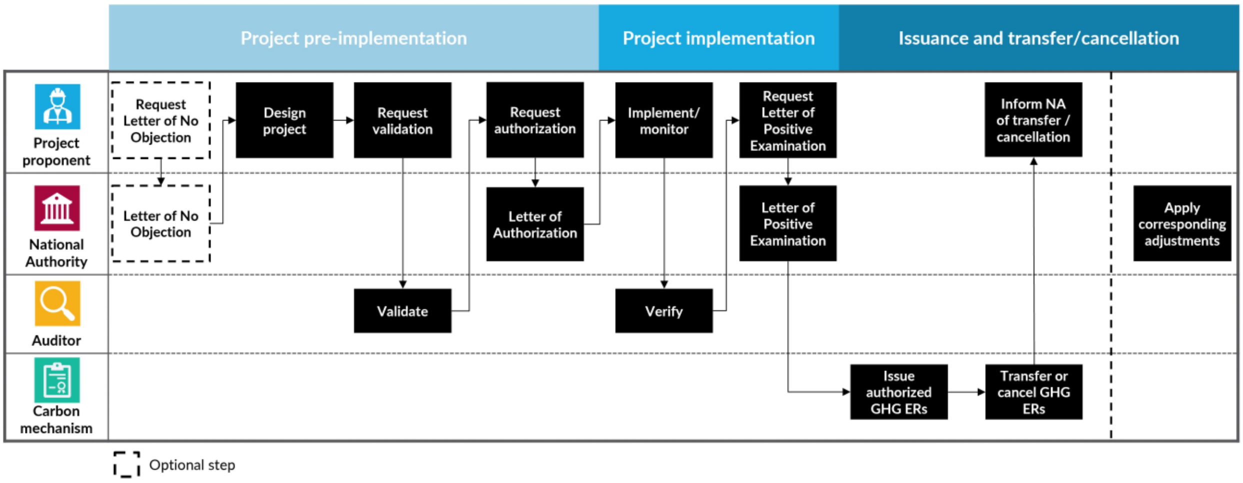

This chapter is divided into three sections, corresponding to the three stages of the Article 6 GHG ER project cycle as illustrated in Figure 3. Each section includes:

- A process flowchart, indicating the actions required by specific actors.
- A list of steps covered in the process flowchart, with icons (see Table 3) to indicate the relevant actors, and links to other documents where applicable.
- A table that provides detailed steps for GHG ER project proponents and the National Authority regarding the submission and assessment of 'No Objection' of GHG ER projects, the authorization and positive examination of GHG ERs, and the issuance and transfer/cancellation of authorized GHG ERs.

Table 3. Description of actors

Actor	Description
Project proponent 	The project proponent (also known as project developer) is an entity that designs and implements projects that generate GHG ERs. Project proponents could be government entities, private sector entities, or non-governmental organizations.
National Authority (NA) 	The National Authority for GHG ER Mechanisms is a body established through this Article 6 Operations Manual. The National Authority has responsibility for authorizing GHG ERs generated by GHG ER projects for use under Article 6 cooperative approaches to which Cambodia is a party.
Carbon mechanism 	A carbon crediting mechanism (also known as a carbon standard) is a system that allows for the remuneration of GHG ERs by issuing tradeable offset credits. Carbon crediting mechanisms set the framework through which GHG ERs are measured, verified, and issued as credits. Key functions performed by carbon crediting mechanisms include: • Developing and approving methodologies that specify how to calculate baselines and measure GHG ERs. • Accrediting third-party independent auditors who are responsible for validating the design of projects against a particular methodology used by the crediting mechanism and verifying GHG ERs actually achieved. • Operating a registry that issues carbon credits (1 credit = 1tCO_2e) and allows for the transfer of ownership of credits.

Independent auditor
 	
	Independent auditors are entities accredited by carbon crediting mechanisms to perform two key functions:
	• Validating the design of GHG ER projects against the applicable rules and requirements of the mechanism/standard and the applicable methodology.
	• Verifying the GHG ERs that have occurred as a result of the project activity. The verification process confirms:
	    o GHG ERs, achieved, as per the validated project documents.
	    o Correct utilization of the applicable methodologies and tools of the carbon mechanism.
	    o That the project continues to meet the rules and requirements of the carbon mechanism.

3.2 Project pre-implementation

This section 3.2 (*Project pre-implementation*) outlines the process for requesting the 'No Objection' of a GHG ER project, and the authorization of GHG ERs generated from projects implemented in Cambodia during the project pre-implementation phase (Figure 4).

Figure 4. Process for authorization of GHG ERs.

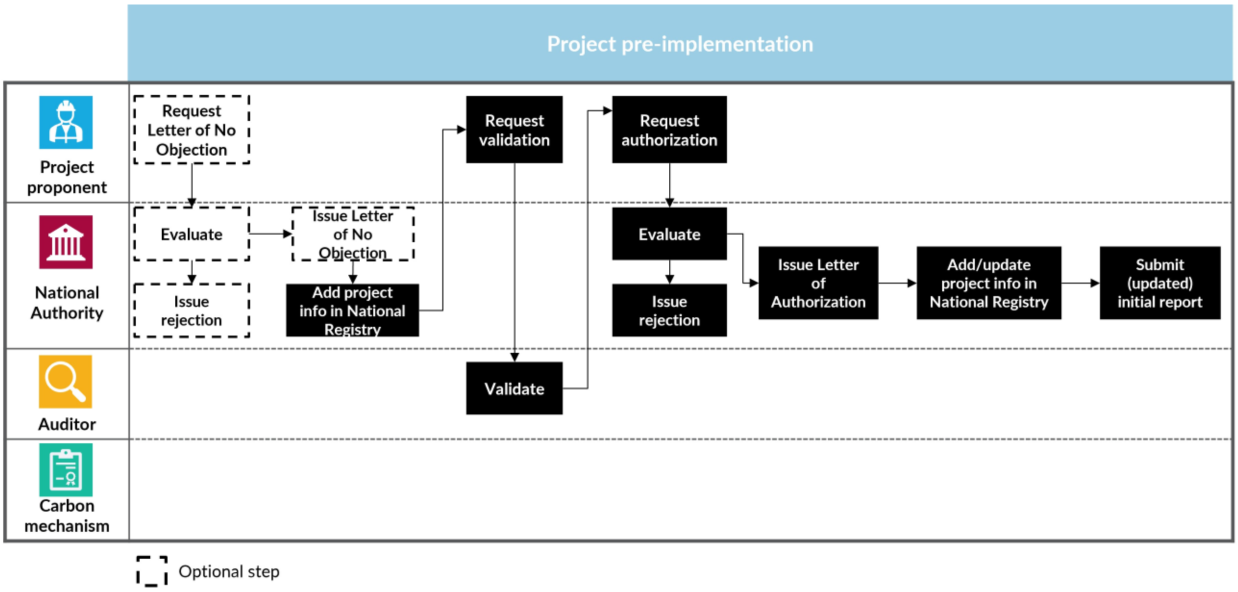

1. Step 1: No Objection *(optional)*

- **Requesting a Letter of No Objection is an optional step for all GHG ER projects.** The National Authority encourages project proponents to request a Letter of No Objection to receive recommendations from the National Authority on how to maximize sustainable development co-benefits and to ensure alignment with national development priorities.
- The procedure for requesting and obtaining a Letter of No Objection is detailed in Table 4. Project proponents will submit a GHG ER project concept note together with the request for a Letter of No Objection.
- Following the issuance of a Letter of No Objection, the National Authority will also be responsible for adding the project details in the National GHG ER Registry.[27]
- Relevant actors:
  - Project proponent
  - National Authority (NA)

[27] Prior to the operationalization of the National GHG ER Registry, the National Authority may utilize other means of tracking GHG ER projects that have been issued with a Letter of No Objection.

Table 4. Process for No Objection of GHG ER project.

Step	Actor	Input	Action	Output
1.1	Project proponent	• No Objection request form (Annex 1) • Project concept note	• Submit No Objection request form to NA Secretariat.	• NA Secretariat receives No Objection request.
1.2	NA Secretariat	• No Objection request	• Verify completeness of No Objection request within 5 working days. • Request additional information if deemed necessary.	• Notify project proponent of receipt of authorization request, and; • Immediately send authorization request to NA Coordinator and Chair of NA Technical Group.
1.3	Chair of NA Technical Group	• No Objection request	• Consult with two NA Technical Group Members from relevant sector/s. • Make recommendations within 15 working days.	• Submit findings and recommendations to NA Coordinator.
1.4	NA Coordinator	• Findings and recommendation of Chair of NA Technical Group	• Make final decision (acceptance/rejection) on No Objection request within 5 working days.	• In case of positive decision, issue Letter of No Objection to project proponent. • In case of negative decision, notify project proponent of rejection.

2. Step 2: Validation

- Project proponents shall submit a request for independent validation in line with the procedures established by the relevant carbon mechanism.
- Carbon mechanisms eligible to issue authorized GHG ERs generated from projects in Cambodia are listed in Chapter 2.
- Relevant actors:
  - Project proponent
  - Auditor
  - Carbon crediting mechanism

3. Step 3: Authorization

- **Requesting a Letter of Authorization is a mandatory step for all project proponents seeking the Article 6 authorization of GHG ERs generated from their projects.**
- The process for requesting the authorization of GHG ERs is detailed in Table 5.
- Relevant actors:
  - Project proponent
  - National Authority (NA)

Table 5. Process for authorization of GHG ERs.

Step	Actor	Input	Action	Output
3.1	Project proponent	• Authorization request form (Annex 3) • Validation report	• Submit authorization request form to NA Secretariat.	• NA Secretariat receives authorization request.
3.2	NA Secretariat	• Authorization request	• Verify completeness of authorization request within 5 working days. • Request additional documentation if deemed necessary.	• Notify project proponent of receipt of authorization request, and; • Immediately send authorization request to NA Coordinator and Chair of NA Technical Group.
3.3	Chair of NA Technical Group	• Authorization request	• Designate members of NA Technical Review Panel within 10 working days.	• Notify individuals designated to serve as Technical Review Panel members.
3.4	NA Technical Review Panel	• Authorization request	• Assess authorization request against authorization criteria within 30 working days. • Authorization criteria are listed in **Error! Reference source not found.**.	• Submit report with findings and recommendations to Chair of NA Technical Group.
3.5	Chair of NA Technical Group	• Report of NA Technical Review Panel	• Make final technical recommendation within 5 working days.	• Provide final technical recommendation to NA Coordinator.
3.6	NA Coordinator	• Final recommendation of Chair of NA Technical Group	• Make final decision on authorization request within 10 working days.	• In case of positive decision, obtain signature of Chair of NA and issue Letter of Authorization (Annex 2) to project proponent. • In case of negative decision, issue Letter of Rejection to project proponent (including recommendations on modifications, if applicable).

4. Step 4: Initial report

- Following issuance of a Letter of Authorization, the National Authority Secretariat will submit an Article 6 initial report to the UNFCCC for the relevant cooperative approach.
- The process for submitting an initial report is further detailed below (*UNFCCC reporting requirements*).
- Relevant actor:
    - National Authority

UNFCCC reporting requirements

- ***Initial report***
  - The National Authority Secretariat will submit an Article 6.2 initial report in accordance with the Article 6.2 guidance:[28]
    - An Article 6.2 initial report shall be submitted no later than the authorization of GHG ERs from a cooperative approach in conjunction with Cambodia's next biennial transparency report.[29]
    - Cambodia's National Focal Point shall submit the initial report through the UNFCCC's Submission Portal.[30]
    - The UNFCCC has provided a template initial report.[31]
  - For each further cooperative approach, Cambodia shall submit information on that cooperative approach in an updated initial report and include it in the next biennial transparency report due.[32]

3.3 Project implementation

This section 3.3 (*Project implementation*) outlines the process for Article 6 GHG ER projects implemented in Cambodia during the project implementation phase (Figure 5).

Figure 5. Process for positive examination of GHG ERs.

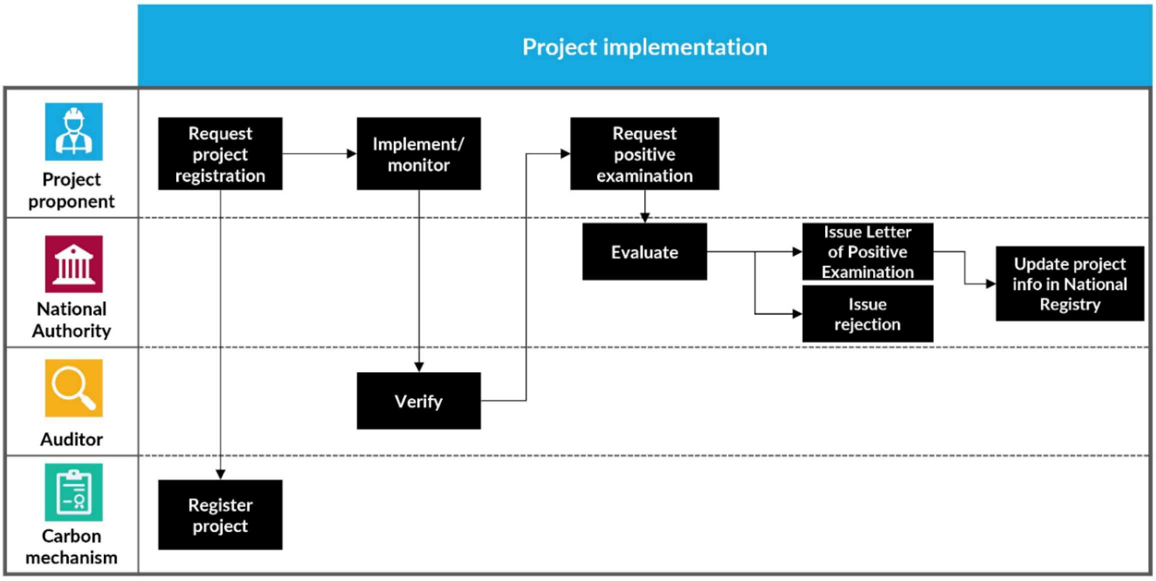

[28] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 18.
[29] According to paragraph 17(a) of the preamble to the Article 6.2 guidance adopted at CMA.4, further guidance regarding the sequencing and timing of the submission of the initial report is expected to be considered at CMA.5.
[30] This is an interim solution, pending the establishment of the UNFCCC centralized accounting and reporting platform (CARP). The submission portal can be accessed at: https://www4.unfccc.int/sites/submissionsstaging/Pages/Home.aspx.
[31] The initial report template is available at: https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement/cooperative-implementation/centralized-accounting-and-reporting-platform#Template.
[32] UNFCCC Decision 2/CMA.3, Annex, paragraph 19.

1. Step 1: Project registration

- Project proponents must request registration of the GHG ER project with the relevant carbon mechanism, as per the procedures of the mechanism.
- Relevant actors:
    - Project proponent
    - Carbon crediting mechanism

2. Step 2: Project implementation

- Project proponent implements GHG ER project.
- Relevant actors:
    - Project proponent

3. Step 3: Verification

- Project proponents must submit a request for independent verification in line with the procedures established by the relevant carbon mechanism.
- Relevant actors:
    - Project proponent
    - Auditor
    - Carbon crediting mechanism

4. Step 4: Positive Examination

- Requesting a Letter of Positive Examination is a mandatory step for all project proponents seeking the issuance of authorized GHG ERs generated from their projects.
- **Any GHG ERs issued without a Letter of Positive Examination will not be considered as authorized GHG ERs by the RGC.**
- The process for requesting the positive examination of GHG ERs is detailed in Table 6.
- Relevant actors:
    - Project proponent
    - National Authority (NA)

Table 6. Process for positive examination of GHG ERs.

Step	Actor	Input	Action	Output
4.1	Project proponent	• Examination request form (Annex 5) • Verification report	• Submit examination request form and verification report to NA Secretariat.	• NA Secretariat receives examination request.
4.2	NA Secretariat	• Examination request	• Verify completeness of examination request within 5 working days.	• Notify project proponent of receipt of examination request.

Step	Actor	Input	Action	Output
			• Request additional documentation if deemed necessary.	
4.3	NA Secretariat	• Examination request	• Verify that examination request is aligned with authorization elements in the authorization letter within 5 working days.[33]	• In case of positive assessment, provide recommendation to NA Coordinator. • In case of negative assessment, provide recommendation to reject to NA Coordinator.
4.4	NA Coordinator	• NA Secretariat's recommendation	• Make final decision on examination request within 10 days.	• In case of positive decision, direct NA Secretariat to issue Letter of Positive Examination (Annex 6) to project proponent. • In case of negative decision, direct NA Secretariat to issue rejection to project proponent.
4.5	NA Secretariat	• Letter of Positive Examination	• Update National GHG ER Registry with volume of authorized GHG ERs eligible for issuance from project.[34]	• Project information is updated in National GHG ER Registry to indicate that project may generate specified volume of authorized GHG ERs.

5. Step 5: Update project information in national registry

- Following issuance of the Letter of Positive Examination, the National Authority shall update information for the corresponding GHG ER project in the National GHG ER Registry to indicate that the project can now issue and transfer authorized GHG ERs (as per the conditions stated in the Letter of Authorization).
- Alternatively, prior to the operationalization of the National GHG ER Registry, the National Authority may utilize the international registry to be provided by the UNFCCC, or utilize the infrastructure provided by independent carbon crediting mechanisms with respect to the provision of all information required by the RGC to fulfill Article 6 reporting requirements.
- Relevant actors:
  - National Authority

UNFCCC reporting requirements

There are no UNFCCC reporting requirements during this stage.

[33] These elements are detailed in the Letter of Authorization. They are: Authorized cooperative approach; Authorized entity; Total cumulative maximum volume of GHG ERs for which international transfer and use are authorized; Authorization period; NDC period during which the GHG ERs are authorized for use; Issuing carbon mechanism; Authorized use for GHG ERs.

[34] Prior to the operationalization of the National GHG ER Registry, the National Authority may utilize other means of tracking GHG ER projects that may generate authorized GHG ERs.

3.4 Issuance and transfer/cancellation

This section 3.4 (*Issuance and transfer/cancellation*) outlines the process for the issuance and transfer and/or cancellation of authorized GHG ERs (Figure 6).

Figure 6. Process for issuance and transfer/cancellation of authorized GHG ERs.

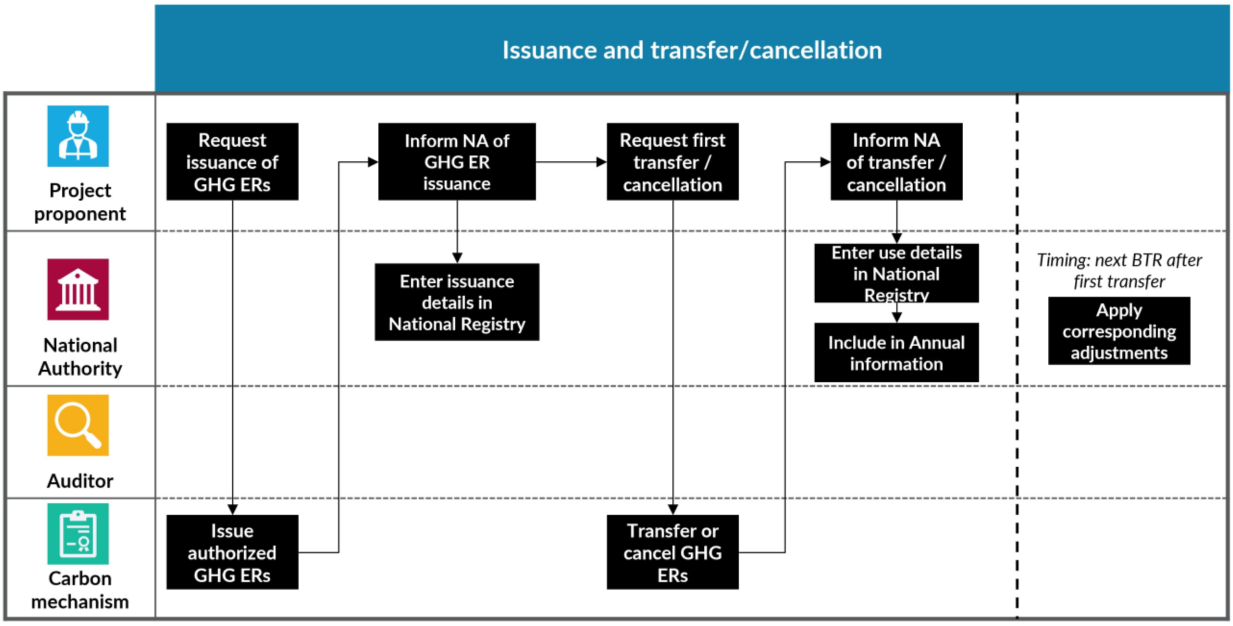

1. Step 1: Request issuance of GHG ERs

- Once a Letter of Positive Examination has been obtained, a project proponent may submit a request for issuance of GHG ERs with the relevant carbon mechanism, in line with the procedures established by the mechanism.
- Relevant actors:
  - Project proponent
  - Carbon crediting mechanism

2. Step 2: Inform National Authority of GHG ER issuance

- Project proponents are required to inform the National Authority of the issuance of GHG ERs within twenty (20) working days of such issuance, as specified in Table 7.
- Relevant actors:
  - Project proponent
  - National Authority (NA)

Table 7. Issuance of authorized GHG ERs.

Step	Actor	Input	Action	Output
2.1	Project proponent	Letter of Positive Examination	• Request carbon mechanism to issue authorized GHG ERs.	• Carbon mechanism issues specified quantity of authorized GHG ERs.
2.2	Project proponent	Proof of issuance	• Submit proof of issuance of authorized GHG ERs to NA Secretariat within 20 working days of issuance. • Unless otherwise specified, such notice should be sent via email to the National Authority.	• If National GHG ER Registry is operational, NA Secretariat updates National GHG ER Registry with corresponding volume of issued GHG ERs and their identifying serial numbers and changes label to 'issued'. • If National GHG ER Registry is not operational, NA Secretariat will rely on information provided by the relevant crediting mechanism.

3. Step 3: Request first transfer/cancellation of GHG ERs

- Project proponents shall request the transfer and/or cancellation of GHG ERs in line with the procedures established by the relevant carbon mechanism.
- Relevant actors:
    - Project proponent
    - Carbon crediting mechanism

4. Step 4: Inform National Authority of first transfer/cancellation of GHG ERs

- Project proponents implementing Article 6 GHG ER projects are required to inform the National Authority of the transfer and/or cancellation of authorized GHG ERs within twenty (20) working days of such transfer and/or cancellation, as specified in Table 8.
- Relevant actors:
    - Project proponent
    - National Authority (NA)

Table 8. Transfer/cancellation of authorized GHG ERs.

Step	Actor	Input	Action	Output
4.1	Project proponent	Proof of transfer / cancellation	• Notify NA Secretariat of transfer/cancellation of authorized GHG ERs within 20 working days of transfer/cancellation. • Unless otherwise specified, such notice should be sent via email to the National Authority.	• If National GHG ER Registry is operational, NA Secretariat updates label of corresponding GHG ERs in National GHG ER Registry to 'transferred' or 'cancelled'. • If National GHG ER Registry is not operational, NA Secretariat will rely on information provided by the relevant crediting mechanism.

5. Step 5: Include GHG ER use in annual information

- The National Authority Secretariat shall include information relating to the first transfer, acquisition, holdings, and cancellation of GHG ERs authorized by the RGC in the information that it submits to the Article 6 database on an annual basis.
- The process for submitting annual information is further detailed in *UNFCCC reporting requirements*.
- Relevant actor:
    - National Authority

6. Step 6: Apply corresponding adjustment(s)

- The National Authority Secretariat shall apply corresponding adjustments for all authorized GHG ERs that have been 'first transferred', resulting in an emissions balance that will be submitted to the UNFCCC in conjunction with the biennial transparency report.
- The process for applying and reporting corresponding adjustments is detailed below (*Trigger for applying corresponding adjustments* and *Application of corresponding adjustments*).
- Relevant actor:
    - National Authority

Trigger for applying corresponding adjustments

- Corresponding adjustments must be applied for the total amount of authorized GHG ERs that are 'first transferred' for each year in the NDC implementation period.[35]
- The definition of 'first transfer' depends on the use for which GHG ERs have been authorized:
    - For GHG ERs authorized for use towards another country's NDC, the 'first transfer' is the **first international transfer** of the GHG ERs.

[35] UNFCCC Decision 2/CMA.3, annex, paragraph 7.

        - In the case that GHG ERs are authorized for use towards another country's NDC, the receipt of notification from the project proponent that the first international transfer of authorized GHG ERs has occurred is the 'trigger' for the National Authority Secretariat to apply a corresponding adjustment to the RGC's emissions balance equivalent to the volume of GHG ERs first transferred.
    - For GHG ERs authorized for OIMP, the 'first transfer' is either 1) the authorization, or 2) the issuance, or 3) the use or cancellation of the GHG ER, as specified in the Letter of Authorization.[36]

Application of corresponding adjustments

- Following the 'first transfer' of authorized GHG ERs, corresponding adjustments will be applied to the emissions balance that is reported in the regular information to the UNFCCC, submitted as an annex to the biennial transparency report (see *UNFCCC reporting requirements*).
- The RGC will use the 'averaging' approach to apply corresponding adjustments for all authorized GHG ERs first transferred. The 'averaging' approach is detailed in UNFCCC decision 2/CMA.3, annex, paragraph 7(a), and summarized here:
    - The RGC is required to calculate the average annual amount of authorized GHG ERs first transferred internationally by taking the cumulative amount of first transferred GHG ERs and dividing it by the number of years elapsed in the NDC implementation period. 'Indicative' corresponding adjustments equal to this average amount are applied annually, and corresponding adjustments equal to this average amount are then applied in the NDC target year.
    - The application of corresponding adjustments to calculate the RGC's emissions balance will be included in the 'regular information' reporting (annex to the biennial transparency report) to the UNFCCC.

UNFCCC reporting requirements

- ***Annual information***
    - The National Authority Secretariat will upload annual information to the Article 6 database using the template provided by the UNFCCC.[37] Information contained in the annual report includes information relating to the issuance, first transfer, transfer, acquisition, holdings, cancellation, and voluntary cancellation of authorized GHG ERs.
    - Annual information must be submitted on an annual basis by no later than 15 April of the following year.
- ***Regular information***
    - The National Authority Secretariat will submit 'regular information' to the UNFCCC as an **annex to Cambodia's biennial transparency reports** in accordance with Article 13 of the Paris Agreement. Submission shall be made no later than 31 December of the relevant year.

---

[36] OIMP refers to both 'international mitigation purposes other than NDC achievement' (e.g. use in CORSIA) and 'other purposes' (e.g. voluntary use).
[37] The draft template is available at https://unfccc.int/documents/624366.

- The UNFCCC will provide a template for the regular information.
- The RGC will apply indicative corresponding adjustments for all authorized GHG ERs first transferred during the relevant reporting period and report these in the regular information.
- For the biennial transparency report that covers Cambodia's target NDC year (2030), corresponding adjustments will be applied using the averaging approach to calculate an emissions balance.

Annexes: Template documentation

Annex number	Document name
1	Request for No Objection of GHG ER project
2	No Objection Letter
3	Request for Authorization of GHG ERs
4	Letter of Authorization
5	Request for Positive Examination of GHG ERs
6	Letter of Positive Examination

1. Request Form for Letter of No Objection

REQUEST FOR LETTER OF NO OBJECTION

Instructions for completing this form:

- This request form should be submitted in electronic format (MS Word) to the National Authority.
- To facilitate the timely processing of requests, ensure that all fields are completed to the extent possible. If the requested information is unavailable, provide a brief explanation as to why this is the case.
- The following supporting documentation must be submitted in conjunction with this application for No Objection of GHG ER project:
    - Project idea note.
    - Other relevant documentation (such as Environmental Impact Assessment).

Please complete all fields in the following table:

Project implementing entity	
Date of submission	
Submission of: (please mark the relevant box with X) *Note: This application form must be accompanied by a completed PIN*	☐Project idea note ☐Other relevant documentation (specify):
A. Project details	
Project name	
Has this project been reviewed previously by the National Authority? If YES, please provide the date of first submission, whether it was an application for No Objection or for Authorization, and summarize the outcome of the National Authority review (1-2 lines only)	☐Yes ☐No If YES, provide date and summarize outcome of review:
Project location	*Please give address/location*
Type of project	☐Energy supply ☐Energy demand ☐Industrial processes ☐Transport ☐Waste management ☐Forestry/land use ☐Other (*please specify*):
Greenhouse gases targeted	*Please specify, and provide estimated emissions reductions of project* (in tCO_2eq)

Please specify how the GHG ER project aligns to Cambodia's 'positive list' of GHG ER projects	
Please specify how the GHG ER project is aligned with Cambodia's sustainable development priorities	*Please complete Table 2 below to the extent possible. Please limit the response to each criterion to 200 words.*
Project start date	
Project end date	
First year of GHG ER delivery	
B. Project proponent details	
Organizational category	*Select most applicable:* ☐National government ☐Government agency ☐Provincial government ☐Local authority ☐Private company ☐Non-governmental organization ☐Other (*please specify*):
Address	
Postal address (if different from above)	
Contact person	
Email address	
Telephone number	

Table 2: Alignment with Cambodia's sustainable development priorities.

ELIGIBILITY CRITERIA	DETAILS
Category 1. Social enhancement of Income and Quality of Life	
1.1 Poverty alleviation	
1.2 Provision of community infrastructure	
1.3 Stakeholder consultation	
1.4 Access to community assets	
1.5 Equity in accessing the community benefits of the project for the target communities	
1.6 Creation of employment in country	
1.7 Impact on public health	
1.8 Gender equity	
1.9 Adaptation	
Category 2. Technology Transfer	
2.1 Transfer of appropriate and best available technology	
2.2 Capacity building	
Category 3. Economic Benefits	
3.1 Use of local businesses and industries	

3.2 Share of project budget spent in country	
3.3 Reduced dependence on fossil fuels (energy projects only)	
3.4 Reduced dependence on imported energy (energy projects only)	

END

2. Letter of No Objection for GHG ER project

LETTER OF NO OBJECTION

[*Date*]

Reference number:

FROM: Royal Government of Cambodia

[Name], Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Letter of No Objection related to [*Name of project*]

As the designated responsible entity of the Royal Government of Cambodia, the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms hereby informs you that it has No Objection to '[Name of project]'. [Name of project] is eligible to apply for the authorization of GHG ERs generated by the project, pursuant to the provisions and processes outlined in the Article 6 Operations Manual of Cambodia.

This Letter of No Objection does not constitute a guarantee that any GHG ERs generated by the project will be authorized by the National Authority for international transfer under Article 6 of the Paris Agreement.

The Letter of No-Objection is signed by [Name], Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms, Royal Government of Cambodia.

……………………………………..

[Name]

Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Issuing authority:

National Council for Sustainable Development

3rd floor, Morodok Techo Building, Lot 503, Tonle Bassac, Chamkarmon, Phnom Penh, Cambodia

gssdadmin@camclimate.org.kh

END

3. Request Form for Authorization of GHG ERs

REQUEST FOR AUTHORIZATION OF GHG ERs

Instructions for completing this form:

- This request form should be submitted in electronic format (MS Word) to the National Authority.
- To facilitate the timely processing of requests, ensure that all fields are completed to the extent possible. If the requested information is unavailable, provide a brief explanation as to why this is the case.
- Prior to issuance of a Letter of Authorization, the project proponent shall pay a fee to the National Authority, as per the guidance to be developed by the Ministry of Environment.
- The following supporting documentation must be submitted in conjunction with this request for authorization of GHG ERs:
    - Letter of No Objection (if applicable).
    - Project design document.
    - Validation report.
    - Prior Letter/s of Authorization (only applicable if requesting the renewal of an authorization period).

Please complete all fields in the following table:

Project implementing entity	
Date of submission	
A. Project details	
Project name	
Submission request: (Please mark the relevant box with X) *Note: For requests related to the renewal of an authorization period, the original Letter(s) of Authorization must be submitted*	☐Request for authorization ☐Request for renewal of authorization period
Has the National Authority previously rejected a request for authorization related to the same GHG ER project? If YES, please provide the date of first submission and the reason for rejection (1-2 lines only)	☐Yes ☐No If YES, reason for rejection:
Specify the volume (in tCO_2eq) of GHG ERs for which authorization is being sought	

B. Alignment to eligibility criteria	
1. Please specify how the underlying GHG ER project aligns to Cambodia's 'positive list' of GHG ER projects	
2. Specify the share of GHG ERs that will be reserved for domestic use (i.e. that will not be authorized)	
3. Specify the period for which authorization is being requested (start date – end date)	
4. Specify the type of carbon mechanism with which the GHG ER project is or will be registered	☐Bilateral mechanism ☐Independent mechanism ☐Article 6.4 mechanism
	Name of carbon mechanism:
	Registration number of GHG ER project (if applicable):
5. Specify how the underlying GHG ER project ensures environmental integrity in the following respects: Please refer to the GHG ER project design document and/or validation report where relevant.	*Baselines are set conservatively and below 'business-as-usual' emission projections. Please limit response to 300 words or less.*
	The risk of non-permanence of mitigation is minimized. Please limit response to 300 words or less.
6. Specify how the underlying GHG ER project is aligned with Cambodia's sustainable development priorities.	*Please complete Table 2 at the bottom of this form. Limit responses to each criterion to 300 words.*
C. Buyer details	
Has a buyer for the authorized GHG ERs been identified?	☐Yes – complete Section C ☐No – skip to Section D
Type of buyer	☐National government (or authorized representative) ☐Other buyer
Specify the use of GHG ERs for which authorization is being requested (select all options that apply)	☐Use towards the achievement of an NDC ☐Other international mitigation purposes
Has the country in which the buyer is based entered into a framework	☐Yes ☐No

agreement for Article 6.2 cooperation with the Royal Government of Cambodia?[38]	If YES, specify country name:
D. Acknowledgements and declarations	
I (project proponent) acknowledge that the authorization granted by the Royal Government of Cambodia is contingent upon receipt of a Letter of Positive Examination, to be granted following the submission of a request for positive examination and a verification report for the underlying GHG ER project.	
I (project proponent) hereby declare to adhere to existing laws and regulations on Environmental and Social Impact Assessment (ESIA) of Cambodia, as well as Environmental and Social Safeguards specific to the GHG ER mechanism(s) under which this project is proposed.	
I (project proponent) hereby declare to refrain from double registration for the same project under two or more international GHG ER mechanisms that results in double counting, and accept the cancelation of credits and applicable sanctions in the event of double counting.	
I (project proponent) hereby agree to submit the project in a timely manner in accordance to the rules set by the National Authority.	
I (project proponent) hereby acknowledge that all information submitted to the National Authority is consistent, accurate, and completed.	
E. Project proponent contact details	
Email address	
Phone number	

Table 2: Alignment with Cambodia's sustainable development priorities.

ELIGIBILITY CRITERIA	DETAILS
Category 1. Social enhancement of Income and Quality of Life	
1.1 Poverty alleviation	
1.2 Provision of community infrastructure	
1.3 Stakeholder consultation	
1.4 Access to community assets	
1.5 Equity in accessing the community benefits of the project for the target communities	
1.6 Creation of employment in country	
1.7 Impact on public health	
1.8 Gender equity	
1.9 Adaptation	
Category 2. Technology Transfer	
2.1 Transfer of appropriate and best available technology	
2.2 Capacity building	
Category 3. Economic Benefits	
3.1 Use of local businesses and industries	
3.2 Share of project budget spent in country	

[38] Note that if the buyer entity is based in a country which has entered into a framework agreement for Article 6.2 cooperation with the Royal Government of Cambodia, any additional conditions stipulated in the framework agreement will apply to this request for authorization.

3.3 Reduced dependence on fossil fuels (energy projects only)	
3.4 Reduced dependence on imported energy (energy projects only)	

…………………………………………

[Name]

END

4. Letter of Authorization for GHG ERs

LETTER OF AUTHORIZATION

[*Date*]

Reference number:

FROM: Royal Government of Cambodia

[Name], Chair of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Letter of Authorization related to [*Name of project*]

As the designated responsible entity of the Royal Government of Cambodia, the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms hereby informs you that '[Name of project]', registered as [project number] in Cambodia's National GHG ER Registry, is authorized to generate greenhouse gas emission reductions (GHG ERs) for international transfer under Article 6 of the Paris Agreement, as per the conditions specified in this Letter.[39]

The Royal Government of Cambodia confirms that:

a) Cambodia ratified the Paris Agreement on 6 February 2017 and submitted its Nationally Determined Contribution (NDC) on 31 December 2020;
b) The project is inside the scope of Cambodia's conditional NDC;
c) The transferred GHG ERs under the project shall not be used by the Royal Government of Cambodia to demonstrate achievement of its own NDC;
d) The participation of Cambodia in the cooperative approach associated with this project is voluntary;
e) The project contributes to sustainable development in Cambodia; and
f) The Royal Government of Cambodia shall follow all requirements of the Paris Agreement, including reporting, preventing double counting, and undertaking Corresponding Adjustments, as needed.

The Royal Government of Cambodia authorizes [project implementing entity] to coordinate, manage, and implement the project as the coordinating and managing entity, and to enter into agreements for the transfer of [maximum authorized volume] of GHG ERs generated by the project for the period [authorization period].

[39] The authorized GHG ERs referred to in this Letter of Authorization correspond to the term 'internationally transferred mitigation outcomes' (ITMOs) used in the context of the Paris Agreement.

[Project implementing entity] is granted ownership rights with respect to [all] authorized GHG ERs generated by the project.

The conditions in the table below shall apply to this authorization:

Authorization element	**Details**
Authorized cooperative approach	[Insert name of GHG ER project]
Authorized entity	[Insert name of GHG ER project implementing entity]
Total cumulative maximum volume of GHG ERs for which international transfer and use are authorized	[Insert tCO_2eq, covering all years of the cooperative approach]
Authorization period	[Years over which volume above may be generated for international transfer under Article 6]
NDC period during which the GHG ERs are authorized for use	[Insert years of NDC period(s)]
Issuing carbon mechanism	[Insert name of carbon mechanism from which authorized GHG ERs will be issued]
Authorized use for GHG ERs	A. ☐Use towards the achievement of a nationally determined contribution B. ☐Use for other international mitigation purposes
	If B, the authorized GHG ERs will be deemed 'first transferred' at: ☐Authorization ☐Issuance ☐Use or cancellation

Through this letter, the Royal Government of Cambodia commits that it shall support the transfer and accounting of GHG ERs from the project, in line with the requirements of the Paris Agreement.

This authorization is contingent upon receipt of a Letter of Positive Examination, to be issued by the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms prior to the issuance and first transfer of the authorized GHG ERs referred to in this Letter of Authorization.

The Letter of Authorization is signed by [Name], Chair of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms, Royal Government of Cambodia.

……………………………………….

[Name]

Chair of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Issuing authority:

National Council for Sustainable Development

3rd floor, Morodok Techo Building, Lot 503, Tonle Bassac, Chamkarmon, Phnom Penh, Cambodia

gssdadmin@camclimate.org.kh

END

5. Request Form for Positive Examination

REQUEST FOR POSITIVE EXAMINATION

Instructions for completing this form:

- This request form should be submitted in electronic format (MS Word) to the National Authority.
- To facilitate the timely processing of requests, ensure that all fields are completed to the extent possible. If the requested information is unavailable, provide a brief explanation as to why this is the case.
- The following supporting documentation must be submitted in conjunction with this request for the positive examination of GHG ERs:
  - Letter of Authorization.
  - Letter of Approval.
  - Verification report.

Please complete all fields in the following table:

General information	
Authorized cooperative approach	[Insert name of GHG ER project]
Authorized entity	[Insert name of GHG ER project implementing entity]
Date of submission	
Authorization information	
Specify the volume (in tCO_2eq) of GHG ERs for which authorization is being sought	
Specify the share of GHG ERs that will be reserved for domestic use (i.e. that will not be authorized)	
Specify the period for which authorization is being requested (start date – end date)	
Specify the type of carbon mechanism from which the GHG ERs will be issued, and accompanying information about the carbon mechanism	☐Bilateral mechanism ☐Independent mechanism ☐Article 6.4 mechanism
	Name of carbon mechanism:
	Registration number of GHG ER project:
Specify the use of GHG ERs for which authorization is being requested	☐Use towards the achievement of an NDC ☐Other international mitigation purposes ☐Any use
Project proponent contact details	
Email address	
Phone number	

……………………………………….

[Name]

END

6. Letter of Positive Examination

LETTER OF POSITIVE EXAMINATION

[*Date*]

Reference number:

FROM: Royal Government of Cambodia

[Name], Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Letter of Positive Examination related to [*Name of project*]

As the designated responsible entity of the Royal Government of Cambodia, the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms hereby confirms that '[Name of project]', registered as [project number] in Cambodia's National GHG ER Registry, is authorized to generate greenhouse gas emission reductions (GHG ERs) for international transfer under Article 6 of the Paris Agreement, as per the conditions specified in the corresponding Letter of Authorization [reference number].[40]

The balance of GHG ERs generated from the underlying project that have been authorized, positively examined, and first transferred to date are shown in the table below.

Information	Volume (tCO_2eq)
Total volume of authorized GHG ERs	
Total cumulative volume of GHG ERs that have received positive examination	
Remaining volume eligible for positive examination	

[40] The authorized GHG ERs referred to in this Letter of Positive Examination and the Letter of Authorization correspond to the term 'internationally transferred mitigation outcomes' (ITMOs) used in the context of the Paris Agreement.

The Letter of Positive Examination is signed by [Name], Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms, Royal Government of Cambodia.

……………………………………..

[Name]

Coordinator of the National Authority for Greenhouse Gas Emission Reduction Mechanisms

Issuing authority:

National Council for Sustainable Development

3rd floor, Morodok Techo Building, Lot 503, Tonle Bassac, Chamkarmon, Phnom Penh, Cambodia

gssdadmin@camclimate.org.kh

END